

PRZEDMOWA

Piętnaście państw członkowskich Unii Europejskiej zostaje wymienionych według oficjalnej kolejności, tj.:

- Belgia
- Dania
- Niemcy
- Grecja
- Hiszpania
- Francja
- Irlandia
- Włochy
- Luksemburg
- Holandia
- Austria
- Portugalia
- Finlandia
- Szwecja
- Zjednoczone Królestwo

SPIS TREŚCI

	Strona
Wstęp	3
I. PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE UNII EUROPEJSKIEJ	3
Belgia.....	3
Dania.....	8
Niemcy.....	11
Grecja.....	16
Hiszpania.....	19
Francja.....	25
Irlandia.....	32
Włochy.....	35
Luksemburg.....	41
Holandia.....	44
Austria.....	46
Portugalia.....	50
Finlandia.....	53
Szwecja.....	56
Zjednoczone Królestwo.....	59
II. INSTYTUCJE UNII EUROPEJSKIEJ	66
Parlament Europejski.....	66
Komisja Europejska.....	69
III. RADA EUROPY	73
IV. POZOSTAŁE ORGANIZACJE EUROPEJSKIE	75
V. ORGANIZACJE NARODÓW ZJEDNOCZONYCH	78
VI. NIEKTÓRE ORGANIZACJE MIĘDZYNARODOWE	82
Załącznik:	
Ciała parlamentarne odpowiedzialne za równość szans w państwach członkowskich UE	86

WSTĘP

Niniejszy przewodnik jest znacznie przerobioną wersją dokumentu przygotowanego przez Dyрекcję Generalną ds. Badań (Seria Praw Kobiet). Jego celem jest dostarczenie przeglądu instytucji i ciał odpowiedzialnych za promocję równych szans mężczyzn i kobiet w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Rady Europy i Narodów Zjednoczonych. Uwzględniliśmy również niektóre organizacje reprezentujące kobiety w Europie i na świecie.

Opis struktury w każdym państwie członkowskim zaczyna się od odwołania się do ministerstwa odpowiedzialnego za równość szans w danym kraju w przypadku tych krajów, gdzie powołano ministra ds. praw kobiet. W przypadku krajów, gdzie prawa równości są silnie zakorzenione w społeczeństwie, jak w krajach nordyckich, dołączamy krótki opis.

Ze względu na ich specyficzny charakter, komisje parlamentarne ds. równych szans kobiet i mężczyzn w państwach członkowskich UE zostają wymienione w załączniku, wraz z ich elektronicznymi adresami.

Informacje te zostały skompilowane w dużej mierze na podstawie danych dostarczonych przez same organizacje a także na podstawie ich witryn internetowych. Ze względu na znaczną ilość źródeł informacji nie byliśmy w stanie ich wszystkich zacytować. Jeśli podany jest adres internetowy, oznacza to, że dane pochodzą i zostały potwierdzone przez to właśnie źródło.

W trakcie przygotowywania tego podręcznika struktura administracyjna niektórych krajów uległa zmianie. Dlatego, chociaż udało nam się znaleźć potwierdzenie dla większości informacji, część z nich już się zdezaktualizowała lub nie dotarła do nas na czas.

Jesteśmy wdzięczni wszystkim tym osobom, których komentarze, materiały i sugestie pozwoliły nam sporządzić ten przewodnik, i zapraszamy do dalszego nadsyłania uwag.

I. PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE UNII EUROPEJSKIEJ

BELGIA

1. NA SZCZEBLU FEDERALNYM

FEDERALNE MINISTERSTWO ZATRUDNIENIA I PRACY

(Ministre de l'Emploi et du Travail et de la Politique d'égalité des chances)

51, Rue Belliard

B – 1040 Bruksela

Tel.: +32 2 233 41 11

Fax: +32 2 233 44 88

<http://www.meta.fgov.be>

E-mail: info@meta.fgov.be

** Oddział Równych Szans (Service de l'égalité des chances)*

Historia

Od roku 1991 rząd belgijski ma ministra ds. równych szans, który odpowiada również za politykę zatrudnienia i pracy. Na początku 1992 r. zadania sekretarza stanu ds. emancypacji społecznej - który od roku 1985 był bardzo ważną osobą, jeśli chodzi o całość polityki społecznej emancypacji kobiet - zostały przekazane Ministerstwu Zatrudnienia i Pracy. Oddział

Równych Szans został utworzony w roku 1993, kiedy wydział związany z Grupą Roboczą ds. Kobiet, od roku 1975 działającą w obrębie Ministerstwa Zatrudnienia i Pracy, połączył się z Oddziałem Emancypacji Społecznej.

Zadania

Oddział Równych Szans uczestniczy w opracowywaniu polityki dotyczącej różnych aspektów polityki równych szans jak również we wprowadzaniu jej w życie. Koncentruje się na kwestiach zatrudnienia, zwalczania przemocy i podejmowania decyzji, a jego działalność wychodzi poza zakres odpowiedzialności [zwykłego] departamentu ministerstwa. Czasami pracuje z innymi ministerstwami, kiedy ich projekty ustaw, decyzji czy polityki odnoszą się w jakiś sposób do kwestii równych praw.

W praktyce praca Oddziału obejmuje:

- wykrywanie uporczywych nierówności w prawodawstwie, przepisach i praktyce;
- opracowywanie projektów ustaw, przepisów i innych posunięć, systemów i instrumentów zmierzających do usunięcia wykrytych nierówności oraz śledzenie tych posunięć;
- informowanie i uświadamianie różnych aspektów równości mężczyzn i kobiet;
- koordynację zgłoszonych inicjatyw[;]
- zapewnienie pomocy technicznej jak również ekspertów władzom organizacyjnym, organom państwowym i prywatnym, przedsiębiorstwom i organizacjom zawodowym pragnącym wprowadzić procedury promujące równość mężczyzn i kobiet;
- sekretariat oraz prace przygotowawcze dla Rady ds. Równych Szans;
- śledzenie polityki równych szans na szczeblu międzynarodowym, co obejmuje przygotowywanie sprawozdań i uczestnictwo w pracach przygotowujących przyjęcie międzynarodowych i ponadnarodowych instrumentów prawnych, a także w różnych wydarzeniach międzynarodowych;
- planowanie i wdrażanie różnych projektów współfinansowanych przez Europę – albo samodzielnie albo we współpracy z innymi departamentami, organami itp.;
- regulowanie przypadków subsydiowania równości.

Budżet

Budżet Federalnego Ministerstwa Zatrudnienia i Pracy przewiduje dla programu równych szans budżet w wysokości 100 mln franków belgijskich (1998-1999).

Adres

Ministère fédéral de l'Emploi et du Travail

Service de l'égalité des chances

51, rue Belliard

B – 1040 Bruxelles

Tel.: +32 2 – 233 41 11

+32 2 – 233 40 15/40 18 (sekretariat)

Fax: +32 2 – 233 40 32

E-mail: info@meta.fgov.be

** Jednostka Działań Afirmatywnych Oddziału Stosunków Pracy Federalnego Ministerstwa Zatrudnienia i Pracy (Cellule Actions Positives du Service des relations collectives de travail du Ministère fédéral de l'Emploi et du Travail)*

Historia

Jednostka Działań Afirmatywnych została utworzona w roku 1989, na wniosek obu stron [pracodawców i pracobiorców składających się na] przemysł, na mocy międzyoddziałowego

porozumienia z lat 1989-1990, po to by służyć pomocą w negocjacjach i planach działań afirmatywnych w sektorze państwowym i w przedsiębiorstwach prywatnych.

Zadania

Prowadzi kampanie uświadamiające, udziela informacji i rad na takie tematy jak organizacja i jakość pracy, praca elastyczna, napięcie w pracy, podział na grupy zależne od stawek i rodzaju pracy, molestowanie seksualne w miejscu pracy itp. Oferuje szereg kursów szkoleniowych (np. podział na grupy zależne od stawek i rodzaju pracy ale niezależne od płci pracowników). Działa również jako centrum dla kilku sieci wymiany informacji, najlepszej praktyki i doświadczeń w kwestii równych szans w sektorze prywatnym. Pomaga firmom, które mają kłopoty lub przechodzą restrukturyzację i w ramach swej restrukturyzacji muszą wprowadzić w życie plany działań afirmatywnych.

Adres:

Ministère fédéral de l'Emploi et du Travail
Cellule Actions Positives
51, rue Belliard
B – 1040 Bruxelles
Tel.: +32 2 – 233 41 99/41 84
Fax: +32 2 – 233 41 27.

** Rada ds. Równych Szans (Conseil de l'égalité des chances entre hommes et femmes)*

Historia

Rada ds. Równych Szans stanowi federalne ciało konsultacyjne, ustanowione na mocy dekretu królewskiego z dn. 15 lutego 1993. Działalność rozpoczęła w październiku 1993 r.

Zadania

Rada powstała z założeniem, że będzie działać jako instrument dla osiągnięcia faktycznej równości mężczyzn i kobiet i położenia kresu bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji. Rada opracowuje raporty, prowadzi badania, proponuje działania oraz dostarcza informacji na temat polityki równych szans.

Opracowuje również raporty dla Narodowej Rady Pracy. W swej pracy Rada może zbierać wszelkie potrzebne jej informacje i powoływać ekspertów.

Członkowie

Rada ma 54 członków reprezentujących kierownictwo i pracowników sektora prywatnego i publicznego, organizacje kobiet, ciała doradcze zajmujące się polityką kulturalną i młodzieżą, partie polityczne i ministerstwa odpowiedzialne za służbę państwową, zatrudnienie i politykę równych szans. Ma przewodniczącego, dwóch wiceprzewodniczących i dwóch członków będących ekspertami.

Organizacja

Oprócz zgromadzenia ogólnego, rada ma swoje Biuro i stałą komisję wykonawczą. Jeśli praca tego wymaga, może powołać komisje tymczasowe. Jej działające komisje to: komisja podziału pracy w rodzinie, komisja ubezpieczeń społecznych, komisja ds. przemocy, komisja ds. Europy, komisja ds. kobiet i prawa, komisja ds. kobiet i ubóstwa, komisja ds. kobiet i sportu i komisja ds. kobiet i rozwoju.

Adres

Conseil de l'Égalité des Chances entre Hommes et Femmes
Service de légalité des chances
Ministère de l'Emploi et du Travail
51, rue Belliard
B – 1040 Bruxelles
Tel.: +32 2 – 233 40 15/ 40 18 / 40 20
Fax: +32 2 – 233 40 32
E-mail: CECRGK@meta.fgov.be
<http://www.meta.fgov.be>

* Oprócz tego, w roku 1984 Ministerstwo Służby Państwowej powołało Komitet Doradczy w sprawach sporów dotyczących równego traktowania mężczyzn i kobiet w służbach publicznych (*Commission consultative en matière de litiges relatifs à l'égalité de traitement entre les hommes et les femmes dans les services publics*), składający się z przedstawicieli związków zawodowych i służby państwowej; ponadto Ministerstwo Rozwoju Kooperacji ma Komitet ds. Kobiet i Rozwoju (*Commission Femmes et Développement*), który wydaje opinie na temat wdrażania polityki w sprawie kobiet i rozwoju oraz prowadzi kampanie informacyjne w tej dziedzinie.

2. NA SZCZEBLU WSPÓLNOT I REGIONÓW**• Wspólnota flamandzka**

Wraz z powołaniem rządu flamandzkiego w czerwcu 1995, powołano również flamandzkiego ministra ds. równych szans.

*** 'Cel Gelijke Kansen in Vlaandere[n]' (Jednostka ds. Równych Szans we Flandrii)****Historia**

Jednostka ds. Równych Szans we Flandrii została powołana w dn. 1 stycznia 1996, by popierać politykę właściwego ministra.

Zadania

W strukturze Wspólnoty Flamandzkiej jednostka ta jest częścią departamentu koordynacji poziomej, obejmującej wszystkie dziedziny polityki Wspólnoty Flamandzkiej i regionu. Z równymi szansami we Flandrii mamy do czynienia na trzech szczeblach polityki: przygotowania, wdrożenia i oceny.

Budżet

Budżet przeznaczony na równe szanse we Flandrii wynosi około 60.000.000 franków belgijskich (1998).

Adres

Vlaamse Gem[e]enschap
Gelijke kansenbeleid
Boudewijnlaan 30
B - 1000 Brussel
Tel.: +32 2 – 553 58 04
Fax: +32 2 – 553 51 38

*** Międzywydziałowa Komisja ds. Równych Szans (*Commission interdépartementale égalité des chances*)**

Międzywydziałowa Komisja ds. Równych Szans została powołana w dn. 2 lipca 1996 r. jako jeden z instrumentów polityki integracji. Jest komisją administracyjną, której celem jest zachęcenie różnych departamentów, flamandzkich ciał publicznych i instytucji naukowych do przyjęcia polityki równych szans oraz koordynacja stosownych działań.

- **Wspólnota Francuskojęzyczna**

*** Dyrekcja ds. Równych Szans Ministerstwa Wspólnoty Francuskojęzycznej w Belgii (*Direction de l'Égalité des Chances du Ministère de la Communauté française de Belgique*)**

Dyrekcja ta, ustanowiona w roku 1994, zastąpiła Oddział ds. Kulturalnego i Zawodowego Awansu Kobiet, powstały w roku 1985. Jej celem jest promowanie polityki równych szans w dziedzinach zarządzanych przez Wspólnotę Francuskojęzyczną i w jej administracji rządowej.

Dyrekcja udziela informacji, poparcia i zaleceń stowarzyszeniom. Prowadzi centrum dokumentacji i traktuje siebie jako podstawowe źródło informacji oraz centrum dyskusji i komunikacji. Zamierza zachęcać do innowacji, aby dalej rozwijać politykę równych szans.

Adres

Ministère de la Communauté française
Direction de l'Égalité des Chances – Bureau 4B074
Espace 27 Septembre, 4ème étage
Boulevard Léopold II, 44
B – 1080 Bruxelles
Tel.: +32 2 – 413 20 73/413 32 25
Sekretariat: +32 2 – 413 32 24
Fax: +32 2 – 413 20 75
<http://www.cfwb.be/egales>
E-mail: annie.dewiest@cfwb.be

- **Region Walonii**

*** Komitet doradczy ds. równych szans mężczyzn i kobiet w Regionie Walonii (*Comité d'avis sur l'Égalité des Chances entre les hommes et les femmes de la Région wallonne*)**

Powstał w obrębie rządu walońskiego w marcu [1]997 i ma dziewięciu członków. Jego zadaniem jest rozważenie i zaopiniowanie zagadnień dotyczących równych szans – z własnej inicjatywy, na wniosek urzędu premiera lub komisji stałej.

*** Komitet Regionalny Kobiet Rady Społeczno-Gospodarczej Regionu Walonii (*Commission régionale des femmes du Conseil économique et social de la Région wallonne*)**

Komitet ten, utworzony w roku 1994, składa się z równej liczby członków mianowanych przez organizacje pracodawców i pracowników. Członkami są również przedstawiciele ministrów Regionu Walonii.

Celem Komitetu jest popieranie inicjatyw na rzecz równych szans w regionie Walonii. Przygotowuje opinie dla Rady – z własnej inicjatywy lub na wniosek rządu Walonii – na temat propozycji ustaw lub przepisów odnoszących się do wszystkich zagadnień regionalnych dotyczących kobiet. Proponuje przedsięwzięcia mające na celu promocję równych szans i

udziału kobiet w życiu społecznym i gospodarczym regionu, rozpowszechnia informacje i podnosi świadomość w kwestiach równości.

Adres

Commission régionale des femmes
Conseil économique et social de la Région wallonne
13c, rue du Vertbois
B – 4000 Liège
Tel.: +32 4 232 98 11
Fax: +32 4 232 98 10
E-mail: cesrw@skynet.be
<http://www.cesrw.be>

DANIA

Zasada *integracji płci* odgrywa ważną rolę w Danii. Dlatego też wszystkie departamenty ministerialne prowadzą teraz politykę równości. W czasie, gdy niniejszy przewodnik był przygotowywany, na jesień 1999 r. planowano nowy mechanizm narodowy, a nowy zakres kompetencji został właśnie wprowadzony:

* 17 czerwca 1999 mianowano *Ministra ds. równości*.

* Od 1 lipca 1999 *Minister Mieszkalnictwa i Spraw Miejskich* odpowiada za ogólne aspekty równości.

Adres

Slotsholmsgade 1
DK – 1216 KOPENHAGA K
Tel.: +45 33 92 61 00
Fax: +45 33 92 61 04

*** Prawo równości**

Równe traktowanie w Danii wynika z *Ustawy o równych szansach mężczyzn i kobiet*, na którą składa się pięć pojedynczych ustaw.

▪ Ustawa o równych szansach mężczyzn i kobiet (Ustawa nr 238 – „Ligestillingsloven”) została uchwalona w roku 1978. Ustawa ta uregulowała działalność Rady ds. Równego Statusu aż do roku 1988, kiedy została zastąpiona Ustawą o równych szansach mężczyzn i kobiet (prawo o równym traktowaniu), które ma zastosowanie do działalności i składu Rady ds. Równego Statusu. Ustawa o równych szansach mężczyzn i kobiet została zrewidowana w roku 1993, kiedy jurysdykcję Rady ds. Równego Statusu poszerzono o konkretne przypadki równości płac.

▪ Jednolity tekst Ustawy o równym traktowaniu mężczyzn i kobiet w odniesieniu do zatrudnienia i urlopu macierzyńskiego, itp. (Ustawa nr 686 „Ligebehandlingsloven”), uchwalony w roku 1978 i zrewidowany 1 czerwca 1994.

▪ Jednolity tekst Ustawy o równym wynagrodzeniu dla mężczyzn i kobiet (Ustawa nr 639 „Ligelønsloven”), uchwalony w roku 1976 i zrewidowany 20 maja 1992.

▪ Ustawa o równości mężczyzn i kobiet w odniesieniu do mianowania członków publicznych komitetów (Ustawa nr 157 „Udvalgsloven”), uchwalona w roku 1985.

▪ Ustawa o równości mężczyzn i kobiet w odniesieniu do zajmowania pewnych stanowisk wykonawczych w administracji publicznej (Ustawa nr 427 „Bestyrelsesloven”), uchwalona w roku 1990.

* *Rada ds. Równego Statusu (Ligestillingsrådet)*

Historia

Rada ds. Równego Statusu została powołana decyzją premiera w dn. 31 października 1975, w odpowiedzi na propozycję komitetu ds. kobiet, zawiązanego dla przestudiowania sytuacji kobiet w społeczeństwie.

Członkowie

Rada ds. Równego Statusu ma dziewięciu członków. Premier mianuje przewodniczącego i zatwierdza ośmiu pozostałych członków rekomendowanych przez organizacje, które reprezentują. Trzech członków reprezentuje obie strony – przemysł i pracowników – i zostają mianowani, odpowiednio, przez Konfederację Duńskich Związków Zawodowych (LO), Konfederację Pracodawców (DA) i Konfederację Urzędników Państwowych i Pracowników Opłacanych Miesięcznie (FTF). Cztery członkinie reprezentują organizacje kobiet: *Rada Kobiet* mianuje trzy członkinie a *Towarzystwo Kobiet Duńskich (DK)* jedną. Jeden członek reprezentuje badaczy sytuacji kobiet i zostaje mianowany na podstawie propozycji innych członków Rady ds. Równego Statusu. Mandat członków i ich zastępców jest ważny przez cztery lata.

Zadania

- Zgodnie z Ustawą o równych szansach mężczyzn i kobiet, zadaniem Rady jest promowanie równości na rynku pracy, w szkołach i w szkolnictwie wyższym jak również w życiu rodzinnym. Zadanie te zostały szczegółowo wymienione w regulaminie Rady ds. Równego Statusu, ustanowionym przez premiera. RRS jest instytucją doradzającą rządowi i władzom miejskim w sprawach płci i równych szans.
- Rada koordynuje politykę równych praw [poszczególnych] ministerstw. Każde ministerstwo musi wystąpić z propozycją posunięć gwarantujących równe prawa w sferze, za którą odpowiada. Posunięcia te stanowią część rządowego planu działania.
- Powiaty i władze miejskie są prawnie zobowiązane co dwa lata przedłożyć Ministerstwu Spraw Wewnętrznych raport na temat swych przedsięwzięć na rzecz równości oraz składu swego personelu według płci. Po upływie każdego [stosownego] terminu Rada ds. Równego Statusu publikuje własną ocenę, [sporządzoną] na podstawie tych [nadesłanych] 289 raportów.
- Rada ds. Równego Statusu wprowadziła usługi konsultacyjne, które służą praktyczną i strategiczną pomocą spółkom publicznym i prywatnym, pragnącym włączyć politykę równych praw we własną politykę kadrową.
- Rada ds. Równego Statusu uczestniczy w pracach na temat równych praw na szczeblu międzynarodowym w Radzie Nordyckiej, Unii Europejskiej, Radzie Europy, NZ i OBWE (Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie) oraz publikuje dokumenty informacyjne nt. równych praw.

Budżet

Rada finansowana jest przez budżet.

Adres

Ligestillingsrådet
Tordenskjoldsgade 27.3
P.O. Boks 1519
DK – 1020 Kopenhaga K
Tel.: +45 – 33 92 33 11
Fax: +45 – 33 92 31 15
<http://www.lige.dk>
E-mail: lr@lige.dk

*** Konsultanci ds. równości**

Duńskie *Ministerstwo Pracy ma 29 konsultantów*, którzy wchodzi w skład publicznych służb zatrudnienia. Ich zadaniem jest promowanie równych szans na regionalnym rynku pracy. Ich wysiłki koordynują Narodowe Władze ds. Rynku Pracy. Są zorientowane na wszystkich na rynku pracy: pracowników, bezrobotnych, przedsiębiorstwa, instytucje nauczania/szkolenia, itp. Informacja i doradztwo w sprawach równości w publicznych służbach zatrudnienia stanowią ważny element pracy konsultantów ds. równości.

*** Rada Kobiet w Danii****Historia i członkinie**

Rada, która powstała już w roku 1899, stanowi agencję koordynującą działania 49 organizacji, których całkowita liczba członków przekracza milion.

Cele

Umocnienie praw i wpływu kobiet w społeczeństwie, i stworzenie prawdziwej równości kobiet i mężczyzn.

Rola

Rada Kobiet jest organem koordynującym w kontaktach z rządem, parlamentem i władzami publicznymi jak również z organizacjami krajowymi i międzynarodowymi. Zajmuje się aktualnymi problemami kobiet: prawami człowieka, stanem rodziny, opieką nad dzieckiem, sytuacją kobiet na rynku pracy (włączając w to szkolenie i doradztwo), bezrobociem i równością płac. Inne zagadnienia to kobiety a władza, przemoc wobec kobiet, kobiety a rozwój, polityka zdrowotna, polityka konsumencka, polityka wobec uchodźców oraz narodowe i międzynarodowe plany działania na rzecz równego statusu kobiet.

Adres

Niels Hemmingsensgade 10, II piętro
P.O. Boks 1069
DK – 1008 Kopenhaga K
Tel.: +45 33 12 80 87
Fax: +45 33 12 67 40
E-mail: kvr@kvinderaad.dk

*** Towarzystwo Kobiet Duńskich (Dansk Kvindesamfund)**

Od ponad 125 lat Towarzystwo Kobiet Duńskich promuje równość praw i szans dla kobiet i mężczyzn. Towarzystwo ma oddziały w całym kraju jak również szereg komisji stałych i

grup roboczych, które, między innymi, śledzą inicjatywy ustawodawcze rządu dotyczące dziedzin pozostających w sferze zainteresowań TKD.

TKD działa ponad partiami i współpracuje z organizacjami i instytucjami w całej Danii. Długa jest tradycja jego pracy bezpośrednio z parlamentem, TDK pozostaje też w kontakcie z komisjami parlamentu opracowującymi poprawki do ustaw interesujące dla Towarzystwa. Towarzystwo jest reprezentowane w Radzie ds. Równego Statusu.

Działalność Towarzystwa obejmuje takie kwestie jak równa płaca, krótsze godziny pracy, urlop macierzyński, męski i żeński personel w przedszkolach i szkołach, prawo kobiet do usunięcia ciąży i inne problemy kobiet.

Adres

Niels Hemmingsensgade 10,3

D – 1153 Kopenhaga K

Tel./fax: + 45 33 15 78 37

<http://www.kvindesamfund.dk>

REPUBLIKA FEDERALNA NIEMIEC

1. Struktury na szczeblu federalnym

FEDERALNE MINISTERSTWO DS. RODZINY, LUDZI STARSZYCH, KOBIET I MŁODZIEŻY (BUNDESMINISTERIUM FÜR FAMILIE, SENIOREN, FRAUEN UND JUGEND)

Historia

- 1950: na mocy prawa konstytucyjnego, w obrębie Federalnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych utworzono jednostkę odpowiedzialną za ochronę interesów kobiet.
- 1972: Federalne Ministerstwo ds. Młodzieży, Spraw Rodzinnych i Zdrowia przejęło odpowiedzialność za sprawy kobiet.
- 1979: w Federalnym Ministerstwie została utworzona Sekcja Planowania Polityki wobec Kobiet.
- 1987: w obrębie Federalnego Ministerstwa ds. Młodzieży, Spraw Rodzinnych i Zdrowia została utworzona Sekcja Polityki wobec Kobiet.
- 1991: Sekcja Polityki wobec Kobiet została włączona do Federalnego Ministerstwa ds. Kobiet i Młodzieży.
- 1994: Sekcja Polityki wobec Kobiet została włączona do Federalnego Ministerstwa ds. Rodziny, Ludzi Starszych, Kobiet i Młodzieży.
- 1998: w obrębie Federalnego Ministerstwa ds. Rodziny, Ludzi Starszych, Kobiet i Młodzieży został utworzony Oddział ds. Równych Praw.

* **Oddział Równych Praw (Abteilung Gleichberechtigung)**

Skład

Pięć departamentów z personelem liczącym mniej więcej 42 osoby.

Cel

Zadaniem Oddziału Równych Praw jest zapewnienie w sprawach rządowych, gospodarczych i społecznych, że zasada równych praw dla kobiet i mężczyzn, uświęcona przez Konstytucję (Art. 3 II Ustawy Zasadniczej) jest przestrzegana.

Zadania

- Zapewnienie równych szans poprzez wyeliminowanie dyskryminacji kobiet przy zatrudnieniu, w życiu społecznym i polityce;
- przedstawienie wszechstronnej i skutecznej polityki równych praw, między innymi przez koordynację działań poszczególnych ministerstw;
- wspieranie problemów i interesów kobiet we wszystkich sferach działalności;
- wpływanie na politykę rządu;
- upowszechnianie informacji na temat równości;
- prowadzenie badań nad równymi prawami;
- współpraca z organizacjami międzynarodowymi i wielostronnymi w dziedzinie równych praw;
- podjęcie kroków na rzecz ochrony kobiet przed przemocą i wykorzystywaniem seksualnym.

Budżet

1998 i 1999: około 20 mln marek

Adres

Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend (BMFSFJ)

Abteilung Gleichberechtigung

Glinkastr. 18-24

D-10117 BERLIN

Tel.: +49 1 30 20 655 – 0

Fax: +49 1 30 20 655 1145

<http://www.bmfsfj.de>

* **Działania rządu**

29 czerwca 1999 r. rząd niemiecki przyjął rozległy program federalny („*Frau und Beruf*”) promowania równości kobiet na wszystkich szczeblach społecznych (łączenie pracy z życiem rodzinnym, udział kobiet w podejmowaniu decyzji, podnoszenie kwalifikacji kobiet, pomoc dla młodych ludzi, programy szkoleniowe biorące pod uwagę równość, promowanie równości w nauce i edukacji, kampanie informujące o roli matki i ojca, opieka nad dzieckiem itp.). Program pozostaje w zgodzie z zasadami „integracji płci” każdej polityki rządu.

Rząd przygotował również *narodowy plan przeciwdziałania przemocy wobec kobiet*.

* *Rada Kobiet Niemieckich – Lobby Kobiące (Deutscher Frauenrat – Lobby der Frauen)*

Jest to federalne stowarzyszenie organizacji i grup kobiecych z różnych sektorów, finansowane przez Federalne Ministerstwo ds. Rodziny, Ludzi Starszych, Kobiet i Młodzieży.

Data zawiązania: 1952

Członkinie i cele

Rada Kobiet Niemieckich reprezentuje na szczeblu federalnym 52 stowarzyszenia i organizacje kobiece, i liczy około 11 milionów członkiń. Reprezentuje interesy kobiet z każdej grupy społecznej w niemieckim parlamencie, w rządzie federalnym, w Sądzie Konstytucyjnym i w organach federalnych.

Zadania

- Rozpowszechnianie informacji na temat polityki w odniesieniu do kobiet;
- edukacja publiczna promująca demokrację, tolerancję i zrozumienie pomiędzy różnymi grupami społecznymi;
- obserwowanie wszystkiego, co może mieć wpływ na sytuację kobiet w odniesieniu do wydarzeń politycznych, gospodarczych, społecznych, prawnych i kulturalnych;
- działanie w ciałach ustawodawczych na poziomie federalnym i landów poprzez wspólne przedsięwzięcia na rzecz obrony interesów stowarzyszeń, które reprezentuje.

Adres

Simrockstr. 5

D – 53113 Bonn

Tel.: +49 2 28 – 94 919 0

Fax: +49 2 28 – 94 919 44

E-mail: frauenrat@gmx.de

2. Organa na szczeblu landów

Wszystkie landy utworzyły *departamenty odpowiedzialne za równość praw*, lecz sposób ich zintegrowania ze strukturą administracyjną [w poszczególnych landach] bywa różny. W ostatnich latach 12 landów (Badenia-Wirtembergia, Bawaria, Berlin, Brandenburgia, Brema, Hamburg, Hesja, Dolna Saksonia, Północna Nadrenia-Westfalia, Nadrenia-Palatynat, Saara i Szlezwik-Holsztyn) ustanowiło *ministerstwa odpowiedzialne za prawa kobiet*. W Saksonii i Turynii stosowny departament podlega biuru kanclerskiemu, a zatem bezpośredniej władzy głowy rządu landowego. W Meklemburgii-Przedpomorzu i Saksonii-Anhalt departament odpowiedzialny za równość praw jest odpowiednikiem ministerstwa.

Departamenty odpowiedzialne za równość praw na szczeblu landu mają następujące zadania:

- czynić sugestie i propozycje projektów oraz śledzić ustawodawstwo, przepisy i środki przyjęte przez rząd landu;
- współpracować z organizacjami kobiecymi i innymi organami zajmującymi się kwestiami dotyczącymi kobiet;
- współpracować ze swymi odpowiednikami na szczeblu federalnym i w innych landach oraz ze wszystkimi władzami będącymi w stanie zastosować środki związane z równością praw i traktowaniem mężczyzn i kobiet.

Pole zainteresowań tych departamentów obejmuje wszystkie dziedziny działalności politycznej.

W listopadzie 1991 powołano *Konferencję ministrów i senatorów landów, odpowiedzialnych za prawa i równość kobiet*. Co roku mianuje się nowego przewodniczącego. Rząd federalny ma status stałego obserwatora i informuje Konferencję o stosowaniu się do decyzji podjętych przez rząd federalny, może też proponować pewne tematy Konferencji. Konferencja prowadzi kampanie informacyjne, głosowania i dyskusje nad projektami ustaw na szczeblu federalnym i landów, próbując doprowadzić do wspólnych decyzji i stanowisk, jak również podejmować szerzej zakrojone działania.

Organy odpowiedzialne za sprawy kobiet w landach¹

Senatsverwaltung für Arbeit und Frauen des Landes Berlin
Storkower Straße 134
D – 10179 Berlin
Tel.: +49 30 – 4214-0

Sächsische Staatskanzlei
Staatsministerium für Fragen der Gleichstellung von Frau und Mann
Archivstraße 1
D – 01097 Dresden
Tel.: +49 351-564-0

Ministerium für die Gleichstellung von Frau und Mann des Landes Nordrhein-Westfalen
Breite Straße 27
D – 40213 Düsseldorf
Tel.: +49 211 – 8618-50

Senatsamt für die Gleichstellung
Alter Steinweg 4
D – 20459 Hamburg
Tel.: +49 40 – 3504-0

Niedersächsisches Ministerium für Frauen, Arbeit und Soziales
Postfach 41 20
D – 30041 Hannover
Tel.: +49 511- 120-8811

Staatskanzlei des Landes Sachsen-Anhalt
Leitstelle für Frauenpolitik
Domplatz 2-3
D – 31094 Magdeburg
Tel.: +49 391 – 567-6207

¹ Informacje z maja 1998.

Ministerium für Kultur, Jugend, Familie und Frauen des Landes Rheinland-Pfalz
Postfach 33 08
D – 55116 Mainz
Tel.: +49 6131- 16-0

Ministerium für Arbeit, Soziales, Gesundheit und Frauen des Landes Brandenburg
Abt. Frauen und Gleichstellung
Postfach 60 11 63
D – 14411 Potsdam
Tel.: +49 331- 289 10 80

Ministerium für Frauen, Arbeit, Gesundheit und Soziales des Saarlandes
Postfach 10 24 53
D – 66024 Saarbrücken
Tel.: +49 681- 501-00

Sozialministerium Baden-Württemberg
Abteilung Frauen und Familie
Postfach 10 34 43
D – 70029 Stuttgart
Tel.: +49 711-123-0

Hessisches Ministerium für Frauen, Arbeit, und Sozialordnung
Dostojewskistraße 4
D – 65187 Wiesbaden
Tel.: +49 611- 817-0

Senatorin für Frauen, Gesundheit, Jugend, Soziales und Umweltschutz – ZGF
Knochenhauerstraße 20 – 25
D – 28195 Bremen
Tel.: +49 421- 361-0

Thüringer Staatskanzlei
Frauenbeauftragte der Thüringer Landesregierung
Bergstraße 4
D – 99092 Erfurt
Tel.: +49 361- 5976-500

Ministerium für Frauen, Jugend, Wohnungs- und Städtebau des Landes Schleswig-Holstein
Abteilung Frauenpolitik
Theodor-Heuss-Ring 49
D – 24113 Kiel
Tel.: +49 431 – 988-0

Bayerisches Staatsministerium für Arbeit und Sozialordnung, Familie, Frauen und Gesundheit
Winzererstraße 9
D – 80797 München
Tel.: +49 89 – 1261-01

Frauen- und Gleichstellungsbeauftragte des Landes Mecklenburg-Vorpommern
Schloßstraße 2 – 4
D – 19053 Schwerin
Tel.: +49 385 – 588-0

3. **Polityka wobec kobiet w mieście Berlinie**

Senat Berliński prowadzi politykę równości i niedyskryminacji w odniesieniu do wszystkich grup społecznych. W tym celu, przy zgłaszaniu projektów, służby senackie współpracują z różnymi organizacjami odpowiedzialnymi za dziedziny, których projekty te dotyczą, lub jeśli konkretne projekty wymagają uczestnictwa przedstawicielek kobiet lub specjalistów w dziedzinie edukacji.

Żeńska populacja miasta Berlina wywodzi się z dawniej rozdzielonych Berlina Wschodniego i Berlina Zachodniego. Dlatego integracja kobiet, zwłaszcza kobiet migrujących i cudzoziemek, odgrywa ważną rolę w życiu miasta. Polityka integracyjna obejmuje projekty szkoleniowe, ośrodki informacyjne, pomoc społeczną i wsparcie psychologiczne dla kobiet. Niektóre schroniska są wyspecjalizowane w [postępowaniu z ofiarami] handlu kobietami i znajdują schronienie dla kobiet i dzieci, przeważnie z byłej Jugosławii.

Miasto promuje ponadto środki prewencyjne i pomoc dla kobiet i dziewcząt będących ofiarami przemocy.

<http://www.berlin.de>

GRECJA

Konstytucja z roku 1975 wprowadziła zasadę równości płci. W latach osiemdziesiątych zasada ta została jeszcze utrwalona przez ustawodawstwo zmierzające do wyeliminowania dyskryminacji kobiet we wszystkich dziedzinach życia społecznego kraju. W tym czasie stworzono odpowiednie ramy instytucjonalne jak również właściwe agencje rządowe dla praktycznej promocji zasady równości płci.

*** *Specjalny Doradca Premiera ds. Kobiet***

W roku 1982 stworzono urząd Specjalnego Doradcy Premiera ds. kobiet.

Adres

Maximos Manson
Gr – 100 21 Ateny
Tel.: + 301 33 85 252/ + 301 33 85 254
Fax: + 301 72 40 762
E-mail: mail@primeminister.gr

*** *Generalny Sekretariat ds. Równości (GSR)***

Historia

W roku 1982 Rada ds. Równości Płci została powiązana z Urzędem Premiera. W roku 1985 ranga Rady została podniesiona do statusu Generalnego Sekretariatu ds. Równości w Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Cele

Generalny Sekretariat ds. Równości stanowi agencję odpowiedzialną za propagowanie zasady równości płci. Kierując się tą zasadą, uznaje jako priorytet - zmianę postaw wobec roli obu płci w pracy, rodzinie, polityce i życiu społecznym, jak również podejmuje działania i strategię, które przyczynią się do zmniejszenia nierówności pomiędzy mężczyznami i kobietami, i wyeliminują ich przyczyny. [Działania Sekretariatu obejmują]:

- promowanie i udzielanie prawnej i skutecznej ochrony równości płci;
- rekomendowanie niezbędnych posunięć, jakich powinno dokonać państwo (ministerstwa, samorząd, instytucje społeczne) dla osiągnięcia tego celu;
- bezpośrednią współpracę ze wszystkimi ministerstwami w rewidowaniu ustawodawstwa i wprowadzaniu zasad równości do projektów nowych ustaw;
- planowanie i rekomendowanie włączenia do rządowego programu rozwoju działań zmierzających do zapewnienia uczestnictwa kobiet w procesie rozwoju kraju;
- przekonywanie społeczeństwa, aby pokonało uprzedzenia i anachroniczne postawy społeczne oraz uświadamianie problemów równości;
- prowadzenie programów szkolenia zawodowego oraz nauczania nowych kwalifikacji dla bezrobotnych kobiet po to, by mogły wejść lub powrócić na rynek pracy; programy te są finansowane wspólnie przez państwo i Wspólnotę;
- kontrola nad kilkoma ośrodkami dla maltretowanych kobiet w Atenach i Pireusie i domu dla maltretowanych kobiet – we współpracy z Zarządem Miejskim Aten.

Adres

Generalny Sekretariat ds. Równości
ul. Dracachaniou 8, Pl. Clathmonos
GR – 10559 Ateny
Tel.: + 30 1-3315291 –5, + 30 1-3315343-6
Fax: + 30 1-3315276
E-mail: gs.equality@otenet.gr
<http://www.kethi.gr>

*** *Komitety Równości na szczeblu Prefektur***

W roku 1983 we wszystkich prefekturach powołano Komitety Równości na szczeblu Prefektur, w skład których weszli przedstawiciele organizacji krajowych, lokalnych i kobiecych. Ich rola polega na doradzaniu obywatelom, na szczeblu lokalnym, w sprawach dotyczących równości.

*** *Regionalne Komitety Równości***

W roku 1998 powołano Regionalne Komitety Równości, aby propagowały zasadę równości płci na szczeblu regionalnym.

*** *Ośrodek Badawczy ds. Równości Szans (KETHI)***

Założony z mocy Ustawy nr 1835/89, nadzorowany jest przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Jego głównym zadaniem jest prowadzenie badań nad zagadnieniem równości płci i promowaniem równych szans w dziedzinie zatrudnienia i rozwoju gospodarczego poprzez planowanie, wdrażanie, obserwowanie i ocenę programów ustawicznego szkolenia zawodowego

pomyślanych specjalnie dla kobiet i, ogólnie, rozwoju i wprowadzania w życie polityki równych szans.

Adres

ul. Mousaiou 2, Plaka
GR – 105 55 Ateny
Tel.: +301 33 11 685-6 / +301 32 18 044
Fax: +301 33 11 779
<http://www.kethi.gr>

*** Ośrodek Badawczy ds. Kobiet DIOTIMA**

Ośrodek DIOTIMA specjalizuje się w opracowywaniu i organizacji programów edukacyjnych oraz szkolenia zawodowego wyłącznie dla kobiet. W tym celu Ośrodek rozwinął metody i narzędzia edukacyjne (podejście teoretyczne i oparte na doświadczeniu) pomyślane specjalnie po to, by pomóc kobietom przystosować się do warunków pracy i rozwijać się zawodowo w obrębie rynku pracy.

Programy Ośrodka mające na celu promocję równych szans obejmują: doradców ds. równych szans; takie programy zajęć pozaszkolnych dla dzieci, które koncentrują się na zajęciach nie przypisywanych konkretnej płci; doradztwo dla rodziców o podobnym podejściu [jak programy dla dzieci]; oraz urzędników zajmujących się przemocą wobec kobiet.

Ośrodek prowadzi też badania mające uzupełnić brak danych dotyczących obecności kobiet (społecznej, rodzinnej, edukacyjnej, zawodowej i gospodarczej) jako kategorii społecznej we współczesnej Grecji.

Personel Ośrodka składa się głównie z kobiet-naukowców, specjalizujących się w tych zagadnieniach.

Adres

ul. Kekropos 2
GR-ATENY 10558
Tel.: +30 1-32.44.380
Fax: +30 1-32.27.706
E-mail: diotima@otener.gr
<http://www.uky.edu/AS/classics/gender.html>

*** Polityczne Stowarzyszenie Kobiet**

Polityczne Stowarzyszenie Kobiet zostało utworzone przez członkinie greckich partii politycznych. Jego zasadniczym celem jest zachęcanie i popieranie uczestnictwa kobiet w polityce i ich równoprawnej reprezentacji w demokratycznych instytucjach i ośrodkach decyzyjnych.

Adres

ul. Kerasountos 5
GR – 115 28 Ateny
Tel.: +301 777 52 23/ 46 54
Fax: +301 775 77 71

HISZPANIA

INSTYTUT SPRAW KOBIEC (INSTITUTO DE LA MUJER)

Historia

Instytut Spraw Kobiet jest ciałem autonomicznym, podlegającym, poprzez Generalny Sekretariat Spraw Społecznych, Ministerstwu Pracy i Spraw Socjalnych. Instytut został utworzony na mocy Ustawy 16/83 z dn. 24 października 1983, a jego działalność reguluje Dekret Królewski 774/97 z 30 maja 1997.

Skład

Instytutem kieruje Rada Zarządzająca i Dyrekcja. Radzie Zarządzającej przewodniczy minister pracy i spraw socjalnych, a jej wiceprzewodniczącym jest Dyrektor Generalny Instytutu. W skład Rady Zarządzającej wchodzi przedstawiciele różnych ministerstw. Pozostali członkowie są mianowani spośród osób, które w swoim życiu osobistym i zawodowym wyróżniły się zaangażowaniem na rzecz równości praw.

Zgodnie z zasadami konstytucji, głównym zadaniem Instytutu jest zachęcanie kobiet do brania udziału w sprawach politycznych, kulturalnych, gospodarczych i społecznych.

Zadania

Praca Instytutu obejmuje:

- badania nad sytuacją kobiet w Hiszpanii;
- zbieranie i upowszechnianie informacji i dokumentacji dotyczących spraw kobiet;
- przygotowywanie raportów i zachęcanie do działań, które pomogą wyeliminować dyskryminację z powodu płci;
 - pomaganie rządowi we wszystkich sprawach, którymi Instytut się zajmuje oraz koordynowanie działalności różnych ministerstw i organizacji zajmujących się sprawami kobiet;
 - dokładne śledzenie obowiązujących przepisów i stosowanie się do nich w odniesieniu do kobiet;
 - wysłuchiwanie i śledzenie dalszego losu skarg kobiet na konkretne przypadki dyskryminacji *de facto* lub *de iure*;
 - utrzymywanie kontaktów z organizacjami pozarządowymi i popieranie ugrupowań kobiecych;
 - współpraca z podobnymi instytucjami we Wspólnotach Autonomicznych i samorządach lokalnych;
 - zachęcanie do rozwijania usług na rzecz kobiet;
 - zawieranie kontaktów z organizacjami międzynarodowymi, których celem jest rozwój i promocja spraw kobiet.

Instytut działa na mocy Planów Równości. Plan obecnie obowiązujący jest Trzecim Planem na rzecz równych szans dla kobiet i mężczyzn, 1997 – 2000, przyjętym przez Radę Ministrów w dn. 7 marca 1997. Plan uwzględnia środki działania dotyczące systemu prawnego, spraw rodziny, zdrowia publicznego, edukacji, kultury, szkolenia zawodowego, zatrudnienia, ubezpieczeń społecznych, współpracy międzynarodowej i w życiu społeczności lokalnej – zgodnie z celami Platformy Działania uzgodnionej na IV Światowej Konferencji nt. Kobiet w Pekinie, w roku 1995, i z wytycznymi IV Programu Wspólnotowego na rzecz równych szans dla mężczyzn i kobiet (1996 – 2000).

W wielu hiszpańskich prowincjach Instytut prowadzi ośrodki informujące o prawach kobiet, oraz udzielające kobietom bezpłatnej pomocy w sprawach prawnych i społecznych. Ośrodki regionalne przekazują informacje o przypadkach dyskryminacji do centrali w Madry-

cie. Ta rozpatruje skargi i, kiedy uzna to za stosowne, przekazuje je do odpowiednich instytucji rządowych.

Budżet

Institut Spraw Kobiet jest subsydiowany przez państwo. Inne jego dochody pochodzą z darowizn, zapisów, z własnego majątku, inwestycji i zysków z działalności.

Adres

Instituto de la Mujer
c/ Condesa de Venadito, 34
E-28027 MADRID
Tel.: +34 9 1- 347 80 00
Fax: +34 9 1- 347 79 95
<http://www.mtas.es/mujer>
E-mail: inmujer@mtas.es

*** Rada Krajowa Kobiet Hiszpańskich (Consejo Nacional de Mujeres de España)**

Jest to ciało ogólnokrajowe, związkowe, które współpracuje i stanowi ogniwo łączące pomiędzy organizacjami kobiecymi na szczeblu krajowym i międzynarodowym. Jego cele obejmują prawa kobiet, udział kobiet w podejmowaniu decyzji i działaniach na szczeblu międzynarodowym. Jej członkami jest 10 stowarzyszeń.

Adres

Rambla Catalunya, 45, 1° 2^a
E – 08007 Barcelona
Tel.: +34 9 1 – 215 14 25/217 34 03

*** Wspólnoty Autonomiczne**

Obecnie odpowiedzialność za sprawy kobiet została delegowana do 17 Wspólnot Autonomicznych, które składają się na państwo hiszpańskie i które są upoważnione do działania na własnym terytorium i do posiadania własnych organów wykonawczych do zajęcia się sprawami równości płci. Ich pozycja w hierarchii administracyjnej jest różna w poszczególnych Wspólnotach Autonomicznych. Mechanizmy współpracy pomiędzy państwem a Wspólnotami Autonomicznymi zostały wprowadzone po to, by zrobić najlepszy użytek z dostępnych zasobów i działalności koordynującej.

Organos odpowiedzialne za politykę równości we Wspólnotach Autonomicznych:

1. Andaluzja

Consejería de Presidencia
Instituto Andaluz de la Mujer
Sede de Sevilla:
Alfonso XII, 52
41002 SEVILLA
Tel.: + 34 95/490 48 00
Fax: + 34 95/490 83 93

Sede de Málaga:
C/San Jacinto, 7 (Detrás de Hacienda)
29007 MÁLAGA
Tel.: + 34 95/230 40 00
Fax: + 34 95/239 39 89
E-Mail: iam@iam.junta-andalucia.es
www.junta-andalucia.es/iam

2. Aragonia

Presidencia de la Diputación General de Aragón
Instituto Aragonés de la Mujer
P° María Agustín, 38
Edificio Antigua Maternidad Provincial,
planta baja
50071 ZARAGOZA
Tel.: + 34 976/44 52 11
Fax: + 34 976/44 14 42

P° María Agustín, 36
Edificio Pignatelli
50071 ZARAGOZA
E-mail: iam@aragob.es
www.aragob.es/pre/iam/homi2

3. Asturia

Consejería de Cultura
Secretaría de la Mujer
Pza. Del Sol, 8
33009 OVIEDO
Tel.: + 34 98/510 67 17
Fax: + 34 98/510 67 32
E-mail: secmujer@princast.es

4. Baleary

Conselleria de Presidencia
Pza. De Tarazonas, 4
07012 PALMA DE MALLORCA
Tel.: + 34 971/17 65 65
Fax: + 34 971/17 64 46
E-mail: pmir@sgtcpres.caib.es
www.caib.es

5. Wyspy Kanaryjskie

Consejería de Empleo y Asuntos Sociales
Instituto Canario de la Mujer
Profesor Agustín Millares Carlo, 18
Edificio Uso Múltiple, 2º-3ª planta
35003 LAS PALMAS
Tel.: + 34 928/30 63 00 – 30 63 30 – 30 63 11
Fax: + 34 928/30 63 38 – 30 63 47
E-mail: icm@ceyas.rcanaria.es
rosaripo@ceyas.rcanaria.es
(centro de documentación)

6. Kantabria

Consejería de Presidencia
Dirección General de la Mujer
Castilla 2, 1ª planta
39002 SANTANDER
Tel.: + 34 942 22 14 33 – 942/22 27 39
Fax: + 34 942/36 42 70
E-mail: cantabriamujer@mundivia.es

7. Kastylia–La Mancha

Consejería de Bienestar Social
Dirección General de la Mujer
Avda. De Francia, 4, 2ª planta
45071 TOLEDO
Tel.: + 34 925/26 72 00 (Centralita)
+ 34 925/26 73 82 (Directora)
Fax: + 34 925/26 71 40
E-mail: mferreras@jccm.es
Asanroma@jccm.es (Directora)
www.jccm.es

8. Kastylia-León

Consejería de Sanidad y Bienestar Social
Secretaría Regional de la Mujer
Avda. De Burgos, 11
47071 VALLADOLID
Tel.: + 34 983/33 76 76 – 37 89 47
Fax: + 34 983/ 33 37 83
E-mail: anabelen@srm.sg.csbs.jcyl.es

9. Katalonia

Departamento de la Presidencia
Institut Català de la Dona
Viladomat 319, entresuelo
08029 BARCELONA
Tel.: + 34 93/495 16 00
Fax: + 34 93/321 61 11
E-mail: ICD@correu.gencat.es
nllorach@correu.gencat.es

10. Estremadura

Consejería de Cultura y Patrimonio
Dirección General de la Mujer
Almendralejo, 14
06800 MERIDA (BADAJOZ)
Tel.: + 34 924/38 12 22/ext. 1904
Fax: + 34 924/38 13 24

11. Galicia

Consejería de Familia, Mujer y Juventud
Servicio Galego de Igualdade do Home e da Muller
Pza. De Europa, 15-A, 2º, Área Central-Fontiñas
15703 SANTIAGO DE COMPOSTELA
(LA CORUÑA)
Tel.: + 34 981/ 54 53 51 – 54 53 62
Fax: + 34 981/ 54 53 65
E-mail: sgpihm@mail.xunta.es

12. Madryt

Consejería de Sanidad y Servicios Sociales
Dirección General de la Mujer
Pza. Carlos Trías Beltrán, 7, 5ª planta.
Edificio Sollube
28020 MADRID
Tel.: + 34 91/580 37 73 – 580 46 72 - 580 47 01
Fax: + 34 91/580 35 50

Fax Directora: + 34 91/580 47 09
E-mail: asuncion.miura@comadrid.es
www.comadrid.es/comadrid/dgmujer

13. Murcia

Consejería de Presidencia
Dirección General de la Juventud, Mujer y Familia
Villaleal, 1-bajo
30001 MURCIA
Tel.: + 34 968/36 66 29
(centralita C.A. - +34 968/ 36 20 00)
Fax: + 34 968/36 66 20
E-mail: jumufa@carm.es
www.carm.es/cpre/dgjmf

14. Navarra

Consejería de Bienestar Social, Deportes y Juventud
Instituto Navarro de la Mujer
Estella, 7, entreplanta izq.
31002 PAMPLONA
Tel.: + 34 948/ 20 66 04
Fax: + 34 948/ 20 63 92
E-mail: inmujer@cfnavarra.es

15. Euskadi

Presidencia del Gobierno Vasco
Instituto Vasco de la Mujer/Emakumearen Euskal
Erakundea- EMAKUNDE
Manuel Iradier, 36
01005 VITORIA-GASTEIZ
Tel.: + 34 945/ 13 26 13
Fax: + 34 945/ 23 18 91
E-mail: emakunde@ej-gv.es
www.emakunde.es

16. La Rioja

Consejería de Salud, Consumo y Bienestar Social
Dirección General de Bienestar Social
Villamediana, 17
26071 LOGROÑO
Tel.: + 34 941/ 29 11 00 – 29 12 06
Fax: + 34 941/ 29 13 33
E-mail: informacion@larioja.org
(Gobierno de La Rioja)
www.larioja.org (Gobierno de La Rioja)
Centro Asesor de la Mujer

Tel./fax: + 34 941/29 11 44

17. Valencia

Consejería de Bienestar Social
Dirección General de la Mujer
Náquera, 9
46003 VALENCIA
Tel.: + 34 96/398 56 00 – 96/398 56 13 (Directo)
Fax: + 34 956/ 51 44 70; + 34 96/398 56 17
E-mail: lola.marquez@trabajo.m400.gva.es
www.gva.es/novedades

18. Ceuta

Consejería de Sanidad y Bienestar Social
Pza. De África, s/nº
51701 CEUTA
Tel.: + 34 956/ 52 82 00

19. Melilla

Consejería de Bienestar Social y Sanidad
Dirección General de Bienestar Social y Sanidad
Avda. De la Marina Española, 12
52004 MELILLA
Tel.: + 34 952/ 67 50 85 – 952/ 67 54 24
Fax: + 34 952/ 67 80 80

20. Federación Española de Municipios Y Provincias (FEMP)

Comisión de la Mujer
Nuncio, 8
28005 MADRID
Tel.: + 34 91/364 37 00
Fax: + 34 91/365 54 82
E-mail: femp@femp.com

FRANCJA

MINISTERSTWO ZATRUDNIENIA I SOLIDARNOŚCI (MINISTÈRE DE L'EMPLOI ET DE LA SOLIDARITÉ)

(Sekretarz Stanu ds. Praw Kobiet i Szkolenia Zawodowego) (Secrétaire d'État aux droit des femmes et à la formation professionnelle)

Adres

Bureau du Cabinet du Secrétaire d'État aux droits des femmes et à la formation professionnelle

Ministère de l'Emploi et de la Solidarité
8, avenue de Ségur
F – 75350 Paris 17 SP
Tel.: +33 1 – 40 56 60 00
<http://www.sante.gouv.fr>

*** Oddział ds. Praw Kobiet (Service des droits des femmes - SeDF)**

Historia

Pierwszy przypadek instytucjonalizacji francuskiej polityki wobec kobiet miał miejsce w roku 1965, kiedy to utworzono Komitet ds. Badań i Łączności w Sprawach Problemów Związanych z Zatrudnieniem Kobiet. W roku 1971 Komitet ten stał się Komitetem ds. Zatrudnienia Kobiet. Do roku 1984 zachowywał on strukturę konsultacyjną i gromadził przedstawicieli związków zawodowych, pracodawców i ugrupowań kobiecych.

Pierwszym organem rządowym odpowiedzialnym konkretnie za kobiety był Sekretariat Państwa ds. Praw Kobiet. Utworzony został w roku 1974. Stworzył on podstawy dla sieci delegatów krajowych.

W latach 1978 – 1981 istniały kolejno, a następnie obok siebie, dwie struktury: jedna zajmowała się sytuacją kobiet, a druga kobietami pracującymi.

W roku 1978 utworzono międzyministerialny komitet odpowiedzialny za prawa kobiet, którego przewodniczącym został minister ds. praw kobiet.

Po roku 1981 struktura praw kobiet przyjmowała cały szereg różnych form: w pełni odpowiedzialnego ministerstwa, sekretarza stanu i delegacji krajowej. W roku 1993 Oddział ds. Praw Kobiet został przyłączony do Ministerstwa Spraw Socjalnych, Zdrowia i Środowiska Miejskiego.

7 listopada 1995 Oddział ds. Praw Kobiet przeszedł do Ministerstwa Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, obecnego Ministerstwa Zatrudnienia i Solidarności.

Członkowie

Oddział ds. Praw Kobiet składa się z jednostki administracji centralnej i sieci delegatów regionalnych i przedstawicieli departamentów.

Cele

Stosowanie wszelkich środków lub podejmowanie wszelkiego rodzaju działalności zmierzającej do zwiększenia praw kobiet we wszystkich dziedzinach życia społecznego, gospodarczego, politycznego i kulturalnego, i do poprawienia ich nierównego statusu. Działalność ta stanowi fragment ogólnej polityki rządu polegającej na promowaniu równych szans.

Organizacja

Biura Rady ds. Równości Płci w [Miejscu] Pracy (*Conseil supérieur de l'égalité professionnelle entre les femmes et les hommes*), Rady ds. Informacji dot. Spraw Płci, Kontroli Urodzin i Nauczania o Rodzinie (*Conseil supérieur de l'information sexuelle, de la régularisation des naissances et de l'éducation familiale*) oraz Ośrodek Monitorowania Równości (l'Observatoire de la parité) również zajmują się promowaniem równości szans.

Adres

Service des droits des femmes (SeDF)
31, Rue Le Peletier
F – 75009 Paris
Tel.: +33 1 – 47 70 41 58

Fax: +33 1 – 42 46 99 69

(Jednostka ta jest uwzględniona w witrynie internetowej Ministerstwa Zatrudnienia, a wkrótce będzie mieć własną witrynę.)

*** Ośrodek Monitorowania Równości Kobiet i Mężczyzn (*Observatoire de la parité entre les femmes et les hommes*)**

Historia i cele

Pierwszy ośrodek monitorowania równości został utworzony przez premiera w październiku 1995 po to, by zwracać uwagę na nierówne traktowanie kobiet i mężczyzn w życiu społecznym, zawodowym i politycznym. Umożliwiło to osiągnięcie równości w oczach prawa, ale w praktyce równość płci pozostaje ciągle jeszcze czymś odległym.

Podstawowe prawa:

- Dekret 95-753 z 1 czerwca 1995
- Dekret 95-1114 z 18 października 1995
- Dekret 95-1214 z 15 listopada 1995
- Dekret 98-922 z 14 października 1998.

Skład i działalność

Ośrodek monitorowania jest kierowany przez premiera, który może to zadanie delegować ministrowi odpowiedzialnemu za prawa kobiet. Międzyministerialny Delegat ds. Praw Kobiet uczęszcza na zebrania, a sprawozdawca ogólny proponuje oraz koordynuje programy pracy; czyni to we współpracy z Międzyministerialnym Delegatem ds. Praw Kobiet. Międzyministerialny Delegat ds. Praw Kobiet kieruje sekretariatem Ośrodka, który otrzymuje pomoc od Oddziału ds. Praw Kobiet Ministerstwa Zatrudnienia i Solidarności. Wśród członków są osoby mianowane w uznaniu ich umiejętności i doświadczenia. Ośrodek spotyka się przynajmniej trzy razy w roku z inicjatywy przewodniczącego, na propozycję sekretarza-generalnego lub na wniosek większości członków. Porządek dzienny ustalany jest przez przewodniczącego, zgodnie z propozycjami sprawozdawcy ogólnego.

Co dwa lata Ośrodek przedkłada sprawozdanie premierowi. Sprawozdanie to jest [następnie] przedkładane parlamentowi.

Zadania:

- zbieranie, tworzenie i rozpowszechnianie danych, analiz i badań na temat sytuacji kobiet na szczeblu krajowym i międzynarodowym, jeśli to konieczne – przy pomocy specjalnych programów działania;
- ocena uporeczywej nierówności płci i identyfikacja przeszkód na drodze do równości, szczególnie w życiu politycznym, gospodarczym i społecznym;
- wydawanie opinii na temat projektów ustaw przedłożonych przez premiera;
- rekomendowanie i proponowanie premierowi reform mających zapobiegać i przeciwdziałać nierówności płci i promować równość.

Adres

13, Rue de Bourgogne

F – 75007 Paris

Tel.: + 33 1 42 75 86 91

Fax: + 33 1 42 75 77 76

<http://www.premier-ministre.gouv.fr>

• *Narodowy Ośrodek Informacji i Dokumentacji w Sprawach Kobiet i Rodzin (Centre national d'information et de documentation des femmes et des familles) (CNIDFF) oraz sieć Ośrodków Informacji o Prawach Kobiet (réseau des Centres d'information sur les droits des femmes) (CIDF)*

Historia

Utworzone przez premiera w roku 1972, CNIDFF i CIDF są stowarzyszeniami w świetle ustawy z dn. 1 lipca 1901 r. W roku 1976 Ośrodek Informacyjny Kobiet w Paryżu stał się organizacją jednoczącą CIDFy i CNIDFF.

CNIDFF działa pod auspicjami Ministerstwa Zatrudnienia i Solidarności, które odpowiada za prawa kobiet. CIDFy podlegają nadzorowi delegatów regionalnych i przedstawicieli departamentów ds. praw kobiet.

Członkowie

Obecnie działa 128 ośrodków informacyjnych nt. praw kobiet (CIDF). CIDFy jako całość tworzą sieć organizacji działających na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.

Cele

CIDFy świadczą usługi publiczne w postaci informacji dla kobiet w takich dziedzinach jak prawo, zatrudnienie i sprawy rodzinne. W roku 1997 8.000 kobiet otrzymało pomoc indywidualną.

Zadania

- Świadczenie indywidualnych i grupowych usług informacyjnych;
- publikowanie poradników dla szerokiej publiczności w sprawach macierzyństwa, kobiet pracujących, kobiet niezamężnych, emigrantek, konkubinatu, rozwodu, uzyskiwania alimentów itp.;
- szkolenie dla osób poszukujących pracy;
- badania nad różnymi aspektami życia kobiet.

CNIDFF założyło europejską sieć dokumentacji i informacji nt. kobiet, EUDIFF, by zachęcić do rozpowszechniania informacji po całej Europie. W roku 1999 CNIDFF i CIDFy zorganizowały w całej Francji fora na temat „Kobiet jako czynnika rozwoju gospodarczego”.

Adres

CNIDFF

7, rue du Jura

F – 75013 Paris

Tel.: +33 1 – 42 17 12 34 (informacja publiczna)

+33 1 – 43 31 77 00 (administracja)

Fax: +33 1 – 47 07 75 28

E-mail: cnidff@club-internet.fr

Sieć CIDF: <http://www.cidff.com>

Oprócz tych organizacji, związanych z Jednostką ds. Praw Kobiet, należy wymienić jeszcze [inne].

▪ Inspektorzy pracy z Ministerstwa Zatrudnienia i Solidarności odpowiadają za nadzór nad właściwym stosowaniem Ustawy z lipca 1983 r., włącznie z postanowieniami wymagającymi,

aby spółki zatrudniające więcej niż 50 pracowników przedstawiały coroczny raport porównujący warunki zatrudnienia i kształcenia kobiet i mężczyzn w ich przedsiębiorstwach.

▪ We władzach edukacyjnych (specjalnym wydziale administracji regionalnej ministerstw edukacji narodowej i uniwersytetów) działają inspektorzy, którzy monitorują równość szans dziewcząt i chłopców w szkole, i odpowiadają za wprowadzenie w życie i ocenę przedsięwzięć podjętych wraz z Jednostką ds. Praw Kobiet.

W rzeczywistości większość programów działania prowadzonych jest przez stowarzyszenia prywatne, działające z mocy Ustawy z roku 1901. W zamian stowarzyszenia te otrzymują pomoc finansową rządu. Odnosi się to, na przykład, do ośrodków przyjmujących kobiety będące w trudnej sytuacji lub ośrodków powstałych do pomocy kobietom w powrocie do pracy.

** Delegaci regionalni i przedstawiciele departamentów ds. praw kobiet*

Od roku 1974 działa sieć korespondentów zajmujących się prawami kobiet, których zadaniem jest podejmowanie konkretnych kroków na rzecz kobiet na szczeblu lokalnym. Każdy z 26 regionów ma delegata regionalnego ds. praw kobiet, którego w każdym departamencie wspomaga przedstawiciel departamentu. Związani oni są z prefekturami regionów i departamentów.

Ich rola jest bardzo istotna, jako że wprowadzają oni w życie na szczeblu lokalnym decyzje polityczne podjęte na szczeblu krajowym oraz dostarczają informacji potrzebnych dla podjęcia decyzji na szczeblu centralnym. Działają oni w ścisłej współpracy ze wszystkimi przedstawicielami państwa na szczeblu regionu i departamentu.

Delegacje regionów i departamentów ds. praw kobiet²

*** RÉGION ILE-DE-FRANCE**

138, rue de Grenelle
F – 75007 Paris

*** RÉGION CHAMPAGNE-ARDENNE**

Préfecture de Région
1, Rue Jessaint, 2ème étage
F – 51000 Chalons en Champagne

***RÉGION BOURGOGNE**

23, place de la République (rdc)
F- 21000 Dijon Cedex

*** RÉGION BRETAGNE**

Préfecture de Région
3, Rue Martenot
F – 35065 Rennes Cedex

² Dane uzyskane z Internetu (www.cidff.com), czerwiec 1999.

*** RÉGION PICARDIE**

Préfecture de Région
51, rue de la République
F – 80020 Amiens Cedex

*** RÉGION PROVENCE-ALPES-CÔTE-D'AZUR**

Préfecture de Région
Boulevard Paul Peytral
F – 13282 Marseille Cedex 20

*** RÉGION NORD PAS DE CALAIS**

171, boulevard de la Liberté
F – 59039 Lille Cedex

*** RÉGION HAUTE-NORMANDIE**

Préfecture
7, Place de la Madeleine
F – 76036 Rouen Cedex

*** RÉGION FRANCHE-COMTÉ**

Cité Administrative
5, rue Sarrail
F – 25000 Besançon

*** RÉGION CORSE**

Préfecture de Région
27, Cours Napoléon, 2ème étage
B.P. 401
F – 20188 Ajaccio Cedex

*** RÉGION CENTRE**

Préfecture du Loiret
181, rue de Bourgogne (Bât. A., 2ème étage)
F – 45042 Orléans Cedex 1)

*** RÉGION AUVERGNE**

12, rue Georges Clémenceau, 1er étage
F – 63000 Clermont Ferrand

*** RÉGION POITOU-CHARANTES**

Préfecture de Région
Place Aristide Briand, 2ème étage
B.P. 589
F – 86021 Poitiers Cedex

*** RÉGION RHÔNE-ALPES**

31, Rue Mazenod
F – 69003 Lyon

*** RÉGION BASSE-NORMANDIE**

29, rue du Général Giraud, 1er étage
F – 14000 Caen

*** RÉGION PAYS DE LA LOIRE**

Préfecture
6, Quai Ceineray
F – 44035 Nantes Cedex

*** RÉGION LANGUEDOC-ROUSSILLON**

350, Rue des États du Languedoc
B.P. 905
F – 34041 Montpellier Cedex 1

*** RÉGION LORRAINE**

6, Rue François de Curel, 1er étage
F – 57000 Metz

*** RÉGION ALSACE**

Hôtel du Préfet
Petit Broglie
F – 67073 Strasbourg Cedex

*** RÉGION LIMOUSIN**

Préfecture de la Haute Vienne
27, rue Théodore Bac
F – 87000 Limoges

*** RÉGION MIDI-PYRÉNÉES**

7, rue des Prêtres, 2ème étage
F – 31000 Toulouse

*** RÉGION AQUITAINE**

Annexe de la Préfecture
46, rue Ferrere
F – 33000 Bordeaux

DEPARTAMENTY I TERYTORIA ZAMORSKIE

*** GWADELUPA**

Préfecture de Région
Palais d'Orléans, Rue Lardenoy
F – 97109 Basse-Terre

*** RÉUNION**

Préfecture (au dessus des douanes)
9, avenue de la Victoire, porte 7, 1er étage
F – 97400 Saint-Denis
Île de la Réunion

*** GUYANE (Antyle)**

Préfecture de la Guyane
Rue Fiedmont
F – 97307 Cayenne Cedex

*** MARTYNIKA**

Préfecture de Région
Rue Victor Sévère
F – 97200 Fort de France

*** MAYOTTE**

D.D.A.S.S.
B.P. 104
F – 97600 Mamoudzou

*** SAINT-PIERRE-ET-MIQUELON**

Correspondante aux droits des femmes
Préfecture
B.P. 4200
F – 97500 Saint-Pierre

*** POLINEZJA FRANCUSKA**

Haut-Commissariat de la République
B.P. 115
Papeete
Tahiti
Polynésie Française

IRLANDIA

*MINISTER STANU W DEPARTAMENCIE SPRAWIEDLIWOŚCI, RÓWNOŚCI I
REFORMY PRAWA*

Adres

72-76, St. Stephens Green
IRL – Dublin 2
Tel.: + 353-1-60 28 202
Fax: + 353-1-66 15 461
<http://www.irlgov.ie>
E-mail: info@justice.ie

* *Agencja ds. Równości w Zatrudnieniu (Employment Equality Agency, EEA)*

Rola

Agencja ds. Równości w Zatrudnieniu jest niezależnym, statutowym ciałem o następujących zadaniach:

- praca nad wyeliminowaniem dyskryminacji w zatrudnieniu, wynikającym z płci lub stanu cywilnego;
- promowanie równych szans w zatrudnieniu dla mężczyzn i kobiet oraz
- dokonywanie stałego przeglądu ustawodawstwa dotyczącego równości.

EEA działa z mocy Ustawy o równości w zatrudnieniu z roku 1977. W ramach swych statutowych zadań EEA świadczy usługi doradcze i informacyjne dla ludności.

Zarząd i personel

O polityce decyduje Zarząd EEA. Zarząd składa się z niezależnego przewodniczącego, mianowanego przez ministra sprawiedliwości, równości i reformy prawa, z przedstawicieli Irlandzkiej Konfederacji Pracodawców, Irlandzkiego Kongresu Związków Zawodowych, Narodowej Rady Kobiet Irlandii i osób wyznaczonych przez ministra. Kadencja członków Zarządu trwa pięć lat. W roku 1998 EEA miała 13 osób personelu.

Finansowanie

EEA jest finansowane przez rząd poprzez Departament Sprawiedliwości, Równości i Reformy Prawa.

Zadania

• Doradzanie w przypadku skarg na dyskryminację

EEA świadczy darmowe, poufne usługi doradcze dla pracodawców, osób indywidualnych i związków zawodowych w kwestii działania ustawodawstwa dotyczącego równości w zatrudnieniu. Co roku EEA zajmuje się ponad 5.000 indywidualnych skarg. Niewielka liczba tych skarg przekazywana jest do dalszego śledztwa. W niektórych przypadkach skargę można rozpatrzyć bez wdawania się w postępowanie sądowe.

EEA może w różny sposób dopomóc indywidualnym osobom skarżącym się, na przykład przez:

- wyjaśnienie aktualnego stanu prawnego w danej kwestii,
- udzielenie porady na podstawie przedstawionych faktów,
- skontaktowanie się z pracodawcą w imieniu osoby skarżącej się,
- sporządzenie pisma do Komisji Stosunków Pracy i/lub Sądu Pracy,
- przekazanie skargi do zbadania zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem,
- reprezentowanie osoby skarżącej się w trakcie śledztwa.

W początkowym stadium śledztwa EEA prosi osobę skarżącą się o wypełnienie kwestionariusza. Pomaga to w znalezieniu podstawy dla złożenia skargi i w zdecydowaniu czy sprawa może być rozpatrywana z punktu widzenia prawa. W ramach tego procesu personel EEA spotyka się z osobami skarżącymi się. EEA ma własnego radcę prawnego.

Decyzje w sprawie reprezentowania osoby skarżającej się przez EEA podejmowane są przez Zarząd EEA, przy uwzględnieniu priorytetów EEA. Osoby skarżące się zachęcane są również do zwracania się z prośbą o interwencję do związków zawodowych. Biorąc pod uwagę zasoby finansowe EEA, nie jest możliwe reprezentowanie wszystkich osób, które się o to zwracają. Oczywiście, dostępne są porady i inne formy pomocy.

W ostatnich latach pomoc EEA koncentrowała się na takich zagadnieniach jak: molestowanie seksualne, dyskryminacja kobiet ciężarnych, segregacja pionowa i horyzontalna, dyskryminowanie niepełnoetatowych i innych nietypowych pracowników, dyskryminacja przy awansach, i równa płaca.

Skargi na mocy ustawodawstwa o równości w zatrudnieniu są rozpatrywane przez *urzędnika ds. równości* Komisji Stosunków Pracy a, przy apelacji, przez Sąd Pracy. Skargę na dyskryminację można złożyć w przeciągu sześciu miesięcy. Ograniczenie to nie obejmuje roszczeń do równej płacy.

• **Promowanie równości**

EEA współpracuje z pracodawcami, związkami zawodowymi, agencjami państwowymi i innymi w opracowywaniu polityki równości. Do EEA można zwracać się o poradę w takich konkretnych sprawach jak procedury wyboru [pracownika], polityka szkolenia, kryteria płacowe lub ogólna polityka równości. EEA opracowała również wytyczne w sprawie praktyki urzeczywistniania równości przez władze lokalne i w poszczególnych sektorach. EEA ma zadanie zwalczania molestowania seksualnego w miejscu pracy, uświadamiania tego problemu i dystrybuowania Kodeksu Postępowania w sprawach o molestowanie seksualne zarówno pomiędzy pracodawcami, jak i pracownikami. EEA wydaje regularne publikacje na temat postępów w uzyskiwaniu równości oraz pomaga środkom masowego przekazu w przygotowywaniu reportaży dotyczących spraw równości. EEA zaangażowała się w szereg konkretnych projektów dotyczących spraw związanych z równością płci w zatrudnieniu i szkoleniu zawodowym.

• **Rola informacyjna**

Co roku EEA otrzymuje zapytania od pracodawców, pracowników, związków zawodowych i osób wykonujących wolny zawód dotyczące ustawodawstwa w sprawie równości w zatrudnieniu. Wszystkie zapytania rozpatrywane są w największej tajemnicy. EEA świadczy również usługi informacyjne w kwestii uprawnień wynikających z Ustawy o ochronie macierzyństwa z roku 1994 i z Ustawy o urlopie adopcyjnym z roku 1995. Agencja wydaje [też] biuletyn kwartalny (*Equality News*) i inne materiały dotyczące takich spraw jak molestowanie seksualne, kobiety jako siła robocza, kobiety powracające do płatnej pracy, działania afirmatywne w pracy i in.

Adres

36 Upper Mount Street
IRL – Dublin 2
Tel.: +353 1 – 662 4577
Fax: +353 1 – 662 5139
E-mail: info@equality.ie
<http://www.equality.ie>

* *Narodowa Rada Kobiet Irlandii (National Women's Council of Ireland NWCI)*

Historia

NWCI powstała w roku 1973 jako Rada ds. Statusu Kobiet. Jej utworzenie poprzedzone zostało powołaniem specjalnej grupy roboczej, która miała ocenić sytuację kobiet w Irlandii. W ostatnich dziesięcioleciach rola Rady zwiększyła się i zmieniła. Zachowując swą rolę organizacji pozarządowej, Rada mogła podjąć szereg skomplikowanych i czasami kontrowersyjnych zagadnień dotyczących kobiet. W roku 1995 Rada zakończyła przeprowadzanie prze-

glądu wewnętrznego, co doprowadziło do przyjęcia planu strategicznego i do zmiany nazwy na NWCI.

Członkinie

Poprzez afiliowane organizacje, miejskie i wiejskie, lokalne, regionalne i krajowe, NWCI reprezentuje około 300.000 kobiet zrzeszonych w 140 grupach i organizacjach kobiecych.

Cele

- Takie kształtowanie społeczeństwa, które pozwoli kobietom na osiągnięcie pełni swoich możliwości;
- zapewnienie, że prawo zachęca do równości i nie stawia jej barier;
- zmiana postaw, zapewniająca uznanie indywidualnej godności każdej kobiety;
- usunięcie wszelkiego zagrożenia przemocy wobec kobiet i dzieci zarówno w domu jak i poza domem;
- obserwacja mająca na celu nagłośnienie i zlikwidowanie skutków biedy wobec kobiet i ich dzieci;
- zdobycie dostępu do właściwej, względnie taniej i odpowiedniej jakości opieki zdrowotnej dla wszystkich kobiet i ochrona prawa do zdrowej prokreacji;
- stworzenie systemu edukacji, w którym mogłyby w pełni uczestniczyć kobiety i młode dziewczyny, i który jednocześnie sprzyjałby równości i szacunekowi.

Finansowanie

Głównym źródłem funduszy Rady jest Departament Sprawiedliwości, Równości i Reformy Prawa, ale NWCI otrzymuje subwencje również i z innych źródeł.

Budżet

W roku 1997 budżet Rady wynosił 495[.]863 funty irlandzkie.

Adres

16-20 Cumberland Street South

IRL – Dublin 2

Tel.: +353 1 – 661 52 68

Fax: +353 1 – 676 08 60

E-mail: admin@nwci.ie; info@nwci.ie; members@nwci.ie

<http://www.nwci.ie>

WŁOCHY

MINISTER DS. RÓWNYCH SZANS (MINISTRO PER LE PARI OPPORTUNITÀ)

Stanowisko ministerialne utworzono w 1996 r..

<http://www.donne-impresa.net>

** Narodowy Komitet ds. wdrożenia zasad równego traktowania i równych szans w pracy (Comitato nazionale di parità e pari opportunità nel lavoro)*

Historia

Komitet powstał na mocy Ustawy 125/91.

Członkowie

Komitetowi przewodniczy minister pracy i spraw socjalnych. Członkowie Komitetu reprezentują:

- związki zawodowe i organizacje pracodawców,
- spółdzielnie[.],
- stowarzyszenia i ruchy kobiet[.]

[W posiedzeniach] uczestniczą również następujące osoby:

- specjaliści w sprawach zatrudnienia,
- Narodowy Doradca ds. Równości[.],
- przedstawiciele Ministerstwa Pracy,
- przedstawiciele Ministerstw Edukacji, Spraw Zagranicznych, Sprawiedliwości, Rzemiosła i Handlu oraz Służby Publicznej.

Kadencja trwa trzy lata i może zostać przedłużona.

Komitet zbiera się z inicjatywy ministra pracy lub na wniosek większości swych członków.

Cele

Promowanie wyeliminowania dyskryminacji z powodu płci i wszelkich innych przeszkód, które w praktyce ograniczają równość kobiet w dostępie do pracy, w życiu zawodowym i w awansach, przez sięganie do godnych naśladowania metod [stosowanych] w sektorze prywatnym.

Zadania

- Proponowanie i promowanie działań afirmatywnych[.],
- opiniowanie projektów do sfinansowania i opracowanie kodeksów postępowania,
- śledzenie stosowania ustaw dotyczących równości,
- promowanie sprawiedliwego udziału kobiet w organach publicznych zajmujących się zatrudnieniem i szkoleniem zawodowym,
 - proponowanie rozwiązań w przypadkach sporów zbiorowych,
 - zdobywanie informacji o warunkach pracy od inspektorów.

Budżet

Przebiegnie 10 miliardów lirów rocznie.

Adres

Comitato Nazionale di parità e pari opportunità nel lavoro

Ministero del Lavoro e della Previdenza Sociale

Via Antonio Salandra, 18

I-00187 Roma

Tel.: +39 (0) 6 – 47 46 280/46 83 25 33/46 83 26 03

Fax: +39 (0) 6 – 47 44 877

<http://www.minlavoro.it>

*** *Narodowa Komisja Równego Traktowania i Szans dla Mężczyzn i Kobiet (Commissione nazionale per la parità e le pari opportunità tra uomo e donna)***

Historia

Utworzona w roku 1984 na mocy dekretu Prezydenta; poprawka z mocy Ustawy nr 164/90 ogranicza jej kadencję do trzech lat.

Członkinie (Ustawa 164/90, Artykuł 3)

Dwadzieścia dziewięć kobiet mianowanych dekretem Prezydenta, mianowicie:

- siedem wybranych spośród najbardziej reprezentatywnych stowarzyszeń ruchu kobiet na szczeblu krajowym;
- 11 wybranych z sekcji kobiecych partii politycznych;
- trzy wybrane spośród najbardziej reprezentatywnych organizacji związkowych na szczeblu krajowym;
- cztery wybrane spośród najbardziej reprezentatywnych organizacji pracodawców na szczeblu krajowym;
- cztery wybrane spośród kobiet szczególnie wybitnych w sferze naukowej, literackiej lub społecznej.

Przewodniczącą Komisji wybiera Przewodniczący Rady spośród jej członkiń. Wiceprzewodniczącą i sekretarza wybiera Komisja większością głosów spośród własnych członkiń. Te dwie wraz z przewodniczącą tworzą biuro.

Organizacja pracy (Artykuł 5)

Komisja może powołać spośród swoich członkiń grupy robocze oraz poprosić o pomoc ekspertów i konsultantów wyznaczonych dekretem Prezydenta.

Odpowiedzialność (Artykuł 2)

Komisja dostarcza Przewodniczącemu Rady informacji potrzebnych dla osiągnięcia równości

- płci przy pomocy takich środków jak:
- proponowane poprawki do ustaw;
 - propozycje zmierzające do koordynacji polityki społecznej, gospodarczej i kulturalnej;
 - koordynacja inicjatyw zmierzających do osiągnięcia równości płci, podejmowanych przez władze i przedsiębiorstwa publiczne;
 - śledzenie stosowania się do polityki równości;
 - okresowe raporty na temat przypadków niestosowania zasady równości płci;
 - promowanie i śledzenie inicjatyw mających zachęcić kobiety do czynnego angażowania się w życie polityczne, gospodarcze i społeczne;
 - śledzenie upowszechniania informacji na temat zakresu stosowania zasady równości płci.

Budżet (Artykuł 11): Przeciętnie 2 miliardy lirów rocznie.

Adres

Commissione Nazionale per la parità
c/o Presidenza del Consiglio dei Ministri
Palazzo Chigi
Piazza Colonna, n° 370
I-00157 Roma
Tel.: +39 (0) 6 – 67 86 066

Fax: +39 (0) 6 – 67 94 920
E-mail: commissione.parity@pcm.it
<http://www.palazzochigi.it/cmparity>

*** Regionalne, prowincjonalne i lokalne komitety ds. równych szans (Commissioni regionali, provinciali e comunali per le Pari Opportunità)**

W każdej jednostce administracyjnej (w regionie, prowincji i dzielnicy) działają komitety odpowiedzialne za równość w pracy na szczeblu lokalnym. Komitety te odpowiadają przed Radą Regionu (w przypadku pięciu regionów, które mają specjalną konstytucję) i przed Ministerstwem Pracy (w przypadku pozostałych).

Adresy:³

Piemont

Commissione Pari Opportunità
Via Pisano, 6
I – 10152 TORINO
Tel.: +39 (0) 11-98 84 666
Fax: +39 (0) 11-43 24 878

Marche

Commissione Pari Opportunità
Via Leopardi, 9
I – 60100 Ancona
Tel.: +39 (0) 71-22 98 369
Fax: +39 (0) 71-22 98 345

Valle d'Aosta

Consulta Regionale per la Condizione Femminile
Viale Partigiani, 52
I – 11100 Aosta
Tel.: +39 (0) 165-23 57 53
Fax: +39 (0) 165-42 242

Lombardia

Commissione Regionale Pari Opportunità
Via Fabio Filzi, 22
I – 20124 Milano
Tel.: +39 (0) 2-67 65 48 30 / 44 24 / 48 86
Fax: +39 (0) 2-67 65 45 94

Umbria

Centro per le pari opportunità tra uomo e donna
Palazzo della Penna
Via Podiani, 11
I – 06120 Perugia
Tel.: +39 (0) 75-57 29 149 / 50 43 956

³ Dane uzyskane z Internetu (www.palazzochigi.it/cmparity), czerwiec 1999.

Fax: +39 (0) 75-50 43 949

Abruzzo

Commissione Regionale per le Pari Opportunità

Via A. Moro

I – 67100 L'Aquila

Tel.: +39 (0) 862-64 72 11/37

Fax: +39 (0) 862-41 41 43 / 65 660

Emilia Romagna

Assessore Regionale Pari Opportunità

Viale Aldo Moro, 30

I-40127 Bologna

Tel.: +39 (0) 51-28 38 88/ 28 39 20

Fax: +39 (0) 51-28 38 94

Liguria

Commissione Pari Opportunità

c/o Servizio Lavoro

Via Fieschi, 15

I – 16121 Genova

Tel.: +39 (0) 10-54 84 70

Fax: +39 (0) 10-54 85 932 / 59 02 05

Prowincja autonomiczna Trydent

Commissione per le Pari Opportunità

Piazza Dante, 15

I – 38100 Trento

Tel.: +39 (0) 461-23 79 05

Fax: +39 (0) 461-23 35 91

Toskania

Commissione Pari Opportunità

Via dei Pucci, 4

I – 50122 Firenze

Tel.: +39 (0) 55-23 87 811

Fax: +39 (0) 55-29 11 79

Lazio

Consulta Regionale Femminile

Via Lucrezio Caro, 67

I – 00193 Roma

Tel./fax: +39 (0) 6-32 44 439

Bolzano

Comitato per le Pari Opportunità

Via Roma, 79

I – 39100 Bolzano

Tel.: +39 (0) 471-99 15 80/1-2

Fax: +39 (0) 471-93 117

Region autonomiczny Friuli - Wenecja Julijska

Commissione Pari Opportunità
Via S. Francesco, 37
I – 34133 Trieste
Tel.: +39 (0) 40-37 75 226
Fax: +39 (0) 40-37 75 511

Molise

Commissione Pari Opportunità
Via D'Amato, 1
I – 86100 Campobasso
Tel.: +39 (0) 874-42 95 75
Fax: +39 (0) 874-42 95 68

Basilicata

Commissione Regionale per la realizzazione delle Pari Opportunità
Via Anzio
I – 85100 Potenza
Tel.: +39 (0) 971-44 71 40
Fax: +39 (0) 971-46 537

Sycylia

Centro Regionale per le Pari Opportunità
Via Nunzio Morelli, 41
I – 90135 Palermo
Tel.: +39 (0) 91-30 93 01
Fax: +39 (0) 91-61 10 196

Veneto

Commissione per le Pari Opportunità tra uomo e donna
Palazzo Ex Esav
S. Croce 1187
I – 30125 Venezia
Tel.: +39 (0) 41-27 91 156/27 91 153
Fax: +39 (0) 41-27 91 221

Campania

Commissione Pari Opportunità
Isolato F 13
Centro Direzionale
I – 80100 Napoli
Tel.: +39 (0) 81-77 83 32 3
Fax: +39 (0) 81-77 83 354

Region autonomiczny Sardydia

Commissione per le Pari Opportunità
Villa Patanozzi
Corso V. Emanuele, 437
I – 09100 Cagliari
Tel.: +39 (0) 70-60 64 518

Fax: +39 (0) 70-60 64 501

* *Doradcy w sprawach równości (Consiglieri di parità)* (Ustawa 125/91, Artykuł 8)

Historia

Mianowani przez ministra pracy są częścią (narodowego, regionalnego lub prowincjonalnego) komitetu ds. zatrudnienia.

Członkowie

Jeden doradca na szczeblu krajowym.

Jeden doradca na region i jeden na prowincję.

Zadania

- Podejmowanie wszelkich kroków potrzebnych dla wprowadzenia ustaw w życie,
- reprezentowanie i wspieranie pracujących kobiet przed sądem oraz samodzielne wszczęcie postępowania karnego.

Adres

c/o regionalne lub prowincjonalne biura zatrudnienia.

LUKSEMBURG

MINISTERSTWO DS. AWANSU KOBIET (MINISTÈRE DE LA PROMOTION FÉMININE)

Przez ustanowienie w roku 1995 Ministerstwa ds. Awansu Kobiet rząd Luksemburga pokazał, że jego intencją jest promowanie spraw kobiet jako oddzielnej domeny polityki. Ministerstwo to jest szczególnie aktywne w różnych sferach życia społecznego i wnosi decydujący wkład w promowanie praw kobiet.

Historia

Ustanowione w styczniu 1995 r.

Cele

Ministerstwo ds. Awansu Kobiet dąży do wyeliminowania wszelkich form nierówności i uporczywej dyskryminacji kobiet. Działalność polityczna ministerstwa skoncentrowana jest na dwóch głównych celach:

- popieranie kobiet, by uzyskać prawdziwe partnerstwo pomiędzy płciami;
- osiągnięcie równych praw i rzeczywistej równości pomiędzy płciami oraz rozwój modeli równowartości kulturalnej, łącznie z kobiecością i męskością jako podstawowymi elementami rozwoju społecznego.

Jego działalność adresowana jest zarówno do mężczyzn jak i kobiet. Ministerstwo usiłuje stworzyć właściwe struktury i strategie prowadzące do zmiany ludzkich zachowań i aspiracji, i umożliwiające obu płciom sprostanie odpowiedzialności, jaka na nie spada zarówno w życiu prywatnym jak i publicznym.

Zadania

- Zapewnienie, że perspektywa płci zostanie uwzględniona w politycznym działaniu;

- koordynacja [działań] na szczeblu ministerialnym;
- śledzenie przestrzegania praw dotyczących kobiet;
- reprezentowanie kobiet na szczeblu narodowym i międzynarodowym;
- upowszechnianie informacji i podnoszenie świadomości w kwestii praw kobiet i zasady równości;
- sprawienie, że praca kobiet cieszyć się będzie większym szacunkiem;
- pomaganie kobietom i dziewczętom znajdującym się w trudnej sytuacji;
- wspieranie edukacji i szkolenia w kwestii świadomości płci;
- popieranie organizacji kursów dla początkujących, doradztwa zawodowego i kursów komputerowych dla tych kobiet, które pragną powrócić do pracy;
- przedkładanie propozycji do Narodowego Planu Działania w Kwestii Zatrudnienia;
- zachęcanie przedsiębiorstw to podejmowania konkretnych działań, aby lepiej rozporządzać zasobami ludzkimi (działania afirmatywne);
- przyspieszenie procesu zmiany kulturowej poprzez publikacje, kampanie w środkach masowego przekazu, konferencje, seminaria i posiedzenia okrągłego stołu.

Budżet

Ministerstwo ds. Awansu Kobiet ma swój własny budżet.

Adres

Ministère de la promotion féminine
L – 2921 Luxembourg
Tel.: +352 – 478 58 10
Fax: +352 – 24 18 86

**** Międzyministerialny Komitet ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (Comité interministériel de l'égalité entre femmes et hommes)***

Komitet ten został utworzony 31 marca 1996 r. na mocy rozporządzenia Wielkiego Księcia i ma następujące zadania do wypełnienia:

- zbadanie wszelkich zagadnień mających związek z równością kobiet i mężczyzn oraz przedstawienie własnych opinii, propozycji lub sugestii odpowiedniemu ministerstwu;
- wyrażenie opinii o wszelkich projektach ustaw, które mogą mieć wpływ na równość kobiet i mężczyzn, analizując przy tym ewentualne skutki dla kobiet i mężczyzn jak również terminologię, która nie powinna zaznaczać płci osób zainteresowanych;
- niesienie ogólnej pomocy w prowadzeniu programu działań afirmatywnych w administracji państwowej.

Członkowie komitetu funkcjonują jako korespondenci zajmujący się równością, działający pomiędzy odpowiednimi departamentami ministerstw a komitetem. Otrzymują oni dokumenty i informacje potrzebne im do wykonania zadania, i rozpowszechniają w obrębie swego ministerstwa informacje i sugestie, jakie uważają za istotne dla osiągnięcia faktycznej równości kobiet i mężczyzn.

**** Komitet ds. Pracy Kobiet (Comité du travail féminin)***

Stanowi on ciało doradcze, utworzone na mocy rozporządzenia Wielkiego Księcia z 27 listopada 1994 r. Komitet odpowiada za rozpatrzenie – z własnej inicjatywy bądź na wniosek rządu – wszystkich kwestii związanych z zatrudnieniem, szkoleniem i perspektywami kariery zawodowej kobiet. Dostarcza on informacji i z własnej inicjatywy przedkłada albo rządowi

albo Ministerstwu ds. Awansu Kobiet propozycje posunięć, które według Komitetu mogą poprawić sytuację kobiet i przyczynić się do korzystania przez nie z równych praw i szans. Komitet w szczególności wydaje opinie o projektach ustaw dotyczących kobiet pracujących i ich prawa do równego traktowania pod każdym względem.

Opinie Komitetu drukowane są w tekstach parlamentarnych na tej samej podstawie co opinie organizacji zawodowych. Komitet ogłasza komunikaty dla prasy, podsumowujące jego poglądy i opinie.

Komitet śledzi ponadto wdrażanie unijnych dyrektyw, zaleceń, rezolucji i programów działania dotyczących równego traktowania i równych szans dla mężczyzn i kobiet.

Adres

Ministère de la Promotion Féminine
Comité du Travail Féminin
L – 2921 Luxembourg

• ***Krajowa Rada Kobiet Luksemburskich (Conseil National des Femmes Luxembourgeoises asbl) (CNFL)***

Historia

Powstała w roku 1975.

Członkinie

W roku 1998/99 Rada obejmowała 11 stowarzyszeń kobiecych:

- Action Catholique des Femmes du Luxembourg
- Association des Femmes Libérales
- CID-Femmes
- Femmes Socialistes
- Fédération Nationale des Femmes Luxembourgeoises
- Femmes au Présent
- Fédération Luxembourgeoise des Femmes Universitaires
- Femmes Chrétiennes-Sociales
- Union des Femmes Luxembourgeoises
- Union des Dames Israélites
- Union Luxembourgeoise du Soroptimist International.

Organ administracyjny

CNFL jest prowadzona przez organ administracyjny, w którym wszystkie jej członkinie są reprezentowane przez dwie delegatki i dwie zastępczynie. Przewodnicząca, dwie wiceprzewodniczące, sekretarz, zastępczyni sekretarza, skarbniczka i trzy rewidentki mianowane są na rok w wyniku losowania.

Cele

Obrona i promocja interesów kobiet.

Zadania

- Współpraca z różnymi komitetami, komisjami i grupami roboczymi;
- sporządzanie opinii i przedstawianie propozycji właściwym władzom;
- działalność i kampanie na rzecz równych szans, np. promocja lokalnej polityki równych szans, uczestnictwo w europejskiej sieci „Kobiety w Procesie Podejmowania Decyzji”, związanej przez Komisję Europejską w ramach trzeciego Wspólnotowego programu działania

na rzecz równych szans, którego cele są również celami czwartego programu działania, zapoczątkowanego w roku 1996; otwarcie ośrodka śledzącego polityczny udział kobiet w wyborach w roku 1999;

- kampanie internetowe na rzecz liczniejszego udziału kobiet w procesie podejmowania decyzji;
- organizacja konkretnych spotkań i imprez;
- prowadzenie schroniska dla kobiet znajdujących się w trudnej sytuacji;
- uczestnictwo w Komitecie ds. Pracy Kobiet;
- organizowanie co pewien czas kursów i konferencji szkoleniowych dla *delegatów zajmujących się równością szans*, wyznaczonych na szczeblu lokalnym.

Budżet

Składki członkowskie, subwencje, fundusze przyznane przez Komisję Europejską.

Adres

Conseil National des Femmes luxembourgeoises

B.P. 160

L – 2011 Luxembourg

Tel.: +352 – 29 65 25

Fax: +352 – 29 65 24

E-mail: cnfl@ci.educ.lu

<http://www.cnfl.lu>

HOLANDIA

MINISTERSTWO SPRAW SOCJALNYCH I ZATRUDNIENIA, ODPOWIEDZIALNE ZA PRAWA KOBIET (MINISTERIE VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID BELAST MET EMANCIPATIEZAKEN)

(Sekretarz Stanu do spraw socjalnych i równych szans)

Historia

W roku 1977, rozporządzeniem rządu, utworzony został Sekretariat Stanu ds. Praw Kobiet, działający pod auspicjami Ministerstwa Spraw Socjalnych i Zatrudnienia. Po roku 1994 kwestie praw kobiet rozpatrywane były przez to ministerstwo.

Cele

Minister-koordynator ds. polityki emancypacji śledzi postępy polityki emancypacji oraz polityki integracji, co oznacza, że interesy zarówno mężczyzn jak i kobiet są brane pod uwagę we wszystkich dziedzinach, których dotyczy polityka rządu.

Adres

Postbus 90801

NL-2509 LV Den Haag

Anna van Hannoverstraat 4

NL-2595 BL Den Haag

Tel.: +31 70 – 333 44 44

Fax: +31 70 – 333 40 40

<http://www.minszwl.nl>

*** Dyrekcja ds. Koordynacji Polityki Równych Praw (*Directie Coördinatie Emancipatiebeleid*) (DCE)**

Historia

DCE powstała pod auspicjami Ministerstwa Spraw Socjalnych i Zatrudnienia, w roku 1982 na mocy rozporządzenia rządu, w roku 1982.

Cele

Wprowadzenie w życie polityki równych szans.

Zadania

- Ocenia dane dot. pozycji społecznej kobiet i czynniki na nią wpływające;
- opracowuje, wdraża i ocenia politykę równych szans;
- koordynuje aspekty praw kobiet w narodowej polityce rządu;
- doradza, koordynuje i przygotowuje wspólny plan pracy, w którym każdy departament przedstawia szczegółowo własną działalność w sferze równych szans.

Adres

Postbus 90801
NL – 2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
NL – 2595 BL Den Haag
Tel.: +31 70 – 333 59 03
Fax: +31 70 – 333 40 33
E-mail: hvraena@menszw.nl

Międzywydziałowy Komitet Koordynujący ds. Polityki Równych Szans (Interdepartementale Coördinatiecommissie Emancipatiebeleid)

Historia

Zawiązany w roku 1977 na mocy rozporządzenia rządu.

Członkowie

Wszystkie 13 departamentów ministerstw ma [własne] komitety ds. równych szans, z których każdy ma własne konkretne zadania i kompetencje. Ministerstwa mają swoje reprezentacje w Międzywydziałowym Komitecie Koordynującym ds. Równych Szans.

Cele

Komitet ten ma pieczę nad koordynacją [działań] poszczególnych departamentów, dba o wymianę informacji i przedkłada własne zalecenia właściwym ministerstwom. Stanowi odpowiednie forum rządowe dla nowatorskich inicjatyw i przygotowań do podjęcia decyzji w kwestii równych szans.

Zadania

- Doradztwo w sprawach polityki równych szans i zgodności polityki poszczególnych ministerstw;
- podejmowanie inicjatyw dotyczących polityki rządu;
- sprawdzanie zgodności polityki równych szans prowadzonej przez różne ministerstwa;
- opracowywanie raportów na temat postępów w prowadzeniu polityki równych szans.

Adres

Postbus 90801
NL – 2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
NL – 2595 BL Den Haag
Tel.: +31 70 – 333 59 03
Fax: +31 70 – 333 40 22

*** Komisja ds. Równego Traktowania (Commissie Gelijke Behandeling)****Historia**

Komisja ta stanowi niezależną organizację profesjonalistów. Została utworzona przez rząd w roku 1994 jako organizacja, do której indywidualne osoby mogą zwrócić się ze skargą na nierówne traktowanie.

Zadania

Zapewnia przestrzeganie ogólnych przepisów zapewniających ochronę przeciw dyskryminacji z powodu religii, przekonań, opinii politycznych, rasy, płci, narodowości, orientacji hetero- lub homoseksualnej lub stanu cywilnego (*Ustawa o równym traktowaniu*).

Z mocy *Ustawy o równym traktowaniu z roku 1994* zabronione jest inne traktowanie (dyskryminowanie) ludzi w następujących sytuacjach:

- w pracy (w jakiegokolwiek dziedzinie związanej z pracą, w ogłoszeniach o pracy, zarobkach, urlopach, awansach i możliwościach szkolenia);
- w oferowaniu towarów i usług (nierówne traktowanie jest zakazane przez prawo przy zawieraniu, wprowadzaniu w życie i wypowiedaniu umów dotyczących danej kwestii);
- w doradzaniu na temat możliwości edukacyjnych lub kariery zawodowej.

Adres

Postbus 16001
NL – 3500 DA Utrecht
Godebaldkwartier 355
NL – 3511 DT Utrecht
Tel.: +31 30 – 233 51 11
Fax: +31 30 – 230 06 06
E-mail: cgb@support.nl
<http://www.cgb.nl>

AUSTRIA

*FEDERALNE MINISTERSTWO DO SPRAW KOBIET I OCHRONY KONSUMENTA
(BUNDESMINISTERIUM FÜR FRAUENANGELEGENHEITEN UND VERBRAUCHER-
SCHUTZ IM BUNDESKANZLERAMT)*

Historia

W roku 1979 w Federalnej Kancelarii mianowano [kobietę] sekretarzem stanu do spraw kobiet. W roku 1991 jej ranga została podniesiona do poziomu federalnego ministra, a w roku 1997 została mianowana federalnym ministrem do spraw kobiet i ochrony konsumenta.

Wydziały praw kobiet w administracji

Od września 1997 Kancelaria Federalna ma *Sekcję* (odpowiadającą dyrekcji generalnej) *Spraw Kobiet i Ochrony Konsumenta*. Sprawami kobiet zajmują się trzy wydziały tej Sekcji:

- Wydział spraw prawnych i konstytucyjnych i międzynarodowych spraw kobiet,
- Wydział równego traktowania i instytucjonalnej promocji kobiet,
- Wydział spraw administracyjnych.

Cele polityczne

- Urzeczywistnić równość kobiet we wszystkich dziedzinach życia społecznego;
- zmienić patriarchalny model społeczeństwa na model nastawiony na równe prawa dla kobiet i mężczyzn[.]

Zadania Federalnego Ministerstwa w odniesieniu do spraw kobiet

- Koordynowanie ogólnej polityki rządu, zapewniające, że polityczne cele kobiet zostaną wzięte pod uwagę – polityka horyzontalna w kwestii kobiet;
- wpływanie na zarządzenia legislacyjne;
- popieranie programów i decyzji odnoszących się do kobiet;
- czynne zaangażowanie w poprawę organizacji opieki nad dzieckiem;
- działania w różnych dziedzinach dotyczących kobiet, w szczególności w *Komisji Równych Szans*;
- stosowanie środków zwalczających przemoc wobec kobiet;
- stosowanie środków pozwalających na godzenie pracy z życiem rodzinnym;
- stosowanie środków politycznych na rynku pracy po to, by zwiększyć na nim obecność kobiet;
- wykorzystywanie ubezpieczeń społecznych, szczególnie w przypadku indywidualnych praw społecznych kobiet;
- starania o lepszą reprezentację kobiet w służbach publicznych;
- zaangażowanie się na szczeblu europejskim i międzynarodowym poprzez uczestnictwo w ciałach politycznych reprezentujących kobiety;
- wprowadzanie w życie postanowień Konwencji w sprawie Eliminacji Wszelkich Form Dyskryminacji Kobiet (CEDAW) oraz Platformy Działania uzgodnionej na IV Światowej Konferencji nt. Kobiet w Pekinie;
- zwiększenie udziału kobiet w biznesie, szczególnie za pomocą kontraktów publicznych.

Budżet

Roczny budżet ministerstwa i trzech jego wydziałów wynosi mniej więcej 40 milionów szylingów.

Adresy

Büro der Bundesministerin für Frauenangelegenheiten und Verbraucherschutz
Bundeskanzleramt
1 Ballhausplatz
A – 1014 Wien
Tel.: +43 1 – 536 33 34
Fax: +43 1 – 536 33 44
E-mail: marlies.stubits@bmff.bka.gv.at

Sektion VII - Frauenangelegenheiten und Verbraucherschutz
Bundeskanzleramt
Ballhausplatz 1

A – 1014 Wien
Tel.: +43 1 53 115 21 50
Fax: +43 1 53 115 21 55
E-mail: johanna.hoffmann@bka.gv.at
<http://www.bminfv.gv.at>

*MINISTERSTWO ZATRUDNIENIA, ZDROWIA I SPRAW SOCJALNYCH
(BUNDESMINISTERIUM FÜR ARBEIT, GESUNDHEIT UND SOZIALES)*

Historia

Ustanowione w roku 1917 jako ministerstwo opieki społecznej (pomoc dla wdów, sierot i młodych ludzi oraz ochrona robotników i imigrantów), w roku 1920 stało się Federalnym Ministerstwem Administracji Społecznej a w roku 1987 – Ministerstwem Zatrudnienia i Spraw Socjalnych. Od roku 1997 jest Federalnym Ministerstwem Zatrudnienia, Zdrowia i Spraw Społecznych.

Skład

Następujące departamenty ministerstwa zajmują się sprawami kobiet:

Departament III/4: podstawowe kwestie polityki dotyczącej ekonomicznej i społecznej sytuacji kobiet, w szczególności równy status i traktowanie (poza sferą działania Komisji Równego Traktowania), popieranie interesów kobiet i polityki rodzinnej; badania podstawowe w wyżej wymienionych dziedzinach, prowadzenie projektów pilotażowych i zachęcanie kobiet do podejmowania inicjatywy; szkolenie i informacja na temat spraw kobiet, współpraca przy prawnej i literackiej dokumentacji dot. społecznej i politycznej pozycji kobiet;

Departament V/3: zagadnienia związane z zasadą równości i przepisami prawnymi o równym traktowaniu; reprezentacja w *Komisji Równego Traktowania*;

Departament V/4: komunikacja wewnętrzna, informacja i koordynacja w odniesieniu do sytuacji kobiet na szczeblu międzynarodowym, poza UE; obserwowanie zagadnień dotyczących równości kobiet i mężczyzn w pracy i, w szczególności, regularna ocena danych, studia i analizy społecznego i zawodowego statusu kobiet i mężczyzn w pracy[;]

Departament V/6: koordynacja zasad i przepisów prawnych UE w kwestii równego traktowania i prawa pracy, przede wszystkim w kontekście inicjowania prawodawstwa; koordynacja prawna i reprezentowanie sektora w grupach roboczych Rady Europejskiej

(m.in. w grupie roboczej Rady ds. Spraw Socjalnych) i w innych ciałach UE zajmujących się równym traktowaniem i prawem pracy; stosowna dokumentacja prawna; reprezentowanie rządu w Komitecie Doradczym ds. Równych Szans Kobiet i Mężczyzn.

Cele

Promowanie równego traktowania.

Zadania

- Skuteczne wprowadzanie w życie praw o równym traktowaniu;
- opracowywanie i wdrażanie środków działania i programów polityki zatrudnienia kobiet;
- poprawa statusu kobiet (przemoc wobec kobiet, równe traktowanie w sferze edukacji)[;]
- poprawa sytuacji kobiet w pracy (powrót do pracy, praca w niepełnym wymiarze godzin, dostęp kobiet do stanowisk kierowniczych).

Adresy

Bundesministerium für Arbeit, Gesundheit und Soziales
Stubenring 1

A-1010 Wien
Tel.: +43 1 – 711 00-0 /Sozialtelefon: 0810/20 10 20
Fax: +43 1 – 715 82 57
<http://www.bmags.gv.at>

Abteilung III/4:
Tel.: +43 1 – 711 00 – 64 98
Fax: +43 1 – 715 60 49

Abteilung V/3:
Tel.: +43 1 – 711 00 – 62 89
Fax: +43 1 – 715 82 57

Abteilung V/4:
Tel.: +43 1 – 71 100 – 62 89
Fax: +43 1 – 71 58 257

Abteilung V/6:
Tel.: +43 1 71 100 6585
Fax: +43 1 71 58 257

Abteilung V/7:
Tel.: +43 1 71 100 – 6210/2253
Fax: +43 1 71 100 – 6591/6508

*** *Inne austriackie instytucje promujące równość szans***

Zgodnie z wymogami Konwencji ONZ w sprawie Eliminacji Wszelkich Form Dyskryminacji Kobiet, równość szans jest aktywnie promowana. Dlatego każde ministerstwo federalne musi opracować plan promowania równych szans kobiet, wyznaczający obowiązkowy cel zwiększenia udziału kobiet [w życiu zawodowym i społecznym].

W celu wdrożenia i obserwowania [jak stosowane są] przepisy prawa w kwestii równego traktowania utworzono w Austrii rządowy *komitet ds. równości* jak również powołano *rzecznika równości* i *rzeczniczkę równych szans*.

Oprócz działalności doradczej, *rzeczniczka równych szans* może zaproponować *komitetowi ds. równości* wszczęcie śledztwa w sprawie dyskryminacji.

Komitet ds. równości kontroluje stosowanie się do wymogów równego traktowania we wczesnych fazach [postępowania] sądowego, jak również może wyrażać swoje ogólne opinie, a w przypadku potwierdzonej dyskryminacji – wezwać pracodawcę do jej zaprzestania.

*** *Wiedeńskie Biuro Kobiet (Wiener Frauenbüro)***

W grudniu 1991 Rada Miejska Wiednia utworzyła to biuro, do którego weszło 18 kobiet, po to by zajęło się ono specyficznymi problemami kobiet (53% populacji) w takich dziedzinach jak:

- informacja dla kobiet,
- prawa kobiet a urbanistyka,
- szkolenie,
- subsydia dla projektów [na rzecz równości] kobiet,

▪ telefon zaufania dla kobiet (dla przypadków przemocy, wykorzystywania seksualnego, problemów zdrowia i psychologicznych[⁴]).

Biuro Kobiet utworzyło wydział ds. pomocy *rodzinom emigrantów*, który, we współpracy z Działem ds. Młodzieży i Rodziny, świadczy pomoc specjalistyczną w dziedzinie rodziny, świadomego macierzyństwa i edukacji dla dzieci mniejszości tureckiej, serbskiej i chorwackiej w ich własnych językach.

Adres

Wiener Frauenbüro
Friedrich Schmidt-Platz 3
A – 1082 WIEN
Tel.: +43 4000 83519
Fax: +43 4000 99 83519
<http://www.magwien.gv.at>

PORTUGALIA

MINISTERSTWO DS. RÓWNOŚCI

* *WYSKOI KOMISARZ DS. RÓWNOŚCI I RODZINY⁴ (ALTO COMISSÁRIO PARA A IGUALDADE E A FAMÍLIA)*

Historia

Utworzone na mocy Rozporządzenia 3 – B/96 z dn. 26 stycznia 1996.

Status prawny

Jest to organ oficjalny, działający pod auspicjami Urzędu Rady Ministrów, odpowiedzialny za koordynację [pracy] różnych działów administracji państwowej odpowiedzialnych za tę dziedzinę. Jego status jest podobny do statusu urzędu podsekretarza stanu.

Zadania

- Zapewnienie równości kobiet i mężczyzn w społeczeństwie i rodzinie poprzez promowanie polityki mającej rekompensować i eliminować wszelkie przejawy dyskryminacji;
- promowanie i umacnianie instytucji rodziny poprzez aktywną politykę rodzinną, biorącą pod uwagę specyficzną sytuację członków rodziny;
- pomaganie obywatelom w tym, aby mogli cieszyć się równą godnością, możliwościami i prawami poprzez podejmowanie działań na rzecz stopniowego usuwania dyskryminacji;
- obserwowanie sytuacji dzieci, zapewnienie, że właściwe władze państwowe będą działać w sposób skoordynowany poprzez monitorowanie działalności organizacji pozarządowych i zachęcanie do opracowywania i wdrażania [takiej] polityki, która zajęłaby się problemami dzieci.

Organizacje, za które jest odpowiedzialne

* Komitet ds. Równości i Praw Kobiet (Comissão para a Igualdade e para os Direitos das Mulheres (CIDM – patrz niżej)

* Narodowa Rada ds. Rodziny (Conselho Nacional da Família – CNF), ciało doradcze odpowiedzialne za koordynację usług świadczonych przez różne służby państwowe i organiza-

⁴ Zastąpiony w październiku 1999 przez ministra ds. równości, mającego podobne kompetencje i ten sam adres.

cje pozarządowe w ramach polityki rodzinnej, utworzone na mocy Rozporządzenia 163/96 z dn. 5 września 1996 r.

* Projekt Wsparcia dla Rodziny i Dziecka (Projecto de Apoio à Família e à Criança – PAFAC), struktura interdyscyplinarna, powołana do życia Uchwałą Rady Ministrów 30/92 z dn. 18 sierpnia 1992

* Narodowy Komitet Praw Dziecka (Comissão Nacional dos Direitos da Criança – CNDC)

Budżet

Finansowany z funduszy publicznych.

Adres

Palácio Foz

Praça dos Restauradores

P – 1200 Lisboa

E-mail: np83mn@mail.telepac.pt

<http://www.pcm.pt>

* *Komitet ds. Równości i Praw Kobiet (Comissão para a Igualdade e para os Direitos das Mulheres (CIDM))*

Historia

Utworzony na mocy Rozporządzenia 166/91 z dn. 9 maja 1991 zastąpił Komitet Kobiet utworzony na mocy Rozporządzenia 485/77 z dn. 17 listopada 1977. Jest organem oficjalnym, aktualnie związanym, w ramach Urzędu Rady Ministrów, z Wysokim Komisarzem ds. Równości i Rodziny (Rozporządzenie 296 – A/95 z dn. 17 listopada 1995).

Struktura

Komitet składa się z:

- przewodniczącego,
- Rady Koordynacji Technicznej,
- Rady Doradczej z przedstawicielami ministrów i organizacji pozarządowych w dwóch różnych sektorach.

Cele

- Pomoc w zapewnieniu równości szans i praw dla mężczyzn i kobiet;
- zapewnienie, że odpowiedzialność jest naprawdę udziałem zarówno mężczyzn, jak i kobiet we wszystkich sferach życia rodzinnego, zawodowego, kulturalnego, ekonomicznego, społecznego i politycznego;
- pomoc w zrozumieniu przez społeczeństwo, że ojcostwo i macierzyństwo są funkcjami społecznymi pociągającymi za sobą stosowną odpowiedzialność.

Sfery działania

- Multidyscyplinarne badania nad sytuacją kobiet oraz odpowiednia informacja i szkolenie dla zapewnienia równych praw i możliwości;
- informowanie społeczeństwa i uświadamianie mu praw kobiet i zasady równości;
- dostarczanie dokumentacji i zasobów bibliotecznych na użytek badań i działań prowadzonych przez Komitet;
- działalność prawna, włącznie z oceną wdrażania dyrektyw Wspólnoty i decyzji sądu oraz świadczenie pomocy i udzielanie bezpośrednich informacji kobietom;
- udział w opracowywaniu polityki odnoszącej się do kobiet;

- reprezentacja międzynarodowa.

Budżet

Finansowany z funduszy publicznych.

Adres

Avenida da República, n° 32 - 1°

P – 1050-193 Lisboa

Tel.: +351 1 – 798 30 00

Fax: +351 1 – 798 30 98

E-mail: cidm@mail.telepac.pt

Delegatura w Porto:

Rua Ferreira Borges, 69 - 2° C

P – 4050 – 253 Porto

Tel.: +351 2 – 200 19 96

Fax: +351 2 – 200 38 48

** **Komitet ds. Równości w Pracy i Zatrudnieniu (Comissão para a Igualdade no Trabalho e no Emprego – CITE)***

Historia

- Utworzony na mocy Rozporządzenia 392/79 z dn. 20 września 1979;
- Rozporządzenie 426/88 z dn. 18 listopada 1988 poszerzyło odpowiedzialność Komitetu o służbę państwową oraz zmodyfikowało jego organizację;
- niezależny komitet trójstronny związany z Ministerstwem Zatrudnienia i Solidarności[.]

Członkowie

- Dwóch przedstawicieli Ministerstwa Zatrudnienia i Solidarności, z których jeden jest przewodniczącym;
 - jeden przedstawiciel Ministerstwa Administracji Publicznej;
 - jeden przedstawiciel Ministerstwa Planowania i Administracji Terytorialnej;
 - jeden przedstawiciel Komitetu ds. Równości i Praw Kobiet[;]
 - dwóch przedstawicieli związków zawodowych, z Naczelnej Konfederacji Robotników Portugalskich – Organizacja Międzyzwiązkowa (CGTP-IN) i Ogólny Związek Zawodowy (UGT)[;]
 - dwóch przedstawicieli pracodawców z Portugalskiej Konfederacji Handlu i Usług (CCP) i z Konfederacji Przemysłu Portugalskiego (CIP)[.]

Cel

Zwalczanie dyskryminacji i promowanie równych szans i równego traktowania mężczyzn i kobiet w zatrudnianiu, szkoleniu zawodowym i miejscu pracy, zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym (dostęp do pracy, równa płaca i warunki pracy, kariery zawodowej, przestrzeganie obowiązku szanowania godności kobiet i mężczyzn w miejscu pracy oraz Ustawy 4/84 z dn. 5 kwietnia 1984 o ochronie praw matek i ojców).

Zadania

- Badanie i załatwianie skarg;
- wyrażanie opinii o konkretnych przypadkach dyskryminacji;
- przeglądanie ogłoszeń o pracy i porozumień zbiorowych;

- rozważanie następstw ustawodawstwa nt. równego traktowania w zatrudnieniu, miejscu pracy i szkoleniu zawodowym, upowszechnianie ich i rozprowadzanie tekstów przepisów;
- promowanie szkolenia nt. równych szans;
- nagradzanie przedsiębiorstw prowadzących wzorową politykę równych szans;
- reklamowanie elementu równych szans w Narodowym Planie Zatrudnienia.

Budżet

Finansowany z funduszy publicznych.

Adres

Avenida da República, 44-2°

P – 1050 LISBOA

Tel.: +351 1 –796 40 27

Fax: +351 1 –796 03 32

E-mail: cite@mail.iefp.pt

<http://www.min-qemp.pt/dep/cite.html>

*** Inne organizacje ds. równości**

W odpowiedzi na niedawną inicjatywę rządu portugalskiego, każde ministerstwo wyznacza *Doradcę ds. Równych Szans*, aby je reprezentował w radzie doradczej Komitetu ds. Równości i Praw Kobiet (CIDM). Ta rada doradcza obejmuje również organizacje pozarządowe.

Dodatkowo, w myśl międzynarodowego projektu TRAMPOLIM/REDA (który obejmuje również Hiszpanię i Włochy), w każdym zarządzie miasta wyznaczono *doradców organów lokalnych władzy ds. równości*, którzy zostali już odpowiednio przeszkoleni.

15 czerwca 1999 przyjęto *narodowy plan zwalczania przemocy w domu*. Aktualnie w przygotowywaniu jest drugi *narodowy plan równych szans*.

Regiony autonomiczne Madery i Azorów ustanowiły ostatnio swoje własne *Komisje ds. Równości*.

FINLANDIA⁵

MINISTERSTWO SPRAW SOCJALNYCH I ZDROWIA (ODPOWIEDZIALNE ZA KWESTIE RÓWNOŚCI)

*** Urząd Rzecznika Równości (Tasa-arvoaltuutettu)**

Historia

Ustanowiony w roku 1987, Urząd Rzecznika Równości jest jednostką Ministerstwa Spraw Socjalnych i Zdrowia, które finansuje jego działania.

Zadania

- Kontroluje przestrzeganie prawa, a w szczególności zakazu dyskryminacji;
- promuje równość oraz wydaje oświadczenia i opinie na tematy z nią związane;
- dostarcza informacji na temat ustawodawstwa dotyczącego równości i jego praktycznego zastosowania w różnych członach społeczeństwa.

⁵ Skandynawskie litery „ä”, „ö” i „å” zostają zastąpione przez „a” i „o”.

Rola

Rocznie Rzecznik rozpatruje około 200 skarg pisemnych na przypadki dyskryminacji. Jednym z jego/jej zadań jest śledzenie przestrzegania Ustawy o równości kobiet i mężczyzn z roku 1987 i okresowo poprawianej.

Ustawa o równości

- ma na celu promowanie równości kobiet i mężczyzn;
- zapobiega bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji z powodu płci;
- poprawia status kobiet szczególnie w życiu zawodowym;
- ułatwia pogodzenie pracy i życia rodzinnego kobietom i mężczyznom;
- zakazuje dyskryminacji w ogłoszeniach o pracy i ofertach szkolenia;
- daje osobom dyskryminowanym w pracy prawo do odszkodowania;
- zobowiązuje władze do zmiany sytuacji uniemożliwiającej osiągnięcie równości;
- nakazuje danie mężczyznom i kobietom równych możliwości zdobycia wykształcenia i rozwoju zawodowego;
- nakazuje równy udział mężczyzn i kobiet w organach państwowych i miejskich.

Ustawa nie odnosi się do działalności związanej z praktykami religijnymi grup wyznaniowych ani nie upoważnia do ingerowania w wewnętrzne sprawy rodziny ani życia prywatnego [obywateli].

Od 1 marca 1995 pracodawcy zatrudniający 30 i więcej stałych pracowników zobowiązani są do promowania równości w swych rocznych programach kadrowych i szkoleniowych lub w programach ochrony pracy.

Poprawka z roku 1995 zawiera przepis o kontyngentach. W oficjalnych komitetach i radach udział przedstawicieli którejkolwiek płci nie może być mniejszy niż 40%.

Dyskryminacja z powodu płci jest zakazana we wszelkiego rodzaju działalności społecznej i we wszystkich dziedzinach życia. Zakaz dyskryminacji w zatrudnieniu obejmuje przyjmowanie do pracy, zarobki i warunki pracy, z molestowaniem seksualnym włącznie. W roku 1992 zakazano dyskryminacji z powodu ciąży i konieczności sprawowania opieki nad rodziną.

Adres

Tasa-arvoaltuutettu (Rzecznik Równości)
Ministerstwo Spraw Socjalnych i Zdrowia
Skrytka pocztowa 267
FIN-00171 Helsinki
Tel.: + 358 9 – 160 44 64
Fax: + 358 9 – 160 45 82
<http://www.tasa-arvo.fi>

* *Rada Równości (Tasa-arvoasiain neuvottelukunta – TANE)*

Historia

Rada Równości powstała w roku 1972. Obecna Rada została powołana przez Radę Państwa w czerwcu 1998, na okres trzech lat.

Rola

Promowanie równości społecznej mężczyzn i kobiet oraz przygotowywanie reform udoskonalających równość. Rada jest stałym ciałem konsultacyjnym, działającym w obrębie administracji państwowej, w powiązaniu z Ministerstwem Spraw Socjalnych i Zdrowia.

Zadania

- Działalność koordynująca badania na temat równości mężczyzn i kobiet w różnych dziedzinach;
- przygotowywanie reform na rzecz większej równości – we współpracy z władzami, instytucjami państwowymi i miejskimi, partnerami społecznymi i innymi organizacjami;
- obserwowanie i promowanie stosowania się do zasady równości w planowaniu społecznym oraz przedstawianie wniosków i teorii na rzecz ustawodawstwa i realizacji [zasady] równości;
- śledzenie postępów w promowaniu równości za granicą;
- podejmowanie badań i planowania w ramach swoich kompetencji, na zlecenie Ministerstwa Spraw Socjalnych i Zdrowia.

Wydziały i grupy robocze

Rada ustanowiła wydziały ds. przemocy, badań i mężczyzn. Wydział ds. przemocy zajmuje się przemocą wobec kobiet. Jego celem jest opracowanie sposobów zmniejszenia i zapobieżenia tego rodzaju przemocy. Wydział ds. badań jest organem Rady wyspecjalizowanym w zagadnieniach związanych ze studiami nt. kobiet, równości i polityki badawczej. Wydział ds. mężczyzn bada sposoby zainteresowania mężczyzn równością, analizuje ich problemy z punktu widzenia równości oraz promuje studia dotyczące mężczyzn.

Badania i biblioteka

W Radzie działa narodowy koordynator badań nad kobietami, który kieruje usługami informacyjnymi o studiach nad kobietami i równością. Z usług tych korzystają środki masowego przekazu, naukowcy, studenci i organizacje pozarządowe. Biuro posiada bogaty zbiór publikacji na temat kobiet i równości.

Adres

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta
Rada Równości
Ministerstwo Spraw Socjalnych i Zdrowia
Skrytka pocztowa 267
FIN-00171 Helsinki
lub
Mikonkatu 2D
FIN-00100 Helsinki
Tel.: +358 9 – 160 38 37
Fax: +358 9 – 160 45 82
<http://www.vn.fi/vn/stm>
<http://www.tasa-arvo.fi>

*** Zarząd ds. Równości**

Zarząd ds. Równości obserwuje przestrzeganie zakazu dyskryminacji, nakłada kary i uczestniczy w śledztwach w sprawie dyskryminacji. Jego obowiązki związane są z [działalnością] Ministerstwa Spraw Socjalnych i Zdrowia.

*** Inne organizacje ds. równości**

Równość kobiet i mężczyzn jest głównym celem społeczno-politycznym, mającym długie tradycje w Finlandii. Około 34% członków parlamentu to kobiety, a w społeczeństwie fiń-

skim niektóre specyficzne grupy ludności mają silną reprezentację. *Organizacja Kobiet Sámi* reprezentuje kobiety Sámi, które żyją w Laponii, rzadko zaludnionym terenie w rejonie arktycznym, i zachowały swe tradycje rzemiosła, kultury i organizacji politycznej.⁶ Inne ugrupowania społeczne reprezentowane są w różny sposób, jak na przykład *inwalidki* albo *imi-grantki* – te ostatnie mają te same oficjalne prawa i możliwości co inne kobiety nordyckie.

SZWECJA

MINISTER DS. RÓWNOŚCI PŁCI (MINISTERSRSTWO ROLNICTWA, ŻYWNOŚCI I RYBOŁÓWSTWA)

Narodowa machina do spraw promocji kobiet na szczeblu rządu centralnego działa od początku lat siedemdziesiątych. Również od lat siedemdziesiątych Gabinet Ministra sprawował ogólną odpowiedzialność za rządową politykę równości kobiet i mężczyzn. W związku z tym jednak, że w Szwecji panuje przekonanie, że polityki równości nie da się prowadzić w oderwaniu od innych dziedzin polityki, każdy minister rządu szwedzkiego odpowiada za promowanie, analizowanie, ocenę i kontynuowanie pracy na rzecz równości w swoim resorcie.

** Rzecznik Równych Szans (Jämställdhetsombudsmannen, JämO)*

Historia

Powołany przez rząd w roku 1980 dla nadzorowania i promowania równości płci w życiu zawodowym, zgodnie z pierwszą *Ustawą o równości mężczyzn i kobiet w pracy* z roku 1980.

Cel

Nadzorowanie zgodności z *Ustawą o równych szansach* z 1 stycznia 1992, wraz z poprawkami wprowadzonymi aż do roku 1994. Ustawa wymaga działania oraz sankcji za dyskryminację z powodu płci [danej osoby], jak również działań afirmatywnych na rzecz promocji równości płci. Zgodnie z tą Ustawą, wszyscy zatrudniający przynajmniej dziesięciu pracowników muszą przygotować roczny plan równych szans, włącznie z rocznym przeglądem różnic w płacach.

Zadania

Rzecznik Równych Szans:

- promuje równość płci, w zgodzie z Ustawą o równych szansach, poprzez informację i program działań afirmatywnych adresowany do społeczeństwa, pracodawców i związków [zawodowych];
- w zgodzie z Ustawą o równych szansach, bada skargi na dyskryminację z powodu płci w odniesieniu do płac, zatrudnienia lub molestowania;
- występuje w imieniu osób skarżących się, kiedy jest to niezbędne i stosowne;
- przedstawia sprawy Sądowi Pracy, kiedy jest to niezbędne.

Rzecznik Równych Szans mianowany jest przez rząd. Stoi on na czele organu władzy o tej samej nazwie. Tak jak inne organy władzy, rzecznik posiada niezależny status, co oznacza, że jego urząd podejmuje niezależne decyzje we wszystkich indywidualnych sprawach.

⁶ Lud Sámi żyje w części Szwecji, Norwegii, Finlandii i Półwyspu Kola w Rosji. Mają własną flagę, języki i parlament. Nordycka Rada Sámi została ustanowiona w roku 1956 (<http://www.sameting.se>; <http://www.lysator.liu.se>).

Adres

Jämställdhetsombudsmannen, JämO
Skrytka 3397
S-103 68 Sztokholm
Tel.: +46 8 – 440 10 60
Fax: +46 8 – 21 00 47
<http://www.jamombud.se>

** Wydział ds. Równości (Ministerstwo Przemysłu, Zatrudnienia i Komunikacji)*

Historia

Utworzony w roku 1982.

Cel

Promowanie równości kobiet i mężczyzn.

Zadania

- Opracowuje dla rządu propozycje równych szans oraz utrzymuje kontakty z innymi ministerstwami;
- inicjuje pewne działania promujące równość, takie jak różnego rodzaju projekty zmierzające do poprawy sytuacji kobiet na rynku pracy i gdzie indziej, jak też projekty zachęcające mężczyzn do praktycznego dzielenia się odpowiedzialnością za dom i dzieci;
- na szczeblu międzynarodowym zajmuje się zagadnieniami w polu zainteresowań UE i ONZ.

Adres

Socialdepartementet
Regeringsg 30-32
S-103 33 Stockholm
Tel.: +46 8 – 405 10 00
Fax: +46 8 – 723 11 91
<http://social.regeringen.se>

** Komisja ds. Równych Szans (Jämställdhetsnämnden)*

Historia

Utworzona w roku 1976.

Cel

Promocja równego statusu mężczyzn i kobiet w miejscu pracy.

Zadania

Zgodnie z Ustawą o równych szansach i na wniosek Rzecznika Równych Szans, Komisja może, oprócz nałożenia grzywny, nakazać pracodawcy podjęcie aktywnych działań na rzecz promocji równości.

Członkowie

W skład Komisji wchodzi prawnicy, przedstawiciele stron uczestniczących w rynku pracy i eksperci w sprawach związanych z rynkiem pracy i równością.

Adres

Jämställdhetsnämnden
c/o Datainspektionen
Skrytka 8114
S-104 20 Sztokholm
Tel.: +46 8 – 657 66 15
Fax: +46 8 – 652 86 52

*** Rada ds. Równości**

Rada ds. Równości jest ciałem doradczym ministra ds. równości, który jej przewodniczy. Jej 30 członków reprezentuje polityczne i prywatne interesy, m.in., organizacji kobiecych, partii politycznych, organizacji pracodawców i organizacji pracowniczych. Rada spotyka się cztery razy do roku, by wymienić informacje i przedyskutować zagadnienia równości.

*** Eksperci regionalni w kwestiach równości**

Na szczeblu regionalnym, 23 zarządy powiatowe administracji odpowiadają za politykę krajową i lokalną. Od roku 1995 w każdym z 23 powiatów działa ekspert regionalny w kwestiach równości. Ich głównym zadaniem jest promowanie włączenia perspektywy płci do wszystkich dziedzin polityki oraz wspieranie wysiłków na rzecz równości kobiet i mężczyzn w ich regionach.

*** Kvinnoforum – Forum Kobiet****Historia**

Kvinnoforum, Fundacja Forum Kobiet, zostało założone w roku 1988, jako niezależna organizacja, nie obliczona na przynoszenie dochodów.

Cele

- Dokumentowanie projektów związanych z pełnym równouprawnieniem kobiet oraz projektów dotyczących ich zdrowia w Szwecji i na świecie, ze szczególnym zwróceniem uwagi na kraje rozwijające się;
- rozpowszechnianie informacji na temat aktualnych miejscowych i światowych działań na rzecz płci i zdrowia;
- zwiększenie kontaktów po to, by dokonywać krótkoterminowych i długoterminowych wymian, wzajemnie oddziaływać na siebie i współpracować;
- inspirowanie do wspólnych działań na rzecz zmian.

Sfery zainteresowania

- Nadawanie władzy kobietom (równe prawa i szanse kobiet w społeczeństwie i rodzinie);
- społeczeństwo a zdrowie kobiet;
- seksualność i prokreacja;
- przemoc i wykorzystywanie;
- dorastająca młodzież – cięższe nastolatki, dostęp do edukacji i usług związanych z seksualnością, płodnością i sprawami płci.

Członkowie

W skład zarządu wchodzi kobiety i mężczyźni w różnym wieku i reprezentujący różne zawody.

Adres

Kungsgatan 65

S – 111 22 STOCKHOLM

Tel.: + 46 8 200 800

Fax: + 46 8 200 830

<http://www.qweb.kvinnoforum.se>

*** Ustawodawstwo szwedzkie w kwestii równości**

Główne źródło ochrony prawnej przed dyskryminacją z powodu płci można znaleźć w Akcie Rządowym, stanowiącym część szwedzkiej Konstytucji.

Ustawa o równości mężczyzn i kobiet w pracy, powszechnie zwana *Ustawą o równych szansach*, weszła w życie w roku 1980, w roku 1992 została zastąpiona nową ustawą, do której w roku 1994 dodano poprawkę. Jej głównym celem jest promowanie równych praw w zatrudnieniu i w warunkach pracy. Zawiera ona przepisy zakazujące dyskryminacji z powodu płci jak również przepisy nakazujące pracodawcom podjęcie aktywnych kroków na rzecz równości.

Zakaz dyskryminowania płci obejmuje przyjmowanie do pracy, warunki zatrudnienia, rozwiązanie umowy zatrudnienia i przeniesienia [służbowe]. Spory w kwestii domniemanej dyskryminacji płci rozpatrywane są przez Sąd Pracy.

W roku 1995 wprowadzono poprawkę do *Ustawy o szkolnictwie* nakazującą całemu personelowi szkolnemu promowanie równości studentów obu płci. Analogiczne ustawodawstwo stosuje się do edukacji dla dorosłych.

Do szwedzkiego *prawa rodzinnego* wprowadzono wiele poprawek, stanowiących o równości w rodzinie, dotyczących takich kwestii jak własność konkubentów, przepisy rozwodowe, opieka nad dziećmi i inne.

Od 1 stycznia 1995 *płatny urlop rodzicielski* związany z urodzeniem dziecka udzielany jest w sumie na 400 dni, połowa tego czasu dla matki a połowa dla ojca. Wszyscy ojcowie mają prawo do dziesięciu dni płatnego urlopu z okazji narodzin dziecka.

Wprowadzono nowe ustawodawstwo dotyczące *przemocy*, zwłaszcza jeśli chodzi o nakazy ograniczające, i bezpłatne porady prawne dla ofiar przemocy. Szczególną uwagę zwraca się wówczas na sprawców mężczyzn. We wczesnych latach osiemdziesiątych wprowadzono szereg zmian w prawie, dotyczących ścigania przypadków napaści i gwałtu.

*** Kobiety w polityce**

Po wyborach w roku 1994, ze wszystkich parlamentów na świecie Riksdag miał największą ilość członków-kobiet. W wyborach w roku 1998, 42.7% wybranych posłów to kobiety. Dodatkowo, Marszałek Riksdagu to też kobieta. W rządzie szwedzkim zasiada taka sama ilość kobiet jak mężczyzn.

ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO WIELKIEJ BRYTANII

Od czasu wyborów w 1997 r., Zjednoczone Królestwo stworzyło nową infrastrukturę dla reprezentacji kobiet w parlamencie, zapewniając, że sprawy kobiet zostaną umieszczone w centrum działań rządu. Dlatego, oprócz *Ministra ds. Kobiet*, który zasiada w Izbie Lordów, w skład rządu wchodzi również *Minister Stanu w Departamencie Zdrowia*, który jest ministrem w Izbie Gmin. *Sekretarz Stanu ds. Irlandii Północnej*, *Sekretarz Stanu ds. Walii* i *Minister Stanu ds. Szkocji* odpowiadają za interesy kobiet i za równe szanse w swoim regionie.

*** Integracja**

Obecnie każda polityka rządu odznacza się podejściem nastawionym na równość, co oznacza, że wpływ każdej polityki czy programu dotyczącego kobiet, mężczyzn i innych grup brany jest pod uwagę w każdym stadium zamysłu, wdrażania i oceny danej polityki. Wspólne wytyczne opracowane przez Jednostkę ds. Kobiet, Home Office [ministerstwo spraw wewnętrznych] i Departament Edukacji i Zatrudnienia zostały rozesłane do wszystkich departamentów rządowych, które posługują się nimi, aby popierać i promować integrację.

Adres

Minister for Women
Richmond House
79 Whitehall
UK – London SW1A 2NS
Tel.: + 44 171 – 238 08 66

*** Jednostka ds. Kobiet**

Działająca między departamentami Jednostka ds. Kobiet została utworzona po to, by wspomóc ministra ds. kobiet i by zapewnić, że skoordynowana polityka rządu weźmie pod uwagę interesy kobiet. Jednostka jest umiejscowiona w Biurze Rządu, w samym centrum administracji państwowej, i działa w obrębie całego rządu w takich kluczowych dziedzinach jak opieka nad dzieckiem, przemoc wobec kobiet i promocja stosowania na szerszą skalę takich praktyk w pracy, które sprzyjają rodzinie. Praca Jednostki koncentruje się na włączeniu interesów kobiet do [programu] polityki rządu, włącznie z instruktażem dla urzędników państwowych w postaci wytycznych i szkolenia.

W listopadzie 1998 Jednostka ds. Kobiet wydała centralne wytyczne, skierowane do wszystkich departamentów rządowych, zalecając im opracowanie własnych planów działania. Plany te [powinny] obejmować zbiór danych statystycznych, programy szkolenia i ustanowienie systemu monitorowania. Sprawozdania roczne donoszą o [poczynionych] postępach.

Adres

Cabinet Office
10 Great George Street
UK – London SW1P 3AE
Tel.: +171 273 88 80 / +171 270 03 02/ +171 273 88 21
Fax: +171 273 88 13 / 88 14 / 88 15
e-mail: womens.unit@gtnet.gov.uk
<http://www.open.gov.uk/womens-unit>

*** Sieć ds. Polityki wobec Kobiet**

W skład każdego departamentu wchodzi urzędnicy odpowiedzialni za koordynację polityki praw kobiet, i każdy departament jest reprezentowany w *Sieci ds. Polityki wobec Kobiet*. Sieć jest koordynowana przez Jednostkę ds. Kobiet.

* *Brytyjska Komisja Równych Szans (Equal Opportunities Commission, EOC)*

Historia

EOC została utworzona przez Parlament w roku 1976, w wyniku uchwalenia *Ustawy o dyskryminacji płci*, która weszła w życie w roku 1975 (poprawiona i poszerzona w roku 1986) i *Ustawy o równej płacy*, uchwalonej w roku 1975 (poprawionej w roku 1984).

Charakter organu

Niezależny organ statutowy, subsydiowany przez Departament Edukacji i Zatrudnienia.

Członkowie

Co najmniej 8 a najwyżej 15 komisarzy, włącznie z przewodniczącym i wiceprzewodniczącym, których mianuje Sekretarz Stanu ds. Edukacji i Zatrudnienia na okres 5 lat. Personel Komisji liczy mniej więcej 163 osoby. Komisarze są przedstawicielami związków zawodowych, pracodawców, wolnych zawodów i organizacji kobiecych. Personel EOC ma status równy statusowi urzędników państwowych.

Zakres kompetencji

Wprowadzanie ustaw w życie, edukacja publiczna i działalność promocyjna.

Cele

- Praca na rzecz położenia kresu dyskryminacji z powodu płci;
- promowanie równych szans dla kobiet i mężczyzn;
- ocena i sugerowanie poprawek do *Ustawy o dyskryminacji płci* i do *Ustawy o równej płacy*.

Propozycje nowych ustaw

5 listopada 1998 r. EOC przedłożyła rządowi propozycje nowego prawa o równości płci. „Równość w XXI wieku: Nowe prawo o równości płci” dla Wielkiej Brytanii zaleca radykalne zmiany w ustawach o dyskryminacji płci i o równej płacy po to, aby stworzyć nowe podstawy dla równości płci w następnym stuleciu.

Zasoby pieniężne

Komisja Równych Szans jest finansowo niezależna. Korzysta z dorocznej subwencji rządowej, która do roku 2000 - 2001 osiągnie wysokość £ 7,1 miliona.

Adres

Equal Opportunities Commission
Overseas House
Quay Street
UK – Manchester M3 3HN
Tel.: +44 161 – 833 92 44
E-mail: info@eoc.org.uk
<http://www.eoc.org.uk>

* *Wydział Równości Płci i Ras*

Wydział Równości Płci i Ras stanowi część *Departamentu Edukacji i Zatrudnienia*. Podzielony jest na sześć zespołów, z których każdy ma określone zadania dotyczące koordynacji

i prezentacji polityki rządu w kwestii praw kobiet. Każdy departament rządowy ocenia wpływ jego polityki na inne grupy [społeczne].

Adres

Caxton House

6-12 Tothill Street

UK – London SW1H 9NF

Tel.: +171 273 53 25

Fax: +171 273 49 06

*** Krajowa Komisja Kobiet (WNC)**

Data powołania

1969

Charakter organu

WNC jest oficjalnym, niezależnym organem doradczym przekazującym rządowi opinie kobiet. Usytuowana jest obok Jednostki ds. Kobiet, która została ustanowiona w roku 1997 jako wsparcie dla ministra ds. kobiet. WNC może nawiązać współpracę bezpośrednio z ministrem ds. kobiet i jest uznawana za główny kanał łączności z brytyjskimi kobietami.

Członkinie

WNC reprezentuje kobiety poprzez organizacje, do których one należą. Należy do niej 50 organizacji o statusie członka rzeczywistego i ponad 30 organizacji o statusie członka korespondenta, reprezentujących stowarzyszenia zawodowe, organizacje ochotnicze, główne partie polityczne, związki zawodowe i ugrupowania religijne ze wszystkich regionów Zjednoczonego Królestwa.

Przewodnictwo

Komisja ma dwie współprzewodniczące: jedna jest ministrem rządu a drugą wybierają członkinie WNC.

Działanie

Każda z organizacji o statusie członka rzeczywistego mianuje członkinię o znacznym autorytecie, aby reprezentowała ją w Komisji. Fakt, że członkinie Komisji są wyznaczane przez i odpowiedzialne przed własną organizacją, a nie rządem, gwarantuje niezależność poglądów WNC.

Cele

Oficjalnym zadaniem WNC jest „zapewnienie wszelkimi dostępnymi środkami, że w rozważaniach rządu i w debatach publicznych na temat spraw interesujących społeczeństwo nadana zostanie odpowiednia waga opiniom opartym na dobrej znajomości rzeczy, a zwłaszcza spraw, które można uważać za szczególnie interesujące dla kobiet”. Osiąga się to poprzez spotkania członkiń, konferencje i seminaria, grupy robocze, biuletyny informacyjne i inne materiały.

Adres

WNC Secretariat
Cabinet Office
Horse Guards Road
UK – London SW1P 3AL
Tel.: +44 171 – 238 03 86
Fax: +44 171 – 238 03 87
E-mail: v.patel@cabinet-office.gov.uk
<http://www.thewnc.org.uk>

*** Podkomisja Rządowa ds. Kobiet****Data powołania**

Maj 1992.

Charakter organu

Podkomisja rządu Zjednoczonego Królestwa

Członkowie

Ministrowie rządu

Cel

Ocena i wytyczanie polityki i strategii rządu w sprawach interesujących kobiety oraz nadzór nad wprowadzaniem ich w życie.

Rola

- Koordynuje politykę rządu w poszczególnych departamentach;
- ocenia i wspomaga wprowadzanie polityki w życie.

Zasoby pieniężne

Stanowi część aparatu rządowego[.]

Adres

Sex Equality Branch
Department for Education and Employment
Caxton House
Tothill Street
UK – London SW1H 9FNA
Tel.: +44 171 – 273 49 131

*** Komisja ds. Równości w Irlandii Północnej – Dyrekcja ds. Równości Płci**

Zgodnie z Ustawą o Irlandii Północnej z roku 1998, we wrześniu 1999 zmieniono organy ds. równości. Artykuł 75 tej Ustawy stanowi, że władze publiczne mają obowiązek okazywać należyty wzgląd potrzebom promowania równości szans dla różnych jednostek i grup (z punktu widzenia religii, poglądów politycznych, płci, rasy, orientacji seksualnej, stanu cywilnego, inwalidztwa i in.). Każdy z organów władzy publicznej ma za zadanie przedstawić „plany na rzecz równości”, tj. sposób w jaki proponują wywiązać się z tego obowiązku, a w pewnych sytuacjach dokonana zostanie „ocena [ich] działania”. Celem tych nowych obowiązków jest, w szczególności, nadanie głównej rangi w całym procesie podejmowania decyzji politycznych zagadnieniom równości, zgodnie z tendencją do integracji.

Komisja ds. Równości przyjmie swój własny projekt Wytycznych w sprawie Równości, a czerwiec 2000 będzie datą ostateczną przedłożenia Komisji planów na rzecz równości. Dotychczasowa Komisja ds. Równych Szans w Irlandii Północnej stała się zatem obecną Dyrekcją ds. Równości Płci Komisji ds. Równości.

Adres

Chamber of Commerce House
22 Great Victoria Street
UK – Belfast BT2 7BA

Tel.: +44 1232 – 24 27 52
E-mail: info@eocni.org.uk
<http://www.eocni.org.uk>

*** Komisja Równych Szans w Szkocji**

Powołanie Parlamentu Szkockiego postawiło EOC – oddział w Szkocji, utworzony 21 lat temu, wobec nowych wymagań. Chociaż odpowiedzialność za prawa dotyczące równości szans pozostała domeną Parlamentu Zjednoczonego Królestwa, Parlament Szkocki odpowiada za popieranie równych szans i zapewnienie przestrzegania wymogów prawa oraz za zapewnienie, że szkockie władze państwowe nie stosują bezprawnej dyskryminacji. EOC doradza jak skutecznie wprowadzić równe szanse do organizacji i procedur Parlamentu, który w niedawnym czasie powołał *Komitet ds. Równych Szans*.

Adres

Stock Exchange House
UK – Glasgow G2 IQW
Tel.: +44 – 141 248 58 33
Fax: +44 – 141 248 58 34
E-mail: scotland@eoc.org.uk
<http://www.eoc.org.uk/html/scotland.html>

Ministerstwo ds. Szkocji (Scottish Office) mianowało *Konsultanta ds. Badań nad Problemami Kobiet* oraz Grupę Doradczą jak również *przyjęło Plan działania na rzecz zapobiegania przemocy wobec kobiet*. Inne inicjatywy to *Sieć włączania do społeczeństwa i nowy ład dla samotnych rodziców*.

*** Komisja Równych Szans w Walii**

Głosowanie za powołaniem Zgromadzenia Walijskiego postawiło nowe wyzwanie, aby włączyć równość do centrum [zainteresowań procesu] podejmowania decyzji w Walii. EOC skontaktowała się z Sekretarzem Stanu, ministrami i innymi, aby zapewnić, że promowanie równości będzie mieć miejsce.

Zgromadzenie Narodowe Walii powołało do życia *Komitet ds. Równych Szans*.

Adres

Windsor House
Windsor Place
UK – Cardiff CF 10 3GE
Tel.: +44 – 29 20 34 35 52
Fax: +44 – 29 20 64 10 79
<http://www.eoc.org.uk/html/wales.html>

II. INSTYTUCJE UNII EUROPEJSKIEJ

Niniejszy rozdział ogranicza się do szczegółowego omówienia Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej. Należy jednak zauważyć, iż niedawno (w kwietniu, czerwcu i wrześniu 1999 r.) odbyły się nieformalne narady lub spotkania Ministrów ds. Równych Szans.

W wewnętrznej strukturze Unii Europejskiej, w ramach instytucji wspólnotowych istnieją jednostki organizacyjne odpowiedzialne za promowanie równych szans, które umożliwiają skuteczną realizację jej decyzji. Każda z instytucji UE utworzyła Komisję ds. Równych Szans (Equal Opportunities Committee - COPEC). Komisje te są połączone we wspólną sieć Intercopec. Szczegółowe informacje zamieszczono w podrozdziale dotyczącym Parlamentu Europejskiego.

PARLAMENT EUROPEJSKI

*** Komisja Praw Kobiet i Równych Szans**

Geneza:

Otworzona w 1984 r. jako komisja stała pod nazwą Komisji Praw Kobiet; od 15 kwietnia 1999 r. działa pod nową nazwą i z nowymi uprawnieniami.⁷

Skład:

40 członków (w lutym 1999 r.).

Podstawowy cel:

Zapewnienie *acquis communautaire* i dalszego rozwoju równych szans i praw kobiet i mężczyzn.

Zakres obowiązków:

Komisja jest odpowiedzialna za:

- określanie, opracowywanie i wdrażanie praw kobiet w Unii oraz promowanie praw kobiet w krajach nie należących do Unii;
- osiąganie integracji i dalszy jej rozwój we wszystkich sektorach;
- wdrażanie i ocenę realizacji polityki i programów dotyczących kobiet;
- monitorowanie i realizację umów międzynarodowych i konwencji poświęconych prawom kobiet (ONZ, Międzynarodowa Organizacja Pracy, i in.);
- politykę informacyjną i prace badawcze nad problematyką kobiet;
- politykę równych szans (art. 141 Traktatu WE), w tym równości płci w odniesieniu do możliwości zatrudnienia i traktowania w pracy (art. 137(1)(5) WE);
- ciągle monitorowanie wykonania budżetu w powierzonym jej zakresie, na podstawie sprawozdań składanych przez Komisję Europejską.

Działalność:

Komisja spotyka się raz w miesiącu, sporządza wiele sprawozdań i opinii poprzedzających przyjęcie rezolucji (uchwał) przez Parlament oraz organizuje przesłuchania na rozmaite tematy (dyskryminacja ze względu na płeć, przemoc wobec kobiet, równe wynagrodzenia, integracja, orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości dotyczące działań afirmatywnych, konferencje ONZ w sprawie światowej sytuacji kobiet i in.)

⁷ Zob. Dok. B4-0365/99 przyjęty 15 kwietnia 1999 r. oraz Regulamin Parlamentu Europejskiego wyd. 14, czerwiec 1999, zał. VI, XVI.

W okresie poprzedniej kadencji (lata 1994 - 1999) Komisja przyczyniła się w istotnym stopniu do włączenia problematyki równości płci do przyjmowanych kierunków polityki oraz praktycznej działalności Wspólnoty (*mainstreaming*), co oznacza znaczne rozszerzenie zakresu spraw przekazywanych Komisji w celu zasięgnięcia jej opinii. Członkowie Komisji Praw Kobiet i Równych Szans, należący również do innych komisji są proszeni o zgłaszanie poprawek do projektów aktów prawnych związanych z równością płci.

W 1999 r. Komisja zorganizowała kampanię przeciwko przemocy wobec kobiet. Działała ona zdecydowanie w sprawie poprawki do dyrektywy 76/207/WE, dotyczącej wprowadzenia zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w odniesieniu do dostępu do zatrudnienia, szkoleń zawodowych i awansowania oraz warunków pracy, z uwzględnieniem najnowszego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości. W późniejszym czasie Komisja odegrała decydującą rolę w uruchomieniu programu DAPHNE oraz inicjatywy dotyczącej środków wspierających - na szczeblu wspólnoty - działania na rzecz zwalczania przemocy wobec dzieci, młodzieży i kobiet (lata 2000 - 2003).

Umieszczenie w Traktacie Amsterdamskim postanowień w sprawie równych szans, integracji i działań afirmatywnych wynika również z nacisków wywieranych przez Komisję Praw Kobiet Parlamentu Europejskiego.

Adres:

Committee on Women's Rights and Equal Opportunities
Directorate-General for Committees and Delegations
European Parliament
Bur. 5 A 25 Schuman
L - 2929 Luxembourg
Tel.: +352 - 4300.22970/23822
Fax: +352 - 4300.27708
<http://www.europarl.eu.int>

W kontekście prac parlamentarnych prowadzonych przez Dyрекcję Generalną ds. Komisji i Przedstawicielstwa, Komisja ds. Rozwoju i Współpracy (Committee on Development and Cooperation) oraz Wspólne Zgromadzenie ACP-UE przez kilka lat poświęcało uwagę sytuacji kobiet w krajach rozwijających się, w szczególności w krajach Afryki, Karaibów i Pacyfiku. W ramach tych organów powstało wiele grup roboczych, a także opracowano i wdrożono szereg rezolucji.

*** Komórka ds. Praw Kobiet w Dyrekcji Generalnej ds. Badań (DG IV)**

Wydział Dyrekcji Generalnej ds. Badań (DGA4) zajmuje się m.in. badaniem problematyki praw kobiet. Realizuje on program prac naukowo-badawczych w ścisłej współpracy z Komisją Parlamentu ds. Praw Kobiet i Równych Szans oraz z jej sekretariatem. Podejmuje różnorodne prace obejmujące badania długookresowe, które mogą być prowadzone przez personel tej Dyrekcji Generalnej lub przez jednostki zewnętrzne (szkoły wyższe lub przez pracowników badawczych). Kontrakty na badania prowadzone przez jednostki zewnętrzne są zawierane w trybie przetargowym, natomiast wyniki prac badawczych są z reguły dostępne w sieci wewnętrznej (Intranet) lub w Internecie.

Ostatnio w serii Prawa Kobiet ukazały się następujące publikacje:

- The Work of the Committee on Women's Rights [Prace Komisji Praw Kobiet], 1994 - 1999;
- Development of Theories on Women's Rights and Feminism in Europe [Rozwój teorii dotyczących praw kobiet i feminizmu w Europie];

- Treaties and Conventions on Women's Rights [Traktaty i konwencje o prawach kobiet];
- An Approach to Women's Work in the Home [Podejście do pracy kobiet w domu].

Adres:
European Parliament
Directorate-General for Research
Division for Social, Legal and Cultural Affairs
L - 2929 Luxembourg
Tel.: +352 4300 238 05/229 27
Fax: +352 4300 2 77 20
E-mail: ebacelar@europarl.eu.int
<http://www.europarl.eu.int>

****Komisja Równych Szans Kobiet i Mężczyzn (Committee on Equal Chances for men and women - COPEC)***

COPEC, działający w Parlamencie Europejskim jako część Dyrekcji Generalnej ds. Personelu (DG V), przyjął kolejny (tj. drugi) program działania na rzecz równych szans - na lata 1997-2000. Program ten uwzględnia wszystkie elementy organizacji pracy i rozwoju kariery urzędników oraz pozostałego personelu, które mogą wpływać na reprezentację kobiet i mężczyzn na wszystkich poziomach organizacji, na godność w pracy oraz na równość szans w ogóle. Ściśle biorąc, program realizuje cele w następującym zakresie:

- tworzenie atmosfery pracy z poszanowaniem godności wszystkich;
- ponowne ustalanie godzin pracy w celu umożliwienia połączenia obowiązków służbowych z zajęciami domowymi;
- promowanie pracy w niepełnym wymiarze czasu oraz możliwości telepracy;
- wprowadzenie uzgodnień w sprawie CCP (urlop z przyczyn osobistych), urlop wychowawczy i rodzinny;
- gwarancje praw osobistych;
- usprawnienie organizacji opieki nad dzieckiem;
- zapewnienie równych szans w zatrudnieniu, karierze zawodowej, szkoleniu zawodowym oraz dostępu do stanowisk decyzyjnych;
- zapewnienie większego udziału kobiet w komisjach i innych organach wewnętrznych.

W Intercopec (międzykomisyjna sieć ds. równych szans - joint equal opportunities inter-committees) spotykają się delegaci COPEC z Rady, Parlamentu Europejskiego, Trybunału Sprawiedliwości, Rady Gospodarczo-Społecznej, z Komisji Europejskiej oraz obserwator Komitetu Regionów. Zajmuje się ona zgłaszaniem propozycji poprawek do Regulaminu Pracowniczego oraz monitoruje w pełnym zakresie problemy związane z pracą kobiet i mężczyzn.

KOMISJA EUROPEJSKA⁸

* WYDZIAŁ DS. RÓWNYCH SZANS Kobiet I MĘŻCZYŹN ORAZ POLITYKI RODZINNEJ (D/5)

Geneza:

Utworzony w 1976 r., podlega V Dyrekcji Generalnej (DG V) - "Zatrudnienie i sprawy socjalne".

Cele:

- zapewnienie przestrzegania dyrektyw Unii Europejskiej w sprawie równych szans kobiet i mężczyzn,
- sprzyjanie integracji kobiet na rynku pracy oraz poprawa pozycji społecznej kobiet,
- włączanie elementu [równości] płci do kierunków polityki oraz działalności UE.

Zakres obowiązków:

Wydział odpowiada za przygotowanie i wdrażanie średnioterminowych programów działania Wspólnoty na rzecz równouprawnienia płci. W tym kontekście zajmuje się on:

- monitorowaniem stosowania aktów prawnych dotyczących równych szans,
- zgłaszaniem projektów aktów prawnych do ministrów Unii Europejskiej, którzy następnie dyskutują nad nimi, poprawiają je i uchwalają w formie nadającej się do przyjęcia przez wszystkie państwa członkowskie,
- wspieraniem ponadnarodowych projektów promujących równość kobiet i mężczyzn w sferze zatrudnienia poprzez godzenie pracy zawodowej z życiem rodzinnym, w mediach, w podejmowaniu decyzji oraz integracji,
- pomocą na rzecz Grupy Europejskich Ekspertów ds. równouprawnienia płci.

Wydział Równych Szans utrzymuje ścisłe kontakty z Komisją Parlamentu Europejskiego ds. Praw Kobiet, która odgrywa decydującą rolę w ochronie i promowaniu równościowej polityki wspólnotowej zarówno wewnątrz Parlamentu Europejskiego, jak i w społeczeństwie.

Wydział utrzymuje także kontakty z Europejskim Komitetem ds. Równości Kobiet i Mężczyzn Rady Europy oraz Komisją ds. Statusu Kobiet Rady Społeczno-Gospodarczej ONZ.

Przy Komisji działa *komitet konsultacyjny*, który pomaga jej w planowaniu i realizacji działań na rzecz równych szans kobiet i mężczyzn. Komisja składa się z 40 członków reprezentujących ministrów lub resorty rządów narodowych, odpowiedzialne za promowanie równych szans, krajowe organy ds. równości oraz organizacje pracodawców i pracowników szczebla wspólnotowego.

Funkcje:

Komisja działa na podstawie decyzji Rady z 1995 r.⁹ oraz IV Średnioterminowego Programu Działania Wspólnoty na rzecz równych szans kobiet i mężczyzn (1996 - 2000). Naczelną zasadą programu jest integracja, czyli uwzględnienie problematyki równych szans w procesie planowania, realizacji i monitorowania wszystkich polityk i działań UE i jej państw członkowskich.

Program ma następujące cele:

- włączenie problematyki równych szans do wszystkich polityk i działań (integracja),

⁸ W czasie opracowywania niniejszego dokumentu nowo powołana Komisja przygotowywała zmiany do swoich Ogólnych Wytucznych.

⁹ Decyzja Rady nr 95/593/EWG - Dz.U. nr L 335, z dn.30 grudnia 1995 r., s. 37.

- mobilizacja wszystkich uczestników życia gospodarczo-społecznego w celu osiągnięcia równych szans [kobiet i mężczyzn],
- promowanie równych szans kobiet i mężczyzn w warunkach zmian w gospodarce, w szczególności w dziedzinie edukacji, szkolenia zawodowego oraz na rynku pracy,
- umożliwienie pogodzenia pracy zawodowej z życiem rodzinnym zarówno przez kobiety, jak i mężczyzn,
- promowanie zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn w procesie podejmowania decyzji,
- poprawa warunków wykonywania prawa do równego traktowania.

W 2000 r. kończy się okres objęty czwartym Programem Działania i być może zostanie przyjęty piąty wspólnotowy program na rzecz równych szans.

W 1997 r. Komisja uruchomiła program *Daphne*, wspierający organizacje pozarządowe w zwalczaniu przemocy wobec dzieci, młodocianych i kobiet. Wiele działań finansowanych w ramach tej inicjatywy dotyczyło w szczególności handlu ludźmi lub było związanych z organizacjami pozarządowymi w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Zważywszy na sukces tej inicjatywy, Komisja zaproponowała uruchomienie programu wieloletniego na lata 2000 - 2003.

Zgodnie z nowymi zasadami dotyczącymi funduszy strukturalnych, inicjatywa równościowa ma wspomagać działania na rzecz zwalczania wszelkich form dyskryminacji na rynku pracy. Inicjatywa ta zastępuje program NOW (New Opportunities for Women - nowe możliwości dla kobiet).

Adres:

Unité pour l'égalité des chances
DG 5/D/5
Commission européenne
Direction générale V
"Emplo et affaires sociales"
200, rue de la Loi
B - 1049 Bruxelles
Tel.: +32 2 - 29- 95182
Fax: +32 2 - 29- 63562
E-mail: info@dg5.cec.be
http://europa.eu.int/comm/dg05/index_fr.htm

*** Grupy i sieci eksperckie utworzone na szczeblu europejskim przez DG V:**

Grupa ekspercka "Płeć a prawo". Grupa powstała w ramach IV programu działania na rzecz równych szans (1996 - 2000), monitoruje zjawiska zachodzące w prawie państw członkowskich w zakresie równych szans.

Grupa ekspercka "Płeć a zatrudnienie". Grupa powstała również w ramach IV programu działania na rzecz równych szans (1996 - 2000), zajmuje się analizą barier, problemów i wyzwań napotykanymi przez kobiety w dziedzinie zatrudnienia, na szczeblu europejskim.

Sieć europejska "Rodzina a praca". Sieć powstała w 1994 r. w ramach Międzynarodowego Roku Rodziny. Jest finansowana przez Komisję. Jej cele obejmują badanie, upowszechnianie i wymianę doświadczeń innowacyjnych w zakresie godzenia pracy zawodowej z życiem rodzinnym. Sieć zajmuje się analizą nowych form organizacji pracy, ruchomego czasu pracy oraz mobilności zawodowej.

Europejskie centrum monitorowania krajowej polityki rodzinnej. Jest to interdyscyplinarna sieć niezależnych ekspertów, koordynowana od 1998 r. przez Austriacki Instytut Badań nad Rodziną. Sieć została utworzona przez Komisję w 1989 r. Jej celem jest badanie różnorodnych tendencji zmian struktury rodziny, zmian demograficznych oraz wpływu poszczególnych polityk na sytuację rodzin.

*** *Komitet konsultacyjny ds. równych szans kobiet i mężczyzn***

Geneza:

Komitet został utworzony w 1981 r. na podstawie decyzji Komisji (9 grudnia 1981 r.). Kolejną decyzję w sprawie komitetu konsultacyjnego Komisja podjęła w lipcu 1995 r.

Skład:

Każde z państw członkowskich posiada dwóch przedstawicieli w Komitecie, podobnie jak każda z dwóch stron dialogu społecznego [pracodawcy i pracownicy - przyp. tłum.] na szczeblu europejskim. Status obserwatora mają: Europejskie Lobby Kobiety, Rada Europy, Międzynarodowe Biuro Pracy oraz kraje Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Norwegia, Islandia i Liechtenstein).

Cele:

- Wspomaganie Komisji w kształtowaniu i realizacji polityki promowania interesów kobiet, zatrudnienia kobiet oraz równych szans,
- prowadzenie ciągłej wymiany informacji nt. zjawisk i działań podejmowanych w omawianych w całej UE.

Rola Komitetu Konsultacyjnego polega zatem na wymianie informacji z Komisją oraz przekazywaniu do Komisji opinii nt. projektów sprawozdań.

Corocznie Komitet jest zapraszany przez grupę komisarzy ds. równych szans kobiet i mężczyzn oraz praw kobiet na wspólne posiedzenie z delegacją Parlamentu Europejskiego, Komitetu Regionów, Radą Społeczno-Gospodarczą (ESC) oraz Europejskim Lobby Kobiety.

*** *Pozostałe Dyrekcje Generalne w Komisji również interesują się sprawami kobiet i ich prawami, w szczególności DG V (Informacja), DG VIII (Rozwój) i DG I (Stosunki zagraniczne)***

- Wydział Informacji nt. Kobiet (Women's Information Division - DG X)
- Dyrekcja Generalna ds. Informacji, Łączności, Kultury i Środków Audiowizualnych (DGX),
- Dyrekcja ds. Strategii Informacji i Łączności,
- Wydział "Informacje dla związków zawodowych, młodzieży i kobiet".

Wydział Informacji nt. Kobiet w ramach Dyrekcji Generalnej X (Informacja, Łączność, Kultura i Środki Audiowizualne) rozpowszechnia informacje dotyczące działań Wspólnoty na rzecz kobiet oraz prowadzi stały dialog między Komisją a kobietami w całej UE. Informacje są rozpowszechniane za pośrednictwem biuletynu miesięcznego pn. *Women of Europe* [Kobiety Europy], który ukazuje się w 11 językach; 25 tys. egzemplarzy rozprowadza się między stowarzyszenia kobiece, sieci tematyczne, biblioteki i osoby prywatne w całej UE. Ponadto raz na dwa lata Wydział organizuje konkurs, w którym nagroda "Prix Niki" jest przyznawana producentom telewizyjnym ukazującym w sposób nietypowy kobiety i mężczyzn w programach TV. W 1999 r. Wydział odegrał pewną rolę w kampanii prowadzonej przez Komisję na rzecz zwiększenia świadomości istnienia zjawiska przemocy wobec kobiet.

Adres:

Women's Information Division
200, rue de la Loi
B-1049 Bruxelles
Tel.: +32 2 - 295.87.26 (Secretariat)
Linia bezpośrednia: +32 2 - 299.25.88
Centrala: +32 2 - 299.11.11
Fax: +32 2 - 299.38.91
E-mail: infofemmes@dg10.cec.be
http://europa.eu.int/comm/dg10/women/index_en.htm

- Dział "Kobiety a rozwój", Dyrekcja Generalna ds. Rozwoju (Women and Development Unit, Directorate General for Development - DG VIII)

- zajmuje się sprawami włączenia problematyki płci do całokształtu współpracy na rzecz rozwoju z krajami AKP (Afryki, Karaibów i Pacyfiku) poprzez doradztwo i działalność szkoleniową, jak również wypracowanie odpowiednich metod,
- wspiera działania i przedsięwzięcia, których bezpośrednim celem są potrzeby i prawa kobiet,
- przygotowuje i realizuje umowy (we współpracy z SCR - Wspólną Służbą Zarządzania Pomocą dla Krajów Trzecich), finansowane z pozycji budżetu przeznaczonej na uwzględnienie problematyki płci we współpracy na rzecz rozwoju.

Adres:

Commission européenne
DG VIII/A/2
G-12,3/05
200, rue de la Loi
B-1049 Bruxelles
Tel.: +32 2 - 299.58.05 (bezpośredni)/ - 299.11.11 (centrala)
Fax: +32 2 - 296.36.97
E-mail: arne.strom@dg8.cec.be

PHARE i TACIS - programy wspierające organizacje pozarządowe w Europie Środkowej, nowych niepodległych państwach i Mongolii (Dyrekcja Generalna ds. Stosunków Zagranicznych)

W 1993 r., na wniosek parlamentarnej komisji ds. Praw Kobiet, kwota 600 tys. ecu została przeznaczona z budżetu na program wsparcia organizacji pozarządowych w Europie Środkowo-Wschodniej (Phare) i w nowych niepodległych państwach (Tacis) na zaspokojenie konkretnych potrzeb kobiet. W konsekwencji, sprawy kobiet zostały uwzględnione w dwóch programach organizacji pozarządowych, uruchomionych w ramach PHARE i TACIS.

Adres:

Phare/Tacis Information Centre
Commission européenne
19, Rue Montoyer
B - 1000 Bruxelles
Tel.: +32 2 - 545 90 10
Fax: +32 2 - 545 90 11

E-mail: phare.tacis@dgl.a.cec.be
<http://europa.eu.int/comm/enlargement>

*** Dział "Kobiety a rozwój" (Women and Development Unit) (DG IB)**

Utworzony w 1990 r. w ramach Dyrekcji Generalnej ds. Stosunków Zagranicznych: ds. południowego regionu Morza Śródziemnego, Bliskiego Wschodu, Azji Południowej i Południowo-Wschodniej oraz stosunków Północ - Południe (DG IB). Dział zapewnia pełne uwzględnienie potrzeb i priorytetów kobiet we współpracy na rzecz rozwoju, prowadzonej w tych krajach z funduszy Komisji.

Od 1992 r. Dział jest odpowiedzialny za wykorzystanie środków z własnej pozycji budżetu (budżet Wspólnoty B7-5052); fundusze te mają być w większym stopniu przeznaczane na finansowanie strategii włączania potrzeb kobiet w realizację programów wielkiej skali, aniżeli na finansowanie drobnych przedsięwzięć na rzecz kobiet, których wpływ mógłby być bardziej ograniczony.

Adres:

Directorate-General IB
European Commission
200, rue de la Loi
B-1049 BRUXELLES
Tel.: (32) (2) 296 39 82
Fax: (32) (2) 299 02 04
<http://www.europa.eu.int/com/gds>

III. RADA EUROPY

KOMITET ZARZĄDZAJĄCY DO SPRAW RÓWNOUPRAWNIENIA KOBIET I MĘŻCZYŹN

Historia:

Utworzony w 1979 r. przez Komitet Ministrów.

Skład (członkowie):

Eksperti powoływani przez rządy 40 państw członkowskich.

Przedstawiciele: Zgromadzenia Parlamentarne, Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych Europy oraz Komisji Europejskiej.

Obserwatorzy:

Kanada, Japonia, Watykan, Białoruś, Organizacja Narodów Zjednoczonych i jej wyspecjalizowane organy i instytucje, OECD, grupa organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką "równego parytetu dla kobiet i mężczyzn", posiadająca status doradcy przy Radzie Europy, Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (BIDDH-OSCE) oraz stała komisja kobiet przedstawicieli Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych Europy (wyłonionych w wyborach lokalnych i regionalnych).

Funkcje:

Funkcje CDEG obejmują:

- przegląd sytuacji w Europie pod względem równości kobiet i mężczyzn oraz monitorowanie obserwowanych zjawisk w tym zakresie;
- promowanie współpracy europejskiej państw członkowskich w celu osiągnięcia rzeczywistej równości kobiet i mężczyzn jako podstawowego warunku istnienia prawdziwej demokracji, jak również wspieranie działań podejmowanych na szczeblu krajowym oraz przez Radę Europy, z uwzględnieniem prac wykonanych przez inne organizacje międzynarodowe, w szczególności Komisję ONZ ds. Statusu Kobiet;
- w tym celu - gromadzenie danych, analizowanie, badanie i ocena oraz porównywanie polityk krajowych, gromadzenie doświadczeń i ustalanie strategii, kierunków polityki (skoordynowanych środków działania) i instrumentów praktycznego wdrażania obowiązujących zasad równości oraz, w miarę potrzeb, przygotowywanie projektów aktów prawnych i innych stosownych dokumentów;
- przygotowywanie europejskich konferencji ministerialnych poświęconych zagadnieniom równości kobiet i mężczyzn oraz realizacja ich postanowień, z uwzględnieniem decyzji Komitetu Ministrów;
- współpraca z innymi komitetami zarządzającymi i komisjami *ad hoc* we wprowadzaniu w życie różnorodnych przedsięwzięć oraz zachęcanie ich do przyjęcia całościowego podejścia jakościowego, m.in. w celu usprawnienia i rozwoju ich działalności, pomocnego w realizacji głównych celów powierzonych CDEG;
- zgłaszanie uwag do rocznych sprawozdań Sekretarza Generalnego z pracy na rzecz zapewnienia równości mężczyzn i kobiet, podejmowanych w poszczególnych sferach działalności organizacji oraz w ramach sekretariatu.

Grupy utworzone przez Komitet Zarządzający ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (CDEG):

- grupa specjalistów ds. przyszłych priorytetów, strategii i metod pracy w dziedzinie równości kobiet i mężczyzn (EG-S-FP);
- grupa specjalistów ds. działań afirmatywnych w dziedzinie równości kobiet i mężczyzn (EG-S-PA);
- grupa specjalistów ds. ochrony kobiet i dziewcząt przed przemocą (EG-S-FV);
- grupa interdyscyplinarna ds. zwalczania handlu ludźmi w celu ich wykorzystania seksualnego (EG-S-TS);
- grupa specjalistów ds. wpływu nowych technik informacji na handel ludźmi w celu wykorzystania seksualnego (EG-S-NT).

Ponadto CDEG organizuje spotkania wielostronne, takie jak konferencje, seminaria i inne zgromadzenia poświęcone problematyce równościowej.

Adres:

Comité directeur pour l'égalité entre les femmes et les hommes (CDEG)

Direction des Droits de l'Homme

Conseil de l'Europe

F - 67075 Strasbourg Cedex

Tel.: +33 388 - 41 23 39

Fax: +33 390 - 21 49 18

E-mail: olof.olafsdottir@coe.fr

<http://www.dhdirhr.coe.fr>

*** Komisja Równych Szans Kobiet i Mężczyzn**

Historia:

Utworzona 26 stycznia 1998 r. decyzją Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy

Zakres obowiązków:

- badania problematyki równych szans, w tym sytuacji w państwach członkowskich Rady Europy oraz składanie raportów w tym zakresie bezpośrednio do Zgromadzenia [Parlamentarnego];
- rozważanie sposobów wywierania wpływu na politykę i ustawodawstwo w celu promowania takiej równości w państwach członkowskich Rady Europy;
- monitorowanie zakresu realizacji zobowiązań przyjętych przez państwa członkowskie Rady Europy podczas IV światowej konferencji na rzecz Kobiet w Pekinie w ramach programu działania [tzw. platformy];
- monitorowanie realizacji przez państwa członkowskie Rady Europy zaleceń Zgromadzenia dotyczących problematyki równych szans;
- promowanie równych szans kobiet i mężczyzn poprzez organizowanie seminariów, konferencji i przesłuchań parlamentarnych dotyczących problematyki równych szans;
- promowanie współpracy organów parlamentarnych Rady Europy w zakresie równych szans oraz utrzymywanie kontaktów z europejską siecią komisji parlamentarnych zajmujących się problematyką równych szans mężczyzn i kobiet.

Utworzono dwie podkomisje, jedna z nich zajmuje się sprawami przemocy, druga - instytucjonalnymi instrumentami wdrażania polityki równościowej w państwach członkowskich Rady Europy.

Adres:

Secrétariat de la Commission sur l'égalité des chances pour les femmes et les hommes
Conseil de l'Europe
F - 67075 Strasbourg Cedex
Tel.: +33 (0)3 88 41 22 88/fax+33 (0)3 88 41 27 76
E-mail: agnes.nollinger@coe.fr
<http://www.stars.coe.fr>

IV. POZOSTAŁE ORGANIZACJE EUROPEJSKIE

*** Nordycka Rada Ministrów**

W skład Nordyckiej Rady Ministrów wchodzi Szwecja, Finlandia, Dania, Norwegia, Islandia oraz państwa bałtyckie. Już w 1985 r. ministrowie krajów nordyckich uświadamiali sobie potrzebę uwzględnienia problematyki płci we wszystkich dziedzinach współpracy nordyckiej. W 1997 r. ministrowie właściwi do spraw równościowych utworzyli nordycki projekt integracyjny, który stanowi znaczący wkład w poprawę sytuacji kobiet w krajach nordyckich. Celem programu współpracy na rzecz równości na lata 1995 - 2000 było rozwijanie nordyckiego podejścia do problematyki równościowej w ramach szerszej współpracy europejskiej i międzynarodowej.

Adres:

Store Strandstaede 18

DK - 1255 Kopenhaga K
Tel.: +45 3396 . 0200/0345
Fax: +45 3396 . 0202/0216
<http://www.norden.org>

*** Konferencja komisji parlamentarnych ds. polityki równych szans krajów członkowskich UE oraz Parlamentu Europejskiego (CCEC)**

Jest to sieć umożliwiająca współpracę różnych komisji parlamentarnych, która od 1997 r. organizuje okresowe konferencje mające na celu wymianę doświadczeń. Przewodnictwo sprawowały: Belgia w 1997 r. i Portugalia w 1998 r. Komisja wspierała finansowo tę inicjatywę (Dyrekcja Generalna V, jednostka ds. równych szans) w ramach IV wspólnotowego programu działania na rzecz równych szans kobiet i mężczyzn (1996 - 2000). Z chwilą zakończenia realizacji IV programu działania sieć rozpocznie niezależne funkcjonowanie.

CCEC przeprowadziła badania porównawcze nad statusem i funkcjonowaniem w Europie komisji parlamentarnych ds. równych szans oraz przyjęła zalecenia dla negocjatorów Traktatu Amsterdamskiego, którzy spotkali się na szczycie w Amsterdamie 2 czerwca 1997 r. Na wniosek Komisji Parlamentu Europejskiego ds. Praw Kobiet belgijskie przewodnictwo CCEC wydało 19 listopada 1997 r. opinię oceniającą nowy Traktat.

Ostatnia konferencja CCEC, która odbyła się jesienią 1998 r. w Lizbonie, była poświęcona parlamentarnej kontroli działalności rządu w dziedzinie równych szans na szczeblu krajowym i europejskim.

<http://senate.be/CCEC>

*** Rada Gmin i Regionów Europy (Council of European Municipalities and Regions - CCRE)**

Rada jest europejską sekcją światowej organizacji zrzeszającej władze lokalne. W jej skład wchodzi stała komisja przedstawicieli lokalnych i regionalnych, która tworzy europejską sieć, wspieraną przez Komisję Europejską w ramach IV programu działania na rzecz równych szans na lata 1996 - 2000. Wybrani przedstawiciele 15 państw członkowskich UE odbywają okresowe spotkania, wymieniają informacje i doświadczenia oraz zachęcają kobiety do kandydowania w wyborach, z myślą o osiągnięciu w całej Europie zrównoważonej reprezentacji politycznej kobiet i mężczyzn na szczeblu lokalnym.

Adres:
Secrétariat Général
14, rue de Castiglione
F-75001 Paris
Tel.: +33 1 - 44 50 59 59
Fax: +33 1 - 44 50 59 60
E-mail: cemr@ccre.org
<http://www.ccre.org>
Bureau de Bruxelles
rue d'Arlon, 22-24
B-1050 Bruxelles
Tel.: +32 2 - 511 74 77
Fax: +32 2 - 511 09 49

*** Europejska Fundacja na Rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions)**

Fundacja została utworzona na mocy Rozporządzenia Rady (EWG) nr 1365/75 z 26 maja 1975 r. w celu wspomaganie kształtowania i praktycznego wdrażania lepszych warunków życia i pracy, z uwzględnieniem polityki wspólnotowej. Prowadzi ona m.in. badania nad równością szans z uwzględnieniem wszystkich form dyskryminacji oraz potrzeby powiązania pracy zawodowej z życiem rodzinnym; posiada też bogaty katalog publikacji.

Obecnie Fundacja realizuje projekt badawczy dotyczący problematyki równych szans w rokowaniach [w celu rozwiązywania sporów] zbiorowych.

Adres:
Wyattville Road
IRL - Co. Dublin
Tel.: +353 1 204 32 19
Fax: +353 1 282 64 56
E-mail: postmaster@eurofound.ie
<http://www.eurofound.ie>

*** Europejskie Lobby Kobiecte (European Women's Lobby - EWL)**

EWL powstało w 1990 r. Jest to organ koordynujący działalność krajowych i europejskich kobiecych organizacji pozarządowych (ponad 2700 organizacji) w Unii Europejskiej. Lobby pomaga osiągnąć równość szans i równe traktowanie kobiet w UE. Utworzone dzięki wsparciu Komisji, EWL uczestniczy w najważniejszych debatach dotyczących problematyki kobiet. Powołało do życia Kobiecte Bank Talentów, tj. bazę danych obejmującą nazwiska i kwalifikacje kobiet będących ekspertami w poszczególnych dziedzinach oraz centrum śledzenia przypadków przemocy wobec kobiet. Pełni ono funkcje doradcze w Radzie Gospodarczo-Społecznej ONZ przy Radzie Europy, wydając periodyczny biuletyn informacyjny. Przy okazji wyborów europejskich w 1999 r. EWL podjęło różnorodne działania w celu zwiększenia zainteresowania kobiet wyborami, w tym opracowało kwestionariusz dla deputowanych do Parlamentu Europejskiego. Przeprowadziło także szczegółową analizę wyników wyborów w 1999 r. oraz projektu budżetu na 2000 r. z punktu widzenia praw i udziału kobiet.

Adres:
18, rue Hydraulique
B- 1210 Bruxelles
Tel.: +32 2 217 90 20
Fax: +32 2 219 84 51
E-mail: ewl@womenlobby.org
<http://www.womenlobby.org>

*** Stowarzyszenie Kobiet Europy Południowej (Association of Southern European Women - AFEM)**

AFEM jest stowarzyszeniem osób fizycznych, stowarzyszeń i instytucji z Hiszpanii, Francji, Grecji, Włoch i Portugalii. Celem jego działalności jest umożliwienie kobietom z Europy Południowej wyrażenie ich wspólnych aspiracji w ramach poszerzonej Europy. Obecnie jego priorytetowym celem jest dopuszczenie kobiet do udziału w procesie podejmowania decyzji.

Adres:
48, Rue de Vaugirard
F - 75006 PARIS
Tel./fax: +33 1 43 25 80 95

V. ORGANIZACJA NARODÓW ZJEDNOCZONYCH

Główny serwer: <http://www.un.org>
<http://www.unsystem.org>

Znaczenie problematyki kobiecej w systemie ONZ znacznie wzrosło od czasu ogłoszenia przez ONZ lat siedemdziesiątych Dekadą Kobiet, od czasu Konferencji w Nairobi z 1985 r. oraz Konferencji Pekinńskiej z 1995 r. Obecnie w systemie ONZ za podejmowanie decyzji oraz realizację programów i polityki popierania kobiet odpowiadają liczne niżej wymienione komisje funkcjonalne i regionalne, organy traktatowe, mechanizmy instytucjonalne i organizacje wyspecjalizowane ONZ.¹⁰

*** Komisja ds. Statusu Kobiet [Commission on the Status of Women - CSW]**

Komisja ds. Statusu Kobiet została utworzona jako komisja funkcjonalna Rady Gospodarczo-Społecznej ONZ na mocy rezolucji 11(II) z 21 czerwca 1946 r. w sprawie przygotowania zaleceń i sprawozdań dotyczących promowania praw kobiet w obszarze politycznym, gospodarczym, cywilnym, socjalnym i oświatowym. Komisja wydaje zalecenia dla Rady w odniesieniu do aktualnych problemów wymagających natychmiastowego działania w dziedzinie praw kobiet. W 1987 r. Rada w drodze rezolucji nr 1987/ 22 przedłużyła mandat Komisji. W następstwie IV Światowej Konferencji na rzecz Kobiet z 1995 r., Zgromadzenie Ogólne upoważniło Komisję do włączenia programu swojej działalności w proces realizacji postanowień Konferencji, w którym Komisja ma odgrywać rolę katalizatora, dokonując okresowej rewizji podstawowych zagadnień będących przedmiotem zainteresowania Platformy Działania. Końcowa korekta Platformy (Pekin + 5) zostanie przeprowadzona w czerwcu 2000 r.

Komisja początkowo liczyła 15 członków. Obecnie składa się ona z 45 członków wybieranych przez Radę Gospodarczo-Społeczną na okres czterech lat. Komisja zbiera się raz w roku na okres ośmiu dni roboczych.

¹⁰ Międzynarodowa Organizacja Pracy (MOP), Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci (UNICEF), Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO), Wysoki Komisarz ONZ ds. Praw Człowieka (UNHCHR), Wysoki Komisarz ONZ ds. Uchodźców (UNHCR), Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Ludności (UNFPA), Instytut ONZ Badania Rozwoju Społecznego (UNRISD), Bank Światowy, Światowy Program Wyżywienia (WFP), Organizacja NZ ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO).

Adres:
Division for the Advancement of Women
2 UN Plaza, DC2-12th Floor
New York, NY 10017
USA
Tel.: +1.212-963.4248/8034/5086
Fax: +1.212-963. 5935/3463
<http://www.un.org/womenwatch/daw/csw>
E-mail: daw@un.org

*** Wydział ds. Awansu Kobiet (Division for the Advancement of Women - DAW)**

DAW, wchodzący w skład Departamentu Spraw Gospodarczo-Społecznych (DESA) Sekretariatu ONZ, działa na rzecz poprawy statusu kobiet na świecie oraz zrównania ich praw z mężczyznami. Wydział stara się stymulować zastosowanie podejścia uwzględniającego kwestie płci kulturowej zarówno wewnątrz systemu ONZ, jak i poza nim. Ponadto działał on jako sekretariat czterech Światowych Konferencji na rzecz Kobiet. Do głównych obowiązków Wydziału należy bieżąca obsługa Komisji ds. Statusu Kobiet (CSW) oraz Komitetu ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet (CEDAW).

Adres:
Division for the Advancement of Women
2 UN Plaza, DC2-12th Floor
New York, NY 10017
USA
Fax: +1.212-963-3463
E-mail: daw@un.org
<http://www.un.org/womenwatch/daw>

*** Komitet ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet (CEDAW)**

Utworzony na podstawie art. 17-22 Konwencji w sprawie Likwidacji Dyskryminacji Kobiet (przyjętej 18 grudnia 1979 r.). W skład Komitetu wchodzi 23 ekspertów wyłonionych przez poszczególne państwa członkowskie spośród swoich obywateli zgodnie z zasadą sprawiedliwego podziału terytorialnego i przy zapewnieniu reprezentacji wszelkich form kulturowych.

Komitet monitoruje postępy we wdrażaniu postanowień Konwencji, która w 1999 r. obchodziła 20 rocznicę swego istnienia. Konwencję określa się mianem karty praw kobiet. Zakazuje ona wszelkiego rodzaju praktyk wyróżniania, wyłączenia i ograniczania ze względu na płeć, z uszczerbkiem lub pozbawieniem praw człowieka i podstawowych praw kobiet we wszystkich zakresach. Komitet prowadzi przesłuchania w sprawie sprawozdań składanych przez państwa członkowskie. Na 43. dorocznej sesji CSW w marcu 1999 r. przyjęto protokół dodatkowy do Konwencji dopuszczający możliwość wnoszenia skarg indywidualnych.

Adres:
Division for the Advancement of Women
2 UN Plaza,
Room No. DC2 - 1236
New York, NY 10017
USA

Tel.: +1.212-963.3171/0352
Fax: +1.212-963-3463/4556
E-mail: daw@un.org
<http://www.un.org/womenwatch/daw>

*** *International Women's Rights Action Watch (IWRAP) [Obserwatorium/Strażnik/Międzynarodowych Działań na Rzecz Praw Kobiet]***

W celu monitorowania pracy CEDAW, w 1985 r. podczas Światowej Konferencji ds. Kobiet utworzono Obserwatorium Międzynarodowych Działań na Rzecz Praw Kobiet (IWRAP). Jest to międzynarodowa sieć skupiająca działaczy, naukowców i organizacje, wydająca biuletyn pn. *Women's Watch*, dotyczący rozwoju ochrony praw kobiet. Działalność IWRAP obejmuje także udzielanie wsparcia grupom pozarządowym, zwłaszcza w krajach rozwijających się, w ich działaniach na rzecz przekształcenia systemu prawnego i kulturowego oraz takiej zmiany [świadomości] społeczeństwa, która zapewni pełny udział kobiet w rozwoju tych krajów.

Adres:
IWRAP
Hubert Humphrey Institute of Public Affairs
University of Minnesota
301, 19th Avenue South
Minneapolis, MN 55455
USA
Tel.: +612-625-5093
Fax: +612-624-0068
<http://www.igc.iwraw>

*** *United Nations Development Fund for Women (UNIFEM) [Fundusz Rozwoju ONZ na rzecz Kobiet]***

Fundusz Rozwoju Kobiet ONZ został utworzony 16 grudnia 1976 r. jako "Fundusz Dobrowolny ONZ na rzecz Dekady Kobiet". Działa on na rzecz przekazania kobietom decyzji w sprawach ich dotyczących oraz wprowadzenia równości płci, przede wszystkim na szczeblu krajowym. Dąży do zapewnienia kobietom udziału w procesie planowania rozwoju i jego realizacji na wszystkich poziomach oraz działa jako katalizator, wspierając działania mające na celu włączenie potrzeb i trosk kobiet do programów najważniejszych forów krajowych, regionalnych i światowych. Działalność UNIFEM koncentruje się na trzech dziedzinach: poprawie statusu ekonomicznego kobiet, wprowadzaniu dobrego rządzenia i przywództwa oraz promowaniu praw kobiet jako praw człowieka. W tym celu Fundusz korzysta z usług doradców ds. [równości] płci w odniesieniu do poszczególnych regionów świata.

Adres:
304, East 45th Street, 6th Floor
New York, NY 10017
USA
Tel.: +1.212-906.6400
Fax: +1.212-9066705
E-mail: unifem@undp.org
<http://www.unifem.undp.org>

*** *International Research and Training Institute for the Advancement of Women (INSTRAW) [Międzynarodowy Instytut Badawczo-Szkoleniowy ds. Awansu Kobiet]***

INSTRAW został utworzony na mocy rezolucji Zgromadzenia Ogólnego nr 3520 (XXX) z 15 grudnia 1975 r. Zebranie jego pierwszej rady powierniczej odbyło się w dniach 22 - 26 października 1979 r. w Genewie. INSTRAW rozpoczął swą działalność w Santo Domingo [Republika Dominikańska] z dniem 11 sierpnia 1983 r.

Rada powiernicza INSTRAW składa się z 11 członków wyznaczanych przez państwa członkowskie i powoływanych na trzyletnią kadencję przez Radę Gospodarczo-Społeczną zgodnie z zasadą proporcjonalnej reprezentacji geograficznej. W skład Rady wchodzi z urzędu przedstawiciel Sekretarza Generalnego, dyrektor Instytutu, przedstawiciel każdej z komisji regionalnych Rady Gospodarczo-Społecznej oraz przedstawiciel kraju-gospodarza.

Prowadząc badania i szkolenia oraz gromadząc i udostępniając informacje, INSTRAW pobudza i pomaga w awansie kobiet oraz przyczynia się do zwiększenia udziału kobiet w rozwoju. Pomaga także organizacjom międzyrządowym, rządowym i pozarządowym w działalności w tym zakresie.

Adres:

INSTRAW Headquarters
Calle César Nicolás Penson 102-A
Skrytka pocztowa 21747
Santo Domingo
Republika Dominikańska
Tel.: +809-685-2111
Fax: +809-685-2117
E-mail: instraw.hq.sd@codetel.net.do
<http://www.un-instraw.org>

[Biuro Łącznikowe]
INSTRAW Liaison Office
Room DC1-1106
1 UN Plaza
New York, NY 10017
USA
Tel.: +1.212-963-5684
Fax: +1.212-963-2978

*** *Program Rozwoju UNDP ds. Płci [UNDP's Gender in Development Programme]***

Dział UNDP - Kobiety a. Rozwój, ustanowiony w 1987 r. rozwinął swą działalność, dążąc do zaspokojenia zwiększonego zainteresowania problematyką [równości] płci w pracy UNDP. Znalazło to wyraz w zmianie nazwy działu (w 1992 r.) na Program Rozwoju UNDP ds. Płci. Jego podstawowe funkcje to, m.in.:

- współpraca z innymi jednostkami funkcjonalnymi UNDP w określaniu roli kobiet w rozwoju gospodarczo-społecznym krajów otrzymujących pomoc,
- praca na rzecz promowania kobiet jako uczestników i beneficjentów programów,
- opracowywanie wytycznych i programów szkoleniowych dot. problematyki kobiet i rozwoju.

Program utrzymuje ściśle kontakty robocze z terenowymi biurami UNDP i pracuje nad rozwojem specjalnych środków działania, mających na celu zapewnienie udziału kobiet w programach finansowanych przez UNDP. Pomaga też rządowi we włączaniu kobiet w ich programy rozwoju.

Adres:
1 United Nations Plaza
New York, NY 10017
USA
Tel.: +1.212-906-5315
Fax: +1.212-906-5364
E-mail: hq@undp.org
<http://www.undp.org/indezalt.html>

VI. NIEKTÓRE ORGANIZACJE MIĘDZYNARODOWE

** Amnesty International - Women's Human Rights Program [Program praw kobiet jako praw człowieka]*

Celem programu jest powstrzymanie konkretnych naruszeń praw osobistych i politycznych kobiet i dziewcząt, m.in. w następujących dziedzinach:

- tortur oraz okrutnego, nieludzkiego i poniżającego traktowania, w tym również gwałtu, z powodu płci,
- czuwanie nad przestrzeganiem praw kobiet na obszarach objętych konfliktami zbrojnymi,
- zapobieganie naruszaniu praw człowieka, którego przedmiotem są kobiety należące do społeczności etnicznych narażonych na takie naruszenia,
- powstrzymywanie naruszeń praw kobiet uchodźców i ubiegających się o azyl.

Adres:
322, 8th Avenue
New York, NY 10001
USA
Tel.: +1-212-633-4200
<http://www.amnestyusa.org/women>

** Światowy Fundusz na rzecz Kobiet [The Global Fund for Women (GFW)]*

GFW został utworzony w 1987 r. Jest to fundacja zapewniająca elastyczną, terminową pomoc finansową oddolnie tworzonej grupie kobiecym na całym świecie. W swojej działalności skierowanej do kobiet koncentruje się ona na prawach człowieka oraz zapewnia wsparcie w walce z analfabetyzmem, przemocą w rodzinie, jak też w zakresie zapewnienia samodzielności ekonomicznej oraz [zwalczaniu] międzynarodowego handlu kobietami.

Adres:
425 Sherman Avenue, Suite 300
Palo Alto, California 94306-1823
USA
Tel.: +650-853-8305
Fax: +650-328-0384

E-mail: gfw@globalfundforwomen.org
<http://www.globalfundforwomen.org>

*** Międzynarodowe Centrum - Trybuna Kobiet [International Women's Tribune Centre (IWTC)]**

W ciągu ostatnich 20 lat IWTC stało się głównym źródłem informacji, środkiem łączności i wymiany opinii, formą pomocy technicznej i zasobem szkoleniowym dla kobiet w skali całego świata. Działalność ośrodka obejmuje szeroki zakres publikacji nt. *Women and Development [Kobiety a rozwój]*, rozpowszechnianych na całym świecie przez *Women, Ink*.

Adres:
777 UN Plaza
New York, NY 10017
USA
E-mail: wink@womenink.org
<http://www.womenink.org>

*** Międzynarodowa Federacja na rzecz Świadomego Rodzicielstwa [International Planned Parenthood Federation (IPPF)]**

IPPF skupia niezależne krajowe stowarzyszenia planowania rodziny (FPA) z ponad 150 krajów. Do jej celów należą: promowanie zdrowego współżycia płciowego i zdrowej prokreacji dla wszystkich, likwidacja aborcji niebezpiecznej dla zdrowia, popieranie działań afirmatywnych na rzecz równouprawnienia kobiet, propagowanie zdrowego współżycia płciowego i zdrowej prokreacji wśród młodzieży oraz planowania rodziny.

Adres: Regent's College
Inner Circle, Regent's Park
UK - London NW1 4NS
Tel.: +44(0) 171 487 7900
Fax: +44(0) 171 487 7950
E-mail: infor@ippf.org
<http://www.ippf.org>

*** Unia Międzyparlamentarna (IPU) - Komitet Koordynacyjny Kobiet Parlamentarzystek, Spotkanie Kobiet Parlamentarzystek oraz Grupa Partnerstwa Płci [Gender Partnership Group]**

IPU, założona w 1889 r., utworzyła klub ds. kobiet w 1978 r. Począwszy od 1986 r., w przeddzień Konferencji IPU odbywają całodzienne posiedzenia, dzięki czemu kobiety parlamentarzystki mogą zawczasu podejmować decyzje w sprawie strategii z zamiarem wyrażenia swoich opinii podczas posiedzenia. *Spotkania Kobiet Parlamentarzystek*, prowadzone pod przewodnictwem kobiety parlamentarzystki, są formalnie otwierane w obecności najwyższych władz rządowych i parlamentarnych danego kraju. W kwietniu 1998 r. kobiety parlamentarzystki przyjęły zalecenie, aby w każdym z parlamentów należących do IPU jedna z parlamentarzystek pełniła funkcję "łącznika", przekazując informacje nt. działalności Unii na rzecz propagowania wśród wszystkich kobiet parlamentarzystek idei partnerstwa kobiet i mężczyzn.

Grupa Partnerstwa Płci, złożona z dwóch mężczyzn i dwóch kobiet, zapewnia, że interesy i opinie obu części populacji zostaną w równym stopniu uwzględnione w działalności IPU oraz w podejmowanych przez nią decyzjach.

Adres:
C.P. 438
CH - 1211 Genewa 19
Tel.: +4122-919 41 50
Fax: +4122-733 31 41/919 41 60
E-mail: postbox@mail.ipu.org
<http://www.ipu.org>

*** Organizacja Kobiet ds. Środowiska i Rozwoju [Women's Environment and Development Organisation - WEDO]**

W 1992 r. na Szczycie Ziemi w Rio de Janeiro organizacja ta przedstawiła całościowy program *Women's Action Agenda 21*. WEDO jest międzynarodową siecią doradczą, której działalność ma na celu takie przekształcenie społeczeństwa, by mogło ono osiągnąć zdrowie i pokój na Ziemi, sprawiedliwość społeczną, polityczną, gospodarczą i ekologiczną dla wszystkich poprzez przyznanie kobietom należnych im praw.

Adres:
355, Lexington Avenue, 3rd Floor
New York, NY 10017
USA
Tel.: +1-212-973-0325
Fax: +1-212-973-0335
E-mail: wedo@igc.org
<http://www.wedo.org>

*** Międzynarodowa Liga Kobiet na rzecz Pokoju i Wolności [Women's International League for Peace and Freedom (WILPF)]**

Przez okres blisko stu lat WILPF przoduje w działalności na rzecz pokoju i sprawiedliwości na świecie. Cele tej działalności obejmują równouprawnienie wszystkich ludzi, wolność od dyskryminacji, likwidację wszelkich form przemocy, światowe rozbrojenie oraz pokojowe rozwiązywanie międzynarodowych konfliktów przez ONZ. Organizacja ta posiada biura w wielu krajach.

Adres:
1, rue de Varembe
CH - 1211 Genewa 20
E-mail: wilpf@wilpf.org
<http://www.wilpf.org>

Wykaz publikacji wydanych w ramach serii poświęconych prawom kobiet

Nr pozycji	Tytuł opracowania
E1	Programme for the Promotion of Women's Interests - European Union Structural Funds and Community Initiatives 1994-1999 [Program Promowania Interesów Kobiet - Fundusze Strukturalne Unii Europejskiej i Inicjatywy Wspólnoty] - Vademecum - (10-1994)
W1/rev.3	The Bodies Responsible for Promoting Equal Opportunities between Men and Women in the Member States and the Institutions of the EC [Organy odpowiedzialne za promowanie równych szans mężczyzn i kobiet w państwach członkowskich i organizacjach WE] (11-1995)
W2	Measures to Combat Sexual Harassment at the Workplace. Action Taken in the Member States of the EC [Środki zwalczania molestowania seksualnego w miejscu pracy. Działania podejmowane w państwach członkowskich WE] (2-1994)
W3	Women and Poverty in Europe [Kobiety a ubóstwo w Europie] (5-1994)
W5	Women's Rights and the Maastricht Treaty on European Union [Prawa kobiet a Traktat z Maastricht o UE] (10-1994)
W6	Women in Islam [Kobiety w Islamie] (9-1996)
W7	Human Rights = Women's Rights?: Summary of the Public Hearing Organised by the Committee on Women's Rights [Prawa człowieka = prawa kobiet? Podsumowanie przesłuchania zorganizowanego przez Komitet Praw Kobiet] (6-1996)
W8	Central and East European Women. A Portrait [Kobiety Europy Środkowej i Wschodniej. Wizerunek] (3-1996)
W9	Single Parent Families in the Member States of the EU [Rodziny niepełne w państwach członkowskich UE] (3-1996)
W10	Differential Impact of the Electoral Systems on the Female Political Representation [Zróżnicowany wpływ systemów wyborczych na polityczną reprezentację kobiet] (8-1997)
FEMM 101	Violence against women [Przemoc wobec kobiet] (1-1998)
FEMM 102	The situation of women in Hungary, Poland and the Czech Republic [Sytuacja kobiet na Węgrzech, w Polsce i Republice Czeskiej] (7-1998)
FEMM 103	Violence against children (Sexual abuse and exploitation) [Przemoc wobec dzieci (maltretowanie i wykorzystywanie seksualne)] (1-1998)
FEMM 104	Women's rights and the Treaty of Amsterdam on European Union [Prawa kobiet a Traktat Amsterdamski o UE] (5-1998)
FEMM 105	The work of the Committee on Women's Rights 1994-1999 [Działalność Komitetu Praw Kobiet w latach 1994-1999] (3-1999)
FEMM 106	Development of theories on women's rights and feminism in Europe [Rozwój teorii o prawach kobiet i feminizmie w Europie] (3-1999)
FEMM 108	Treaties and Conventions on Women's Rights [Traktaty i konwencje w sprawie praw kobiet] (4-1999)
FEMM 109	Approche: Travail des femmes au foyer [Problemy pracy kobiet niepracujących zawodowo] (7-1999)

ORGANY PARLAMENTU ODPOWIEDZIALNE ZA PROBLEMATYKĘ
RÓWNOŚCIOWĄ W PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH UE

• **Niemcy**

- Bundestag: *Ausschuss für Familie, Senioren, Frauen und Jugend*

<http://www.bundestag.de>

- Bundesrat: *Ausschuss für Frauen und Jugend*

<http://www.bundesrat.de>

• **Austria**

- Nationalrat: *Gleichbehandlungsausschuss*

<http://www.parlinkom.gv.at>

- Bundesrat: *Ausschuss für Frauenangelegenheiten und Verbraucherschutz*

• **Belgia**

- Chambre des Représentants: *Comité d'avis pour l'émancipation sociale*

<http://www.dekamer.be>

<http://www.fed-parl.be>

- Sénat: *Comité d'avis pour l'égalité des chances entre les femmes et les hommes*

<http://www.senate.be>

<http://www.fed-parl.be>

• **Dania**

- Folketing: *Komisja Rynku Pracy*

<http://www.ft.dk>

<http://www.folketing.dk>

• **Hiszpania**

Congreso de los Diputados

<http://www.congreso.es>

Senado: *Comision mixta de los derechos de la mujer*

<http://www.senado.es>

• **Finlandia**

- Eduskunta: *Komisja ds. Pracy*

- Sieć fińskich kobiet parlamentarzystek

<http://www.eduskunta.fi>

• **Francja**

- Sénat: *Mission commune d'information sur la place et rôle des femmes dans la vie publique (ten organ tymczasowy zostanie wkrótce zastąpiony przez delegację ds. praw kobiet, w Senacie lub w Zgromadzeniu Narodowym)*

<http://www.senat.fr>

<http://www.assemblee-nationale.fr>

• **Grecja**

- Vouli ton Ellinon: *Wielostronna komisja ds. miejsca kobiet greckich w społeczeństwie greckim*

<http://www.parliament.gr>

• Irlandia

- Dáil Éireann - Izba Reprezentantów
- Seanad Éireann- Senat: *Joint Committee on Justice, Equality and Women's Rights* [Komisja Wspólna Sprawiedliwości, Równości i Praw Kobiet], *Joint Committee on Family, Community and Social Affairs* [Komisja Wspólna Rodziny, Społeczności i Spraw Socjalnych]
<http://www.irlgov.ie/oireachtas/frame.htm>

• Włochy

- Senato della Republica: *Commissione Lavoro e Previdenza sociale*
<http://www.senato.it>
- Camera dei Deputati: *Commissione Affari Sociali*
<http://www.parlamento.it>

• Luksemburg

- Chambre des Députés: *Commission spéciale 'Égalité des chances entre femmes et hommes'*
<http://www.chd.lu>

• Holandia

- Tweede Kamer der Staten-Generaal
- Eerste Kamer der Staten-Generaal: *Vaste Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid*
<http://www.parlement.nl>
<http://www.dds.nl/overheid/pdc>
<http://www.eerstekamer.nl>

• Portugalia

- Assembleia da República: *Comissao para a Paridade, Igualdade de Oportunidades e Familia*
<http://www.parlamento.pt>

• Wielka Brytania

- Izba Lordów: Minister ds. Kobiet
- Izba Gmin: Education and Employment Committee [Komisja Edukacji i Zatrudnienia]
<http://www.parliament.uk>
- Scotland: Parlament Szkocki: Equal Opportunities Commission [Komisja Równych Szans]
<http://www.scottish.parliament.uk>

Walia: Zgromadzenie Narodowe ds. Walii: Equal Opportunities Commission [Komisja Równych Szans]
<http://www.wales.gov.uk>

• Szwecja

- Sveriges Riksdag: Arbetsmarknadsutskottet (Komisja Rynku Pracy)
<http://www.riksdagen.se>

Instytucje i ciała odpowiedzialne za równość kobiet i mężczyzn

Dokument roboczy
Parlament Europejski
Dyrekcja Generalna Ds. Badań

Seria o prawach kobiet

FEMM 107 EN

10-99